

Projekt

z dnia 8 listopada 2019 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ SKOCZOWA**

z dnia 2019 r.

**w sprawie przyjęcia Programu ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019
- 2022 z perspektywą do 2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), w związku z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.)

**Rada Miejska Skoczowa
uchwała:**

- § 1. Przyjąć Program ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019 - 2022 z perspektywą do 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Skoczowa.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
KAROLINA RYNCARZ

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska organ wykonawczy gminy jest zobowiązany do opracowania gminnego programu ochrony środowiska.

„Program ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019 – 2022 z perspektywą do 2026” stanowi aktualizację „Programu ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022” przyjętego uchwałą nr XI/94/2015 Rady Miejskiej Skoczowa z dnia 18 sierpnia 2015 r.

Przedmiotowy program określa zakres działań w zakresie ochrony środowiska spójnych z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych w zakresie ochrony środowiska na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

W oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko odstąpiono od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Program ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019 – 2022 z perspektywą do 2026”. Powyższe zostało uzgodnione z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Katowicach.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 14 sierpnia 2019 r. uzgodnił brak potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego projektu. To samo zdanie podzielił Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach.

Zgodnie z delegacją ustawy Prawo ochrony środowiska, projekt dokumentu został poddany procedurze udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W związku z czym w dniu 26 sierpnia 2019 r. podano do publicznej wiadomości informacje o projekcie dokumentu pn.: „Program ochrony środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019 – 2022 z perspektywą do 2026”. Protokół z przeprowadzonych konsultacji został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Skoczów.

Projekt przedmiotowego dokumentu zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy Prawo ochrony środowiska został przekazany do zaopiniowania przez Zarząd Powiatu Cieszyńskiego.

BURMISTRZ

Mirosław Sitko

NACZELNIK
Wydziału Gospodarki Komunalnej
i Środowiska
mgr inż. Janusz Międzybrodzki

Uchwała Nr 283/ZP/VI/19
Zarządu Powiatu Cieszyńskiego
z dnia 7 listopada 2019 r.

w sprawie zaopiniowania projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy
Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026”

Na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 511 z późn. zm.) oraz art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r. poz. 1396 z późn. zm.)

Zarząd Powiatu Cieszyńskiego uchwała:

§1

Zaopiniować pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026”.

§2

Wykonanie uchwały powierzyć Naczelnikowi Wydziału Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa Starostwa Powiatowego.

§3

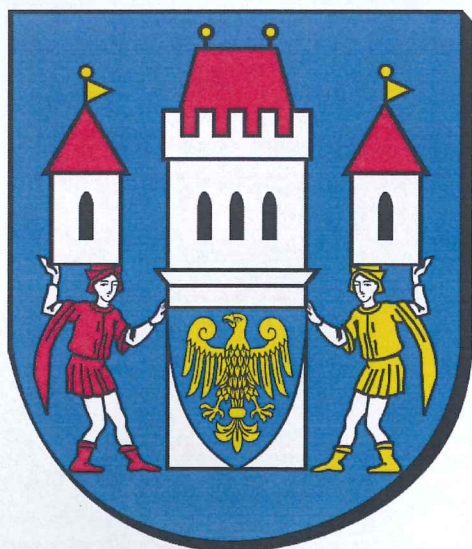
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Członkowie Zarządu

Mieczysław Szczurek Janina Żagan Stanisław Malina Jan Poloczek Marcin Ślęk

Załącznik do uchwały Nr XII/.../2019
Rady Miejskiej Skoczowa
z dnia 20 listopada 2019 r.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

Skoczów, 2019

Opracowanie:

Grupa CDE

Grupa CDE Sp. z o.o.

Biuro:

ul. Katowicka 80

43-190 Mikołów

Tel/fax: 32 326 78 17

e-mail: biuro@ekocde.pl

Zespół autorów:

Michał Mroskowiak

Anna Piotrowska

Justyna Płachetka

Wojciech Płachetka

Aleksandra Szlachta

Spis treści

1. Wstęp.....	6
1.1. Wykaz skrótów.....	6
1.2 Uwarunkowania prawne.....	7
1.3 Spójność z dokumentami wyższego rzędu.....	7
1.4 Cel i zakres opracowania.....	14
1.5 Metodyka opracowania.....	14
2. Charakterystyka obszaru.....	17
2.1 Położenie.....	17
2.2 Położenie geograficzne.....	18
2.3 Charakterystyka społeczno-gospodarcza.....	19
2.3.1. Demografia.....	19
2.3.2. Uwarunkowania gospodarcze.....	20
2.4 Infrastruktura techniczna.....	22
2.4.1. Układ drogowy.....	22
2.4.2. Sieć gazownicza.....	24
2.4.3. Sieć elektroenergetyczna.....	24
3. Ocena stanu środowiska.....	25
3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	25
Stan istniejący.....	33
Zagrożenia.....	34
Cele i kierunki interwencji.....	35
3.2 Zagrożenia hałasem.....	36
Stan istniejący.....	36
Zagrożenia.....	40
Cele i kierunki interwencji.....	40
3.3. Pola elektromagnetyczne.....	40
Stan istniejący.....	40

Zagrożenia.....	43
Cele i kierunki interwencji.....	44
3.4. Gospodarowanie wodami	44
Stan istniejący	44
Zagrożenia.....	46
Cele i kierunki interwencji.....	48
3.5 Gospodarka wodno-ściekowa	48
Stan istniejący	48
Zagrożenia.....	53
Cele i kierunki interwencji.....	53
3.6 Zasoby geologiczne	54
Stan istniejący	54
Zagrożenia.....	56
3.7 Gleby.....	57
Stan istniejący	57
Zagrożenia.....	58
Cele i kierunki interwencji.....	60
3.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	60
Stan istniejący	60
Zagrożenia.....	64
Cele i kierunki interwencji.....	64
3.9 Zasoby przyrodnicze	64
Stan istniejący	64
Zagrożenia.....	77
Cele i kierunki interwencji.....	79
3.10 Zagrożenia poważnymi awariami.....	79
Stan istniejący	79
Zagrożenia.....	85

Cele i kierunki interwencji.....	85
4. Analiza SWOT.....	86
5. Cele Programu, zadania i ich finansowanie.....	90
5.1 Cele, kierunki interwencji i harmonogram rzeczowo-finansowy zadań.....	90
5.2 Źródła finansowania inwestycji z zakresu ochrony środowiska.....	107
Fundusze krajowe.....	107
Fundusze unijne.....	108
Banki.....	110
6. System monitoringu i realizacji Programu.....	111
6.1 Monitoring POŚ.....	111
6.2 Realizacja POŚ.....	112
7. Streszczenie.....	113
Spis Tabel.....	117
Spis Rysunków.....	118

1. Wstęp

1.1. Wykaz skrótów

POŚ – Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów

JST – Jednostka samorządu terytorialnego

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska

GDDKIA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GUS – Główny Urząd Statystyczny

BDL – Bank Danych Lokalnych

PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska

PGN – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej

PSZOK - Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

RIPOK - Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych

GDDKIA – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

JCWP – Jednolite części wód powierzchniowych

JCWpd – Jednolite części wód podziemnych

KPOP - Krajowego Programu Ochrony Powietrza

OWO – Obszar Wysokiej Ochrony

OZO – Obszar Zwykłej Ochrony

OZE – Odnawialne Źródła Energii

1.2 Uwarunkowania prawne

Przedmiotem niniejszego opracowania jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026, który stanowi aktualizację Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów przyjętego uchwałą nr XI/94/2015 z dnia 18.08.2015 r. Rady Miejskiej Skoczowa.

W celu realizacji polityki ochrony środowiska na poziomie gminy, organ wykonawczy gminy sporządza gminny program ochrony środowiska, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. Programy te uchwalane są przez Radę Miejską oraz podlegają opiniowaniu przez Zarząd Powiatu.

Opracowany dokument zgodny jest z obowiązującymi przepisami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. Podstawę prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowią m.in. wymienione poniżej ustawy:

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska;
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne;
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

1.3 Spójność z dokumentami wyższego rzędu

Właściwe zarządzanie środowiskiem powinno opierać się o nowoczesny system planowania przestrzennego i ocen oddziaływania na środowisko. Program Ochrony Środowiska został opracowany w oparciu o założenia wynikające z poniższych dokumentów strategicznych i programowych wyższego rzędu na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski. Dotyczy to w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Poprawa jakości powietrza powinna nastąpić co najmniej do stanu niezagrażającego zdrowiu ludzi, zgodnie z wymogami prawodawstwa Unii Europejskiej, transponowanego do polskiego porządku prawnego, a w perspektywie do roku 2030 do celów wyznaczonych przez Światową Organizację Zdrowia.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 1. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*

Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020

Celem strategicznym polityki klimatycznej jest „włączenie się Polski do wysiłków społeczności międzynarodowej na rzecz ochrony klimatu globalnego poprzez wdrażanie zasad zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w zakresie poprawy wykorzystania energii, zwiększania zasobów leśnych i glebowych kraju, racjonalizacji wykorzystania surowców i produktów przemysłu oraz racjonalizacji zagospodarowania odpadów, w sposób zapewniający osiągnięcie maksymalnych, długoterminowych korzyści gospodarczych, społecznych i politycznych”.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 1. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*
- 6. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi*
- 7. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym i erozją*
- 8. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*
- 9. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej*

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Dokument stanowi najszerzy i najbardziej ogólny element nowego systemu zarządzania rozwojem kraju. Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 1. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*

9. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030

SPA 2020 wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Wrażliwość tych sektorów została określona w oparciu o przyjęte dla SPA scenariusze zmian klimatu. Dokument został stworzony zarówno w celu uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji, jak również z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

1. *Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*
5. *Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej*
9. *Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej*
10. *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.

Strategia stanowi jedną z 9 zintegrowanych strategii rozwoju. Dokument uszczegóławia zapisy przyjęcia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) w dziedzinie energetyki i środowiska, a także przedstawia ogólną wytyczną dla Polityki energetycznej Polski i innych programów rozwoju, które staną się elementami systemu realizacji BEiŚ. Głównym celem strategii jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną gospodarkę.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

1. *Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*
9. *Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej*
10. *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020

Głównym celem opracowania jest określenie kluczowych kierunków rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w perspektywie do 2020 r., a tym samym właściwe adresowanie zakresu interwencji publicznych finansowanych ze środków krajowych i wspólnotowych.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 5. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej*
- 8. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Dokument ten jest podstawowym instrumentem wdrożenia postanowień dyrektywy 91/271/EWG dotyczących oczyszczania ścieków komunalnych. Celem Programu jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami. Cel zostanie osiągnięty przez realizację ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych i jego aktualizacji inwestycji.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 5. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej*

Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020

Celem nadrzędnym programu jest poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społeczno-gospodarczym kraju.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- 9. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów

W wymiarze praktycznym celem programu jest przerwanie powiązania między ilością odpadów, a wzrostem gospodarczym poprzez położenie nacisku na zapobieganie powstawaniu odpadów i na ponowne ich użycie, jak i intensyfikację odzysku, szczególnie recyklingu odpadów.

Zapobieganie powstawaniu odpadów i przygotowanie ich do ponownego użycia realizowane będzie m.in. w oparciu o następujące działania:

- rozwój czystych technologii bezodpadowych i niskoodpadowych wraz z promowaniem zarządzania środowiskowego,
- promocja wykorzystania produktów o wydłużonym okresie użytkowania,
- budowa sieci napraw i ponownego wykorzystania materiałów, produktów i opakowań w połączeniu z punktami selektywnego zbierania odpadów komunalnych (dalej: PSZOK).

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

8. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej

Jest dokumentem strategicznym, zaktualizowanym w latach 1999-2000, przedstawiającym oraz porządkującym główne cele edukacji środowiskowej, wskazującym jednocześnie możliwości ich realizacji.

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów omówiono znaczenie edukacji ekologicznej wśród mieszkańców oraz zaproponowano nowe działania i kontynuację już realizowanych.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”

Dokument stanowi plan samorządu województwa określający wizję rozwoju, cele oraz główne sposoby ich osiągnięcia w kontekście występujących uwarunkowań w perspektywie 2020 roku.

Na podstawie nakreślonej wizji rozwoju wykraczającej poza horyzont czasowy Strategii, wyznaczono obszary priorytetowe, cele strategiczne i cele operacyjne, a następnie określono kierunki działań do roku 2020. Strategia zgodnie z zaleceniami krajowej polityki rozwoju pogłębia podejście terytorialne do zagadnienia rozwoju województwa. W dokumencie podtrzymano podział województwa na 4 obszary polityki rozwoju, tzw. obszary funkcjonalne określone przez władze samorządowe województwa śląskiego w roku 2000.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację wszystkich celów.

Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022

Głównym założeniem przyjętego do realizacji planu jest kontynuacja budowy nowoczesnego, kompleksowego i regionalnego systemu gospodarki odpadami pozwalającego w racjonalny sposób zagospodarować wszystkie strumienie wytwarzanych odpadów. Jednakże osiągnięcie wynikających

z planu docelowych poziomów recyklingu odpadów komunalnych, w tym radykalne ograniczenie ilości składowanych odpadów, nie będzie możliwe bez dalszego rozwijania selektywnej zbiórki u źródła wraz z systematycznymi i systemowymi działaniami edukacyjnymi oraz wdrożenia termicznego przekształcania odpadów nienadających się do recyklingu a posiadających potencjał energetyczny, jako elementu uzupełniającego kompleksowy system zagospodarowania odpadów komunalnych. Integralną częścią dokumentu jest Plan Inwestycyjny, w którym wskazano infrastrukturę w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi niezbędną do osiągnięcia celów określonych w polskim prawie i dyrektywach UE.

Skoczów wchodzi w skład Regionu III.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

8. *Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*

Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024

Istotą Programu jest skoordynowanie, zaplanowanych działań z administracją rządową, samorządową (Urząd Marszałkowski, Starostwa Powiatowe, Urzędy Miast i Gmin) oraz przedsiębiorcami i społeczeństwem. Głównym celem tworzenia Programu jest dążenie do poprawy stanu środowiska w województwie oraz ograniczenie negatywnego wpływu na środowisko źródeł zanieczyszczeń, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację wszystkich celów.

Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego 2017 - 2025

Dokument wyznacza w ramach ochrony środowiska cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców powiatu cieszyńskiego. Zwiększanie atrakcyjności powiatu cieszyńskiego jako miejsca osiedlania się i lokowania inwestycji.

W ramach celu strategicznego zostało wyznaczonych 6 celów operacyjnych poprzez które realizowany będzie szereg projektów poprawiających jakość środowiska naturalnego.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację wszystkich celów.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego ma za zadanie wyznaczenie ram dla późniejszych przedsięwzięć, realizowanych w zakresie innych programów sektorowych powiatu i województwa. Istotnym celem Programu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego wykorzystania środków finansowych na działania, wskazane w Programie oraz umożliwienie i wspieranie pozyskiwania środków na realizację określonych zadań środowiskowych przez jednostki samorządowe. Realizacja postanowień „Programu...” powinna doprowadzić do poprawy stanu środowiska naturalnego, oraz zapewnić skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją, a także stworzyć warunki dla wdrożenia wymagań prawa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

- Znacząca poprawa jakości powietrza na obszarze powiatu cieszyńskiego związana z realizacją kierunków działań naprawczych;
- Poprawa i utrzymanie dobrego stanu akustycznego środowiska;
- Utrzymanie wartości natężenia promieniowania elektromagnetycznego na dotychczasowych, niskich poziomach;
- System zrównoważonego gospodarowania wodami powierzchniowymi i podziemnymi, umożliwiający zaspokojenie uzasadnionych potrzeb wodnych regionu przy osiągnięciu i utrzymaniu co najmniej dobrego stanu wód;
- Racjonalne i efektywne gospodarowania zasobami ze złóż;
- Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi;
- Racjonalna gospodarka odpadami;
- Zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu;
- Minimalizacja skutków awarii dla ludzi i środowiska.

Strategia Rozwoju Gminy Skoczów na lata 2014-2020+

Celem Strategia Rozwoju Gminy Skoczów opracowanie w sposób kompleksowy i pełny strategii rozwoju Gminy na lata 2014-2020. Niniejsza Strategia obejmuje trzy podstawowe części: diagnostyczną, koncepcyjną oraz wdrożeniową.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów

8. *Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*

9. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skoczów

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skoczów jest dokumentem strategicznym, opisującym kierunki działań zmierzających do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno-energetycznego tj. redukcji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej, poprawy jakości powietrza oraz zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Celem Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skoczów jest przedstawienie zakresu działań możliwych do realizacji w związku z ograniczeniem zużycia energii końcowej we wszystkich sektorach na terenie Gminy, a co za tym idzie z redukcją emisji gazów cieplarnianych, w tym CO₂. Osiągnięcie tego celu bezpośrednio wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców Gminy.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest zgodny z dokumentem poprzez realizację następujących celów:

1. *Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*

1.4 Cel i zakres opracowania

Celem sporządzenia Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów jest realizacja przez jednostki samorządu terytorialnego polityki ochrony środowiska zgodnie z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Programy Ochrony Środowiska powinny stanowić podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem i być spójne ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi zagadnień ochrony środowiska na szczeblu danej JST. Opracowanie oraz uchwalenie dokumentu przyczyni się do zrównoważonego rozwoju Gminy Skoczów, uwzględniając pierwszorzędnie kwestie związane z ochroną środowiska.

Niniejsze opracowanie zawiera analizę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy, na podstawie, której określono cele, kierunki i zadania wynikające z zagrożeń i problemów dla poszczególnych obszarów interwencji. Wskazano również źródła finansowania zaproponowanych działań.

1.5 Metodyka opracowania

Źródłem informacji do Programu były dane pochodzące z dokumentów udostępnianych przez wyspecjalizowane jednostki zajmujące się ochroną środowiska, tj. WIOŚ, RDOŚ, GDOŚ, dane statystyczne opracowywane przez GUS oraz dane pozyskane z Urzędu Marszałkowskiego i Urzędu Miejskiego w Skoczowie.

Przedmiotowe dane zostały ponadto, udostępnione przez następujące organy:

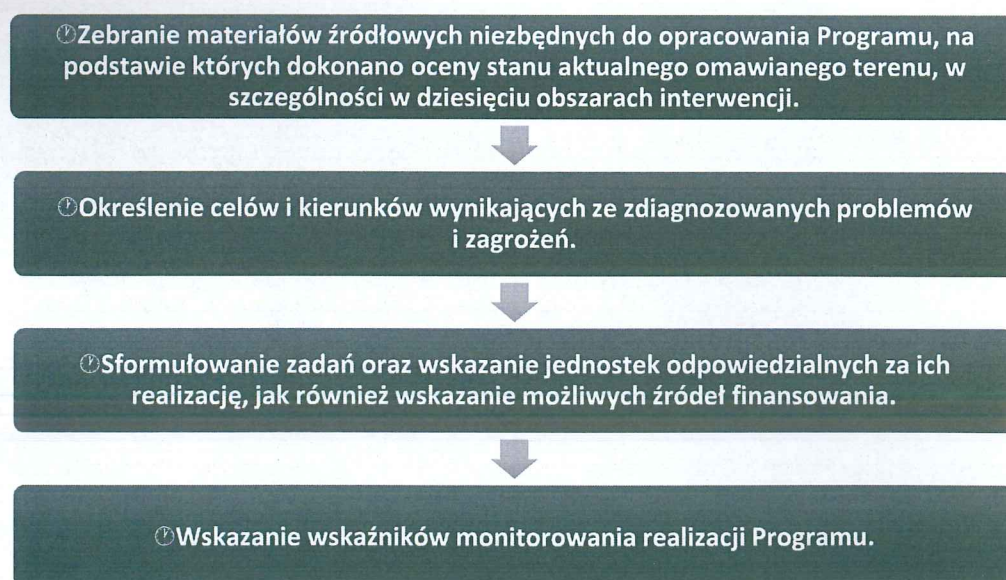
- Starostwo Powiatowe w Cieszynie,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Gliwicach,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach,
- Śląski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach,
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie,
- Powiatowy Zarząd Dróg w Cieszynie,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Nadleśnictwo Ustroń,
- Państwowe Gospodarstwo Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach,

oraz:

- Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.,
- Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o.o.,
- Miejski Zarząd Dróg,
- Miejsko Gminna Spółka Wodna w Skoczowie.

Przy opracowywaniu Programu korzystano także z zapisów zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022.

Samą metodologię opracowania POŚ można przedstawić w formie następujących kroków:

Do opracowania dokumentu wykorzystano model D-P-S-I-R, czyli model „siły sprawcze – presja – stan – wpływ – reakcja”. Polega on na opisanu poszczególnych elementów oraz przedstawieniu jakie są przyczyny obecnego stanu środowiska, a także jak środowisko wpływa m.in. na życie społeczne i gospodarcze.

Rysunek 1. Model D-P-S-I-R.

Źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.

SIŁY SPRAWCZE (D, driving forces) np. warunki społeczno-gospodarcze, demograficzne, meteorologiczne, hydrologiczne, napływy transgraniczne.

PRESJE (P, pressures) wywierane przez powyższe warunki, np. emisje zanieczyszczeń.

STAN (S, state) czyli zastana jakość środowiska.

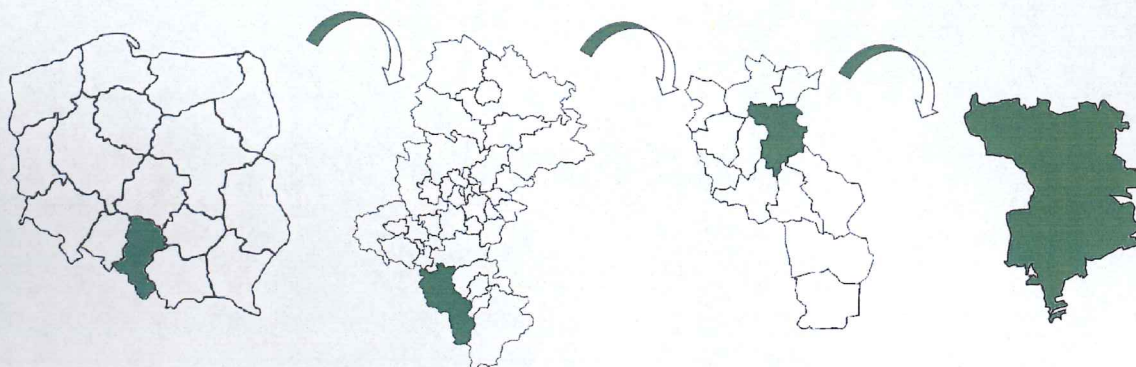
WPŁYW (I, impact) stanu środowiska np. na zdrowie, życie społeczne, gospodarcze.

REAKCJA/ODPOWIEDŹ (R, response) poprzez tworzone polityki, programy, plany; należy mieć świadomość, że polityki, programy i plany mają wpływ na wszystkie wcześniejsze elementy, czyli na siły sprawcze, presje, stan i wpływ.

2. Charakterystyka obszaru

2.1 Położenie

Gmina Skoczów to gmina miejsko-wiejska położona w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Gmina Skoczów od wschodniej strony graniczy z gminą Jasienica, w powiecie bielskim. Od południowej strony sąsiednimi gminami są: Brenna oraz Ustroń, od południowo-zachodu Goleszów, od północnej strony jest to gmina Chybie, natomiast od północno-zachodniej gmina Strumień. Gmina Skoczów od zachodu graniczy z gminą Dębowiec.

Rysunek 2 Położenie Gminy Skoczów na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu cieszyńskiego.

Źródło: opracowanie Grupa CDE sp. z o.o.

Gmina Skoczów składa się z miasta Skoczów oraz dziesięciu sołectw:

- Bładnice,
- Harbutowice,
- Kiczyce,
- Kowale,
- Międzywieć,
- Ochaby,
- Pierściec,
- Pogórze,
- Wilamowice,
- Wiślica

Rysunek 3 Podział gminy Skoczów na sołectwa i miasto.

Źródło: <http://www.skoczow.pl/>

Pod względem gospodarczym teren Gminy posiada charakter przemysłowo-rolniczy.

Na terenie gminy nie ma dużych gospodarstw rolnych, w związku z czym rolnicze formy działalności mają charakter gospodarstw domowych.

2.2 Położenie geograficzne

Zgodnie z fizyczno-geograficzną regionalizacją Polski, wg J. Kondrackiego, w ogólnym podziale, obszar Gminy Skoczów położony jest w obrębie następujących głównych jednostek:

- megaregion Region Karpacki,
- prowincja Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym,
- podprowincja Zewnętrzne Karpaty Zachodnie,
- makroregion Pogórze Zachodniobeskidzkie,
- mezoregion Pogórze Śląskie.

2.3 Charakterystyka społeczno-gospodarcza

2.3.1. Demografia

Wg danych z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego¹ na koniec roku 2018 na terenie Gminy Skoczów zameldowanych było 25 641 osób.

Rysunek 4 Liczba mieszkańców Gminy Skoczów w latach 2010-2018.

Źródło: Urząd Miejski w Skoczowie

Ludność Miasta Skoczów na koniec roku 2018 wynosiła 13 532 mieszkańców. Od 2010 r. widoczny jest ciągły spadek pod względem liczby osób zamieszkujących Miasto Skoczów.

Rysunek 5 Liczba mieszkańców miasta Skoczów w latach 2010-2018.

Źródło: Urząd Miejski w Skoczowie

¹ Wydział Spraw Obywatelskich i Obronnych Urzędu Miejskiego w Skoczowie na podstawie danych z Rejestru mieszkańców Gminy Skoczów.

Ludność Sołectw w Gminie Skoczów na koniec roku 2018 wynosiła 12 109 mieszkańców. Od 2010 r. widoczny jest wzrost pod względem liczby osób zamieszkujących Sołectwa. Dogodne połączenia z drogą krajową, bliskość gór oraz walory przyrodnicze sprawiają, że populacja mieszkańców w sołectwach stale rośnie.

Rysunek 6 Liczba mieszkańców sołectw Gminy Skoczów w latach 2010-2018.

Źródło: Urząd Miejski w Skoczowie

2.3.2. Uwarunkowania gospodarcze

Skoczów jest ośrodkiem administracyjnym, oświatowym, kulturalnym i gospodarczym. Miasto w dalszym ciągu pełni tutaj główną rolę ośrodka zaopatrzenia dla okolicznych wsi i miejsca zbytu dla produktów rolnych. Stanowi również ważny ośrodek pracy dla okolicznej ludności. Gospodarka gminy ma charakter rolniczo-przemysłowy i znajduje się niemal w całości w rękach prywatnych.

W Gminie Skoczów w roku 2017 zarejestrowanych było 2 120 podmiotów gospodarczych. Sekcje gospodarcze oraz liczbę podmiotów w każdej z nich przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Skoczów w 2017 r.

Sekcja wg PKD	Nazwa	Liczba podmiotów
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	27
B	Górnictwo i wydobywanie	-
C	Przetwórstwo przemysłowe	223
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	9
F	Budownictwo	351

G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	570
H	Transport i gospodarka magazynowa	123
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	68
J	Informacja i komunikacja	73
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	52
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	18
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	186
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	65
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-
P	Edukacja	57
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	138
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	19
SiT	Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	140
Ogółem		2 120

Źródło: GUS/BDL

Jak wynika z powyższej tabeli dominującą gałęzią gospodarki miasta jest sekcja G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, w tym motocykle) – 570 podmiotów, F – budownictwo 351 podmioty, C- Przetwórstwo przemysłowe 223 podmioty.

Istotna liczba podmiotów gospodarczych znajduje się również w sekcji M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 186 podmiotów), S i T (Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby 140 podmiotów) oraz Q (Opieka zdrowotna i pomoc społeczna) – 138 podmiotów.

Tabela 2 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w latach 2010-2017 na terenie Gminy Skoczów.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	40	38	38	44	37	40	40	40
przemysł i budownictwo	700	678	698	709	692	696	700	694
pozostała działalność	1884	1843	1892	1909	1944	1984	1983	1973
SUMA	2624	2559	2628	2662	2673	2720	2723	2707

Źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie danych GUS

Zgodnie z danym GUS, w 2017 r. w Gminie Skoczów w roku 2017 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 2 707 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 2 040 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

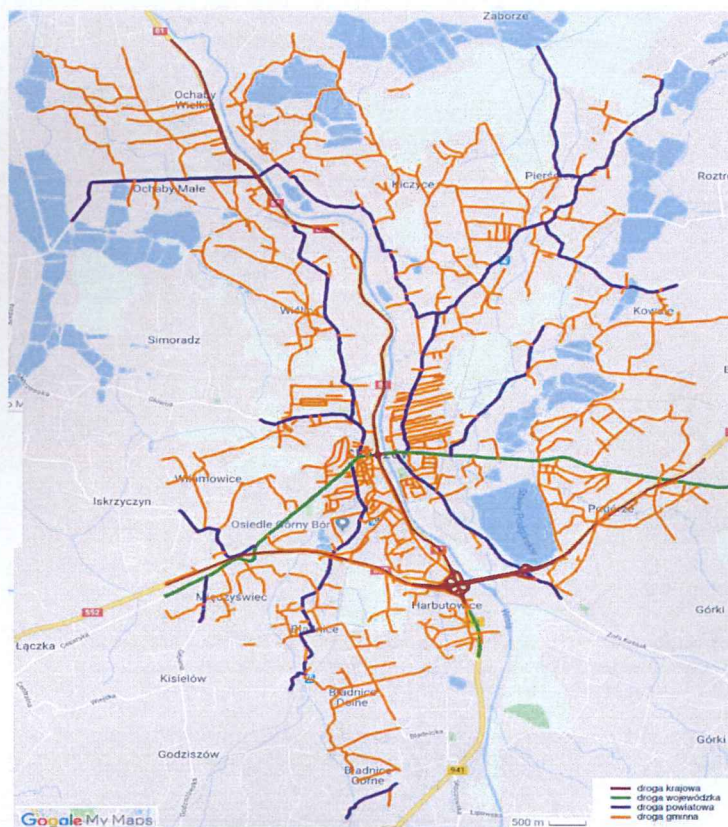
Na przestrzeni lat 2010-2017 najwięcej (2 720) podmiotów zarejestrowano w roku 2015, a najmniej (2 559) w roku 2011.

2.4 Infrastruktura techniczna

2.4.1. Układ drogowy

Układ drogowy Gminy Skoczów tworzą:

- droga krajowa nr 81;
- droga ekspresowa nr 52;
- drogi wojewódzkie nr 941 i 944;
- drogi powiatowe;
- drogi gminne.

Rysunek 7 Zarządcy dróg na terenie Gminy Skoczów.

Źródło: <https://bit.ly/2FFH72u>

Drogi krajowe

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Generalną Dyрекcyję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach, w perspektywie lat 2019-2026, nie planuje się zadań o charakterze inwestycyjnym w zakresie rozbudowy i modernizacji drogi krajowej nr 81 i drogi ekspresowej nr 52 w gminie Skoczów.

Obecnie prowadzone są prace projektowe dla zadania pn.: „Remont estakady w ciągu drogi krajowej nr 81 w km 62+702 – jezdnie prawa i lewa. Roboty dla ww. zadania planowane są na lata 2020-2021.

Dane dotyczące aktualnego stanu dróg w gminie Skoczów będących pod zarządem GDDKiA:

- DK81 (km do 53+968 do 60+646 oraz 63+645 do 64+152)
jezdnie prawa: stan pożądany 22,9%, stan ostrzegawczy 77,1%,
jezdnie lewa: stan pożądany 86,1%, stan ostrzegawczy 13,9%.
- S52 (km od 11+040 do 12+867 oraz 14+270 do 18+940)
jezdnie prawa: stan pożądany 100%,
jezdnie lewa: stan pożądany 84,6%, stan ostrzegawczy 15,4%.

Drogi wojewódzkie

Nie planuje się także przedsięwzięć inwestycyjnych na drogach wojewódzkich nr 941 i nr 944, na odcinkach zlokalizowanych w granicach administracyjnych gminy Skoczów przez Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach.

Drogi powiatowe

Przez teren Gminy Skoczów przechodzi 43,322 km dróg powiatowych² oraz 13,780 ciągów pieszych wraz ze schodami przy drogach powiatowych.

Drogi Gminne

Przez teren Gminy Skoczów przechodzi 141,86 km dróg gminnych:

- Ochaby – 35,04 km;
- Pogórze – 25,09 km;
- Pierściec – 17,49 km;
- Kiczyce – 14,73 km;
- Bładnice – 10,15 km;
- Międzywieć – 9,04 km;
- Kowale - 8,77 km;
- Wiślica – 8,02;
- Harbutowice – 7,79 km;
- Wilamowice - 5,74 km.

Linie kolejowe

Przez Skoczów przebiega linia kolejowa relacji Katowice - Wiśła Głębce, obsługiwana przez Koleje Śląskie.

²Zródło: [http://www.pzdp.cieszyn.pl/pliki/siwz/zalacznik%20nr%2010%20-%20wykaz%20drog%20i%20ciagow%20pieszych%20\[4.2017\].pdf](http://www.pzdp.cieszyn.pl/pliki/siwz/zalacznik%20nr%2010%20-%20wykaz%20drog%20i%20ciagow%20pieszych%20[4.2017].pdf)

W ramach rewitalizacji linii kolejowej planowanej na lata 2019 - 2021 na skoczowskiej stacji pozostaną trzy tory przelotowe (nr 1, 2 i 4), a peron przydworcowy oraz drugi (wyspawy) zostaną poszerzone oraz podwyższone do 0,76 metra wysokości. W ramach tej inwestycji na stacji powstanie lokalne centrum sterowania ruchem (LCS) sterujące urządzeniami SRK oraz zapory na przejazdach kolejowych od rejonu stacji Pierściec do stacji Wiśla Uzdrowisko. Zostaną zlikwidowane w związku z tym wszystkie nastawnie (jedna dysponująca i dwie wykonawcze).

Za stacją (w kierunku na Bielsko) znajduje się most kolejowy na rzece Wiśle o długości 85,90 metra i szerokości 6,20 metra. Istniejąca dziś konstrukcja pochodzi z roku 1953.

2.4.2. Sieć gazownicza

Dystrybutorem paliwa gazowego na terenie gminy Skoczów jest Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział w Zabrze. Z sieci gazowniczej na obszarze Gminy korzysta 91,8% mieszkańców.

Tabela 3 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Skoczów w latach 2015-2017.

Rodzaj	2015	2016	2017
długość czynnej sieci ogółem [m]	260 065	262 095	262 586
czynne przyłącza do budynków ogółem [szt.]	4 127	4 170	4 178
zużycie gazu [MWh]	38 612,1	38 925,4	43 800,9
ludność korzystająca z sieci gazowej [os.]	24 683	24 605	24 685

Źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie danych GUS

Mieszkańcy Gminy mają dostęp do gazu ziemnego dostarczanego siecią gazową, której długość na obszarze Gminy Skoczów zwiększa się z każdym rokiem.

Planowane jest przyłączanie nowych odbiorców do sieci gazowej. Spełnione muszą być jednak kryteria techniczne i ekonomiczne opłacalności inwestycji, po zawarciu umowy z Przedsiębiorstwem Gazowniczym.

2.4.3. Sieć elektroenergetyczna

Tabela 4 Stan sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Skoczów w latach 2015-2017.

Rodzaj	2015	2016	2017
odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt.]	6 015	6 039	6 071
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]	9 628,61	9 547,51	9 646,26
zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu na 1 mieszkańca	659,54	656,19	666,87

Źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o. na podstawie Banku Danych Lokalnych

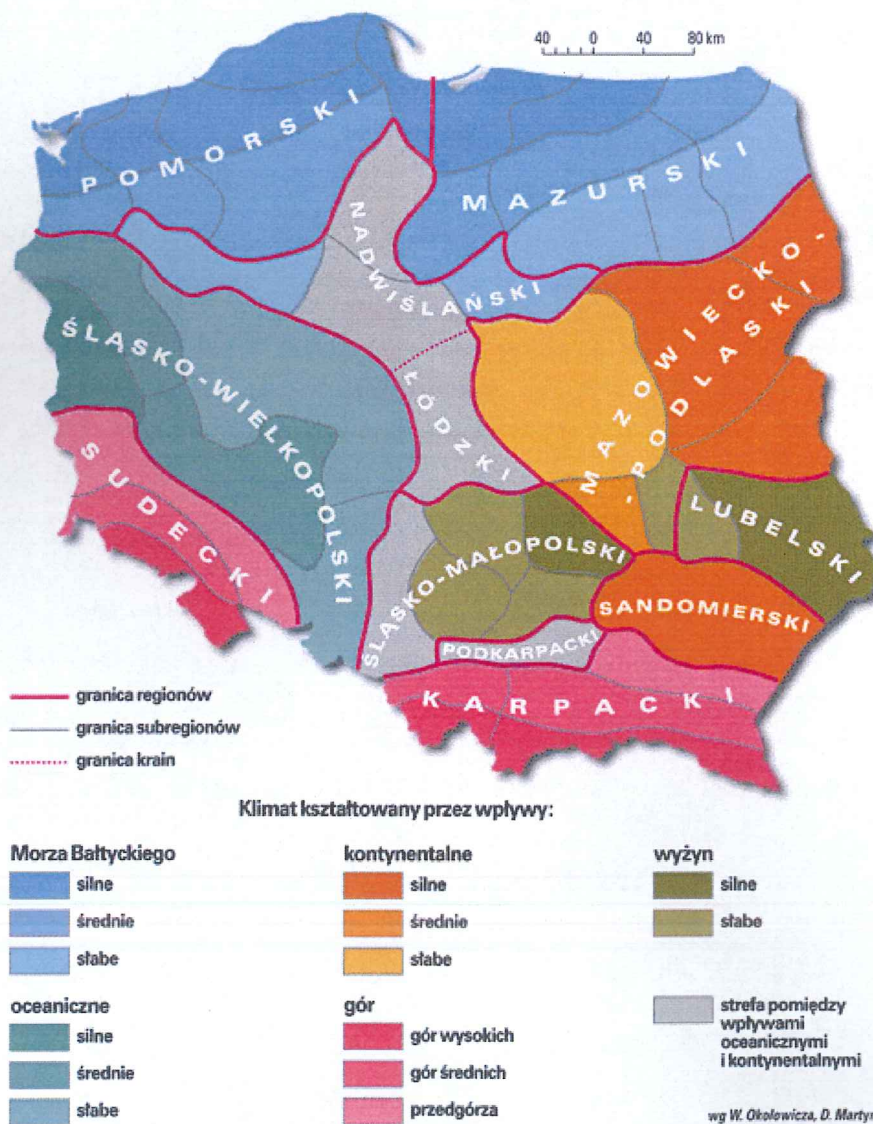
W Gminie Skoczów przybywa odbiorców energii elektrycznej. Wzrost przedsiębiorczości, rozbudowa miasta oraz budowa nowych budynków również będą uwarunkowane ze zwiększonym zapotrzebowaniem na energię elektryczną w przyszłości.

3. Ocena stanu środowiska

3.1 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Warunki klimatyczne

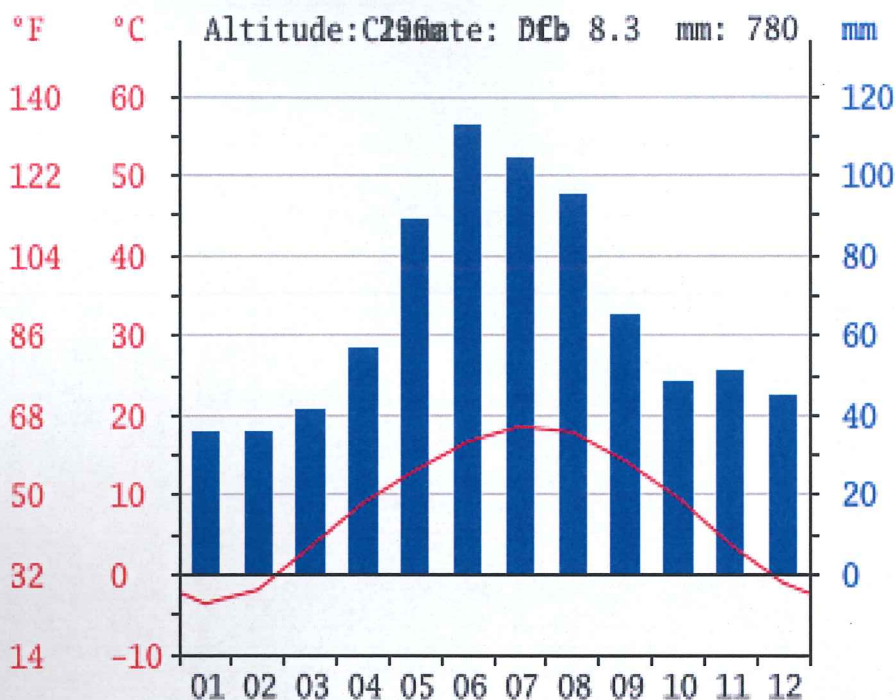
Według podziału na regiony klimatyczne Polski, Gmina Skoczów znajduje się w granicy oddziaływań regionu klimatycznego karpackiego.

Rysunek 8 Podział na regiony klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn.

Źródło: www.wiking.edu.pl

Charakterystycznym zjawiskiem związanym występującym na terenie gminy są wiatry fenowe wiejące w okresie wiosennym i jesiennym. Jest to rodzaj silnego, ciepłego i suchego wiatru wiejącego od szczytów gór ku dolinom.

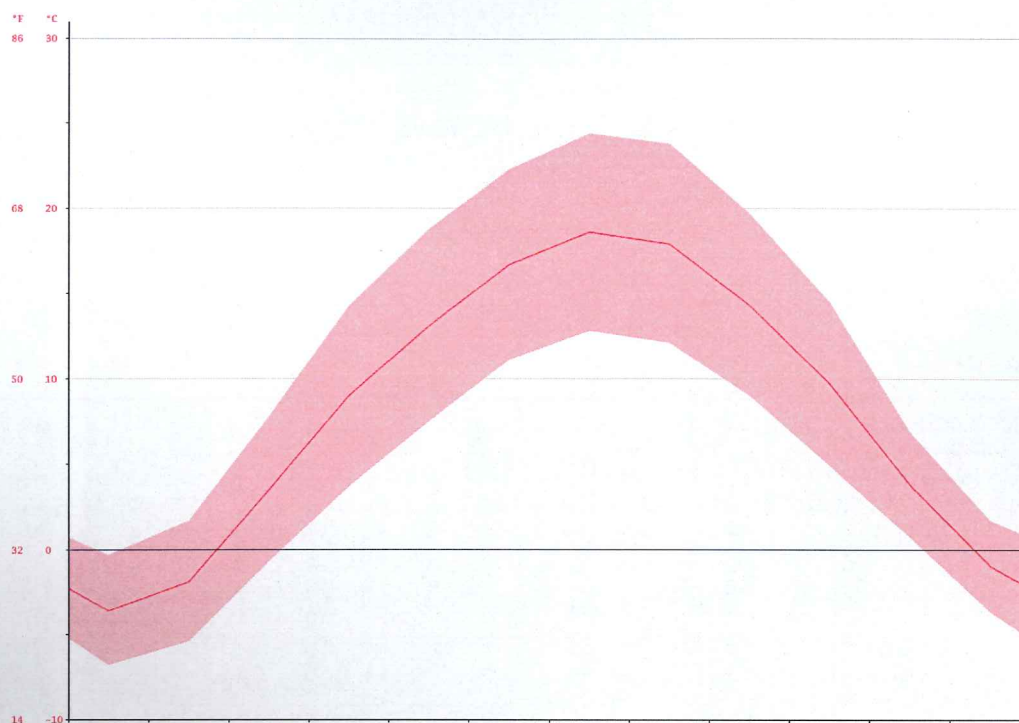
Rysunek 9 Rysunek 7 Średnia ilość opadów atmosferycznych w poszczególnych miesiącach.

Źródło: pl.climate-data.org

Klimat jest umiarkowany zimny³. Skoczów jest miastem ze znaczącymi opadami deszczu. Nawet podczas najsuchszych miesięcy występuje tam sporo opadów. Klasyfikacja klimatu Köppena-Geigera Dfb. W mieście Skoczów, średnia roczna temperatura wynosi 8.3 °C. Rocznie występuje około 780 mm opadów.

³ Źródło: pl.climate-data.org jest oparta na Modelu klimatu od climate-data.org. Wszystkie dane odnośnie klimatu pochodzą z modelu klimatu. Model posiada ponad 220 milionów punktów danych i rozdzielczość 30 sekund łukowych. Model używa danych pogodowych z tysięcy stacji pogodowych z całego świata.

Najsuchszym miesiącem jest styczeń, z 36 mm deszczu. Większość opadów przypada na czerwiec, średnio 113 mm.

Rysunek 10 Rysunek 6 Średnie temperatury powietrza w poszczególnych miesiącach.

Źródło: pl.climate-data.org

Istnieje różnica 77 mm w opadach pomiędzy najsuchszym i najmokrzejszym miesiącem. Przez rok, temperatura waha się w o 22.2 °C. Lipiec jest najcieplejszym miesiącem roku. Średnia temperatura w lipcu wynosi 18.6 °C. Styczeń jest najzimniejszym miesiącem, z temperaturami w okolicach -3.6 °C.

Wpływ POŚ na klimat

Wdrożenie założeń Programu, pozwoli w skali lokalnej na realizację kierunków zawartych w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, opracowanym ze względu na narastające skutki zmian klimatu (np. liczne anomalie pogodowe).

Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in.

poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej biomasy i energii wodnej.

Większość działań przewidzianych do realizacji w ramach POŚ będzie charakteryzowała się oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Pozytywny wpływ na klimat będą miały działania z obszaru ochrony klimatu i jakości powietrza. Czynnikiem kształtującym klimat na danym obszarze jest stopień zanieczyszczenia powietrza. Wraz z poprawą stanu powietrza poprawie ulega klimat, jeśli inne czynniki nie wpływają zbyt negatywnie i dominująco.

Jakość powietrza

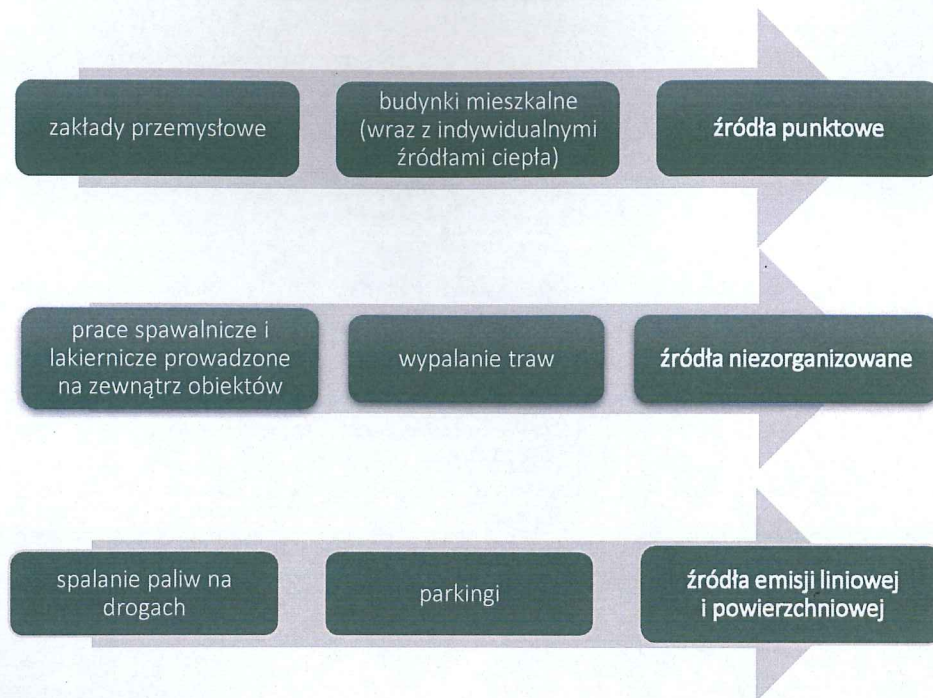
Jakość powietrza atmosferycznego ma fundamentalne znaczenie dla jakości życia mieszkańców Gminy Skoczów oraz przyrody ożywionej, dlatego też bardzo ważna jest jego ochrona i monitoring. Warunki meteorologiczne (m.in. prędkość i kierunek wiatru, opad atmosferyczny, temperatura powietrza), jakie panują na danym obszarze mają wpływ na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości poprzez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz zmniejszaniu poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane. Nadmierne zanieczyszczenie powietrza, oprócz bezpośredniego szkodliwego oddziaływania na zdrowie ludności, powoduje także niekorzystne zmiany w środowisku.

Najważniejszymi niekorzystnymi zjawiskami wymuszającymi działania w zakresie ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, to:

- emisja zorganizowana pochodząca ze źródeł punktowych;
- emisja niezorganizowana tj. emisja zanieczyszczeń wprowadzonych do powietrza bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych;
- emisja ze źródeł liniowych i powierzchniowych.

Przykładowe części składowe każdej z emisji najłatwiej przedstawić w poniższej postaci:

Zgodnie z art. 85 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez: utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach; zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane; zmniejszanie i utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej poziomów docelowych albo poziomów celów długoterminowych lub co najmniej na tych poziomach.

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska (w tym Regionalne Wydziały Monitoringu Środowiska GIOŚ na poziomie województw) dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów. Wyniki ocen dla danego województwa są niezwłocznie przekazywane zarządowi województwa. Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje zbiorczej oceny jakości powietrza w skali kraju. Obowiązek wykonywania rocznej oceny jakości powietrza w strefach wynika z przepisów prawa UE, przeniesionych do prawa krajowego.

Na terenie województwa śląskiego zostało wydzielonych 5 stref:

- aglomeracja górnośląska – kod strefy PL2401,
- aglomeracja rybnicko-jastrzębska – kod strefy PL2402,
- miasto Bielsko-Biała - kod strefy PL2403,

- miasto Częstochowa - kod strefy PL2404,
- strefa śląska – kod strefy PL2405.

Gmina Skoczów została zakwalifikowana do strefy śląskiej.

Strefa śląska została zakwalifikowana do klasy C :

- dla pyłu zawieszzonego PM10, PM2.5 i benzo(α)pirenu.
- dla ozonu.

Strefa śląska została zakwalifikowana do klasy A:

- dla dwutlenku azotu,
- dla dwutlenku siarki,
- dla benzenu,
- dla ołowiu,
- dla arsenu,
- dla kadmu,
- dla niklu,
- dla tlenku węgla.

Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).

Kod strefy	Nazwa strefy	SO2	NO2	C6H6	CO	O3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2.5
PL2405	strefa śląska	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	C	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim raport wojewódzki za rok 2018.

W ocenie rocznej dokonanej pod kątem ochrony powietrza w strefie śląskiej stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki (klasa A) oraz przekroczenie poziomu docelowego i poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa C).

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim, obejmująca 2018 rok nie wykazała znaczącej poprawy. W klasie C pozostało pięć stref obejmujących województwo śląskie, ze względu na przekroczenie standardów dla pyłu zawieszzonego PM10, PM2.5 oraz benzo(a)pirenu. Główną

przyczyną złej jakości powietrza w województwie śląskim jest emisja z indywidualnego ogrzewania budynków mieszkalnych (bytowo-komunalna). Znacznie mniejszy wpływ ma emisja przemysłowa i liniowa.

Wykonywane corocznie oceny jakości powietrza dla województwa śląskiego⁴ (ujmujące również wyniki modelowania) wykazały, iż na obszarze gminy Skoczów (powiat cieszyński) w latach 2016-2018 nie występowały przekroczenia poziomu dopuszczalnego stężeń średnich rocznych pyłu zawieszonego PM10. Występowały jednak przekroczenia dopuszczalnej częstości przekraczania 35 dni w roku kalendarzowym dla dobowych stężeń pyłu PM10 powyżej 50 µg/m³.

Stężenie średnie roczne pyłu PM2,5 w 2016 roku przekroczyło poziom dopuszczalny wynoszący 25 µg/m³. W roku 2017 stężenie średnie roczne pyłu PM2,5 obniżyło się i nie przekroczyło poziomu dopuszczalnego 25 µg/m³ obowiązującego do 2019 roku. Jednakże przekroczony został poziom 20 µg/m³, który będzie obowiązywał od 2020 roku. Natomiast w roku 2018 stężenie średnie roczne pyłu PM2,5 wzrosło i przekroczyło poziom dopuszczalny 25 µg/m³.

Cały obszar gminy Skoczów należy do obszaru przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pienu wynoszącego 1 ng/m³.

Zanieczyszczenia gazowe takie jak dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, benzen oraz metale oznaczane w pyłe PM10, w tym: ołów, kadm, nikiel oraz arsen nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i docelowych.

W 2018 r. ruszył rządowy program priorytetowy Czyste Powietrze⁵, który trwać ma do 2029 r. Jego najważniejszym celem jest ograniczenie emisji do atmosfery szkodliwych substancji, które powstają na skutek ogrzewania domów jednorodzinnych słabej jakości paliwem w przestarzałych domowych piecach.

Program oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, są to: węzeł cieplny, pompa ciepła, kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł olejowy kondensacyjny, ogrzewanie elektryczne, kocioł na paliwo stałe (węgiel, biomasa), jak i przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych budynku.

Adresatami programu są właściciele lub współwłaściciele jednorodzinnego budynku mieszkalnego, lub wydzielonego w budynku jednorodzinny lokal mieszkalny z wyodrębnioną księgą wieczystą oraz osoby, które uzyskały zgodę na rozpoczęcie budowy jednorodzinnego budynku mieszkalnego i budynek nie został jeszcze przekazany lub zgłoszony do użytkowania.

⁴ Źródło : dane Inspekcji Ochrony Środowiska uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

⁵ <https://nfosigw.gov.pl/czyste-powietrze/o-programie-czyste-powietrze/>

Na terenie Śląska obowiązują również zapisy uchwały Nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017r. w sprawie wprowadzania na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Śl. Z 12 kwietnia 2017r., poz. 2624), tzw. „Uchwały antysmogowej”.

Dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie, będącej sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA (European co-operation for Accreditation).

Powyższe wymagania będą obowiązywać dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku:

- od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,
- od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,
- od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012.

W modernizowanych instalacjach zakazuje się stosowania:

- węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,
- mułów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,
- paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,
- biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 %.

Mieszkańcy mogą również skorzystać z dotacji celowych budżetu Gminy Skoczów na dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych położonych na terenie Gminy Skoczów.

Stan istniejący

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza w Gminie Skoczów są:

- źródła niskiej emisji
- źródła emisji wysokiej
- źródła emisji liniowej (komunikacyjnej).

Podstawowy układ urbanistyczny tworzą zabudowania zlokalizowane wzdłuż ciągów komunikacyjnych w poszczególnych miejscowościach. Znacząca część zabudowy (mieszkalnej, usługowej i przemysłowej) ukształtowała się w centralnej części gminy na północ i południe od centrum Skoczowa. Zwarte zespoły zabudowy usytuowane są obustronnie wzdłuż dróg powiatowych i gminnych prowadzących z centrum miasta do poszczególnych sołectw. Na pozostałych terenach zabudowa ma charakter rozproszony.

Tereny zurbanizowane, gdzie występuje zabudowa wysoka wielorodzinna są zlokalizowane w centrum miasta i jego okolicach oraz osiedlach: Górny Bór, Gustawa Morcinka, Za Wisłą.

Większość źródeł ciepła jest przystosowana do opalania paliwem stałym. Powszechnym zjawiskiem jest wspomaganie centralnego ogrzewania ogrzewaniem drewnem w kominkach, lub kozach. Coraz bardziej popularne stają się urządzenia gazowe stosowane w indywidualnym ogrzewnictwie. Centrum miasta zasilane jest gazem niskoprężnym ze stacji redukcyjno – pomiarowych, a peryferie miasta i tereny wiejskie gazem średniego ciśnienia.

W Gminie Skoczów największymi źródłami emisji energetycznego spalania paliw są Ciepłownia Skoczowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. oraz Ciepłownia Skoczowska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. Odbiorcami ciepła zasilanego bezpośrednio siecią ciepłowniczą są pobliskie zakłady przemysłowe oraz spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe do których ciepło dostarczane jest poprzez sieć Skoczowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego.

Na terenie Gminy Skoczów funkcjonują podmioty, które działają w oparciu o pozwolenia na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza⁶:

- Skoczowska Energetyka Ciepła sp. z o.o. Spółka Komandytowa;
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe Eksport-Import Bylica Marek ul. Z. Kossak-Szatkowskiej 61, 43-430 Skoczów,
- BAMPTON Sp. z o. o. ul. Krzywa 1, 43-430 Skoczów,
- JET Sp. z o. o. Harbutowice ul. Bliska 18 43-430 Skoczów,
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „MIRCO” Mirosław Macura ul. Stalmacha 28a, 43 430 Skoczów,

⁶ Źródło: Starostwo Powiatowe w Cieszynie.

- KOAM Sp. z o. o. ul. Górecka 63, 43-430 Skoczów,
- Magdalena Suder MEBLESO Zakład Stolarski ul. Wiślańska 18, 43-430 Skoczów,
- Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne Sp. z o. o. ul. Krzywa 3, 43-430 Skoczów,
- Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowo-Produkcyjne „STAL-BUD” Ryszard Syta, Elżbieta Klajmowicz Sp. J. ul. Wiślańska 26, 43-430 Skoczów.

Na terenie Gminy działają także zakłady przemysłowe z pozwoleniem zintegrowanym m.in. G.T Poland Skoczów oraz Grupa FCA – TEKSID IRON Poland Sp. z o.o.

W swoich działaniach oraz planowaniu strategicznym Gminy Skoczów uwzględnia się działania mające na celu ograniczanie niskiej emisji, oddziaływanie na emisję liniową, rozwój zieleni miejskiej oraz działania edukacyjne dla mieszkańców.

Na terenie Gminy Skoczów głównym liniowym źródłem emisji substancji zanieczyszczających do powietrza jest ruch komunikacyjny transportu samochodowego.

W Gminie Skoczów istnieją obszary o szczególnym natężeniu ruchu, oraz utrudnieniach w jego płynności i są to⁷ :

- centrum Skoczowa, gdzie skupia się budownictwo mieszkaniowe, usługowe, handel oraz związany z nimi ruch pieszy, parkowanie pojazdów, korki,
- skrzyżowanie drogi krajowej z drogą powiatową, gdzie szczególnie w weekendy ruch samochodowy w kierunkach Wisła-Katowice jest duży, a kierowanie ruchem sygnalizacją świetlną powoduje wzrost emisji spalin,
- droga powiatowa Cieszyn - Bielsko (ul. Cieszyńska, Objazdowa, Bielska) z systemem rond przejmuje znaczną część ruchu dojazdowego do centrum miasta, oraz ruch tranzytowy,
- ulice Górecka, Stalmacha, Kiczycza, Wiślańska, Górny Bór będące drogami wyjazdowymi z miasta, jak też drogami tranzytowymi,
- droga krajowa nr 81 oraz droga ekspresowa nr 52 – tranzyt ciężarowy.

Zagrożenia

Źródła zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego mogą być pochodzenia naturalnego (wietrzenie skał, pylenie wtórne z odsłoniętej powierzchni terenu, pożary lasów), a także antropogenicznego, powstałego w skutek działalności człowieka. Najczęściej do źródeł emisji zanieczyszczeń antropogenicznych do powietrza zalicza się: procesy energetycznego spalania paliw oraz przemysłowe procesy technologiczne emitujące zanieczyszczenia do powietrza (tzw. emisja punktowa), transport (tzw. emisja liniowa) oraz sektor komunalno-bytowy (tzw. emisja powierzchniowa).

⁷ Źródło: Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Skoczów

Znaczącymi zakładami przemysłowymi stanowiącymi źródło emisji do powietrza są: Teksid Iron Poland Spółka z o.o. – odlewnia żeliwa, Garbarnia SKOTAN Sp. z o.o, BAMPTON Sp. z o. o., Zakład GT Poland Sp. z o. o. Duże znaczenie ma również emisja ze źródeł energetycznych. Największymi źródłami emisji energetycznego spalania paliw są: Ciepłownia Skoczowskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. oraz Skoczowska Energetyka Ciepła sp. z o.o. Spółka Komandytowa.

Niska emisja jest to emisja produktów powstałych w procesie spalania paliw stałych, ciekłych i gazowych do atmosfery ze źródeł emisji (emiterów) znajdujących się na wysokości poniżej 40 m. Wyróżnia się emisję komunikacyjną, emisję wynikającą z produkcji ciepła dla potrzeb centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz emisję przemysłową. W gminie głównym problemem jest niska emisja z gospodarstw domowych.

Zanieczyszczenia z środków transportu (tlenek i dwutlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory, pyły z metalami ciężkimi) pogarszają jakość powietrza atmosferycznego oraz wpływają na wzrost stężenia ozonu w troposferze. Źródłem zanieczyszczeń są także tereny rolnicze i gospodarstwa rolne należące do źródeł powierzchniowych (źródła emisji niezorganizowanej), w tym odory związane z wylewaniem gnojowicy na polach.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY

Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego

KIERUNKI INTERWENCJI

- Poprawa efektywności energetycznej
- Ograniczenie emisji powierzchniowej
- Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych
- Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- Zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji

3.2 Zagrożenia hałasem

Stan istniejący

Zanieczyszczenia środowiska hałasem i wibracjami określa klimat akustyczny, rozumiany jako wynik różnych grup hałasu i wibracji. Hałasem w środowisku nazywa się niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe dźwięki, powstałe w wyniku działalności człowieka na wolnym powietrzu. W przypadku wibracji drgania przenoszone są przez ciała stałe. Wg. ustawy Prawo ochrony środowiska hałasem określa się dźwięki o częstotliwości od 16 do 16 000 Hz. Hałas można podzielić na dwie kategorie: hałas komunikacyjny i hałas przemysłowy.

Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w [dB]			
	drogi lub linie kolejowe		pozostałe objekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	(pora dnia) LAeq D przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	(pora nocy) LAeq N przedział czasu odniesienia równy 8 godzinom	(pora dnia) LAeq D przedział czasu odniesienia równy 8 najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	(pora nocy) LAeq N przedział czasu odniesienia równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
Strefa ochronna A uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej Tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku

Stan środowiska, ze względu na jego zagrożenie hałasem, określa się za pomocą tzw. klimatu akustycznego. Klimat akustyczny jest to zespół zjawisk akustycznych kształtowanych przede wszystkim przez źródła hałasu takie jak:

- transport drogowy, kolejowy, lotniczy;
- przemysł (zakłady przemysłowe, rzemieślnicze, usługowe);

- przesył energii elektrycznej o wysokich napięciach.

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej progu dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz na zmniejszeniu poziomu hałasu do wartości dopuszczalnej jeśli stwierdzono przekroczenia.

Hałas przemysłowy

Na terenie gminy Skoczów w okresie od 01.01.2017 r. do 31.12.2018 r. z zakresu emisji hałasu do środowiska Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przeprowadził 6 kontroli podmiotów prowadzących działalność⁸:

w roku 2017:

- IKEA INDUSTRY POLAND SP. Z O.O., ul. Krzywa 1, 43-430 Skoczów - zostały przekroczone dopuszczalne poziomy emisji hałasu w porze nocy;
- Teksid Iron Poland Sp. z o.o., ul. Ciężarowa 49, 43-430 Skoczów - zostały przekroczone dopuszczalne poziomu hałasu w porze nocy;

w roku 2018:

- IRENEUSZ CHRAPEK HASWENT, ul. Morelowa 2, 43-430 Skoczów - brak przekroczeń;
- GARBARNIA SKOTAN S.A. w restrukturyzacji ul. Fabryczna 10, 43-430 Skoczów - brak przekroczeń;
- SLOWIOK TOMASZ FIRMA-USLUGOWO-HANDLOWO-BUDOWLANA, ul. Dolny Bor 52, 43-430 Skoczów - brak przekroczeń.

Hałas przemysłowy związany jest z pracą zakładów przemysłowych i usługowych, ma charakter lokalny i stanowi uciążliwość jedynie dla obszarów sąsiadujących z danymi przedsiębiorstwami. Na poziom hałasu wpływa rodzaj wykorzystywanych maszyn, urządzeń będących wyposażeniem zakładów usługowych, a także wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne oraz urządzenia nagłaśniające.

Z otrzymanych pomiarów wynika, że na terenie dwóch punktów pomiarowych odnotowano przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w porze nocnej.

Hałas drogowy

Na terenie gminy Skoczów głównym źródłem hałasu drogowego są:

- Droga ekspresowa nr 52,
- Droga krajowa nr 81,
- Drogi wojewódzkie nr 941 i nr 944,
- Drogi powiatowe,
- Drogi gminne,

⁸ Źródło danych: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach Delegatura w Bielsku - Białej

- Drogi wewnętrzne.

Największy hałas generowany jest przez ruch na ciągach komunikacyjnych wzdłuż drogi krajowej nr 81 oraz drogi ekspresowej nr 52. Stwarza on uciążliwość dla mieszkańców, gdyż jego oddziaływanie ma wpływ na zdrowie w dłuższym okresie czasu. Szkodliwość natomiast trzeba rozumieć jako bezpośredni wpływ na zdrowie.

W 2016 roku Wojewódzki Inspektorat ochrony Środowiska w Katowicach prowadził pomiary hałasu komunikacyjnego na terenie miasta Skoczów w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Pomiary przeprowadzono w 5 punktach pomiarowych obejmujących źródła hałasu drogowego (4 punkty) oraz kolejowego (1 punkt). W poniższej tabeli zestawiono wyniki pomiarów wraz z oceną stanu akustycznego wyrażoną wskaźnikami krótkookresowymi L_{AeqD} (pora dnia) i L_{AeqN} (pora nocy).

Tabela 7 Pomiary natężenia hałasu drogowego na terenie Gminy Skoczów .

gmina	punkty referencyjne w obrębie rejonu badań	dzień tygodnia	zmierzone wartości poziomu dźwięku A w [dB]						
			L_{AeqD}			L_{AeqN}			
			poziom dźwięku A	poziom dopuszczalny hałasu	przekroczenie poziomu	poziom dźwięku A	poziom dopuszczalny	przekroczenie poziomu	
Skoczów	RB1 Skoczów ul. Objazdowa (droga powiatowa)	pn	-	65	-	50,6	56	-	
		wt	60,6	65	-	53,2	56	-	
	RB2 Skoczów ul. Górny Bór (droga powiatowa)	śr	-	61		53,9	56	-	
		czw	63,7	61	2,7	54,6	56	-	
	RB3 Skoczów, ul. Ciężarowa (droga gminna)	śr		65		57,3	56	1,3	
		czw	63,9	65	-	57,5	56	1,5	
		pt	63,9	65	-	56,7	56	1,7	
		sb	62,4	65	-	55,3	56	-	
		nd	60,0	65	-	57,2	56	1,2	
	RB4 Skoczów ul. Górecka (droga powiatowa)	wiosenna sesja pomiarowa							
		pn	65,3	65	0,3	58,6	56	2,6	
		wt	65,4	65	0,4	59,0	56	3,0	
		śr	66,3	65	1,3	59,8	56	3,8	
		czw	66,0	65	1,0	60,5	56	4,5	
pt		65,9	65	0,9	59,1	56	3,1		
sb		65,3	65	0,3	57,2	56	1,2		
nd	63,3	65	-	57,8	56	1,8			

		letnia sesja pomiarowa						
		pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		pn	65,7	65	0,7	59,1	56	3,1
		wt	65,9	65	0,9	58,7	56	2,7
		śr	65,8	65	0,8	59,0	56	3,0
		czw	65,7	65	0,7	59,3	56	3,3
		pt	65,6	65	0,6	58,1	56	2,1
		sb	64,6	65		56,7	56	0,7
		nd	64,4	65		57,8	56	1,8
		jesienna sesja pomiarowa						
		pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		pn	67,1	65	2,1	59,1	56	3,1
		wt	66,5	65	1,5	59,7	56	3,7
		śr	66,9	65	1,8	61,1	56	5,1
		czw	69,0	65	4,0	60,8	56	4,8
		pt	67,0	65	2,0	59,3	56	3,3
		sb	65,6	65	0,5	57,2	56	1,2
		nd	64,4	65	-	58,8	56	2,8
RBS Skoczów ul. Torowa (linia kolejowa nr 157)		pn	48,3	61	-	42,8	56	-

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska

Z otrzymanych pomiarów wynika, że na terenie punktów pomiarowych odnotowane zostały przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu zarówno w porze dziennej oraz w porze nocnej.

Hałas komunikacyjny pochodzący od użytkowników drogi i kolei stanowi ponad 80 % docierającego do nas hałasu ze źródeł zewnętrznych. Hałas powoduje różne objawy psychologiczne, których jednak nie definiuje się jako schorzenia psychiatryczne. Głównymi skutkami w sferze psychosocjalnej są:

- rozkojarzenie
- widoczne pogorszenie percepcji
- zakłócenia w komunikacji międzyludzkiej
- zmiany w zachowaniu społecznym.

Hałaśliwe środowisko modyfikuje działania i zachowania społeczne.

Budowa nowych ciągów drogowych oraz stale rosnące natężenie ruchu pojazdów ciężarowych i osobowych w miastach wymusza konieczność stosowania technologii, które pozwolą zmniejszyć hałas w otoczeniu.

Zmniejszenie hałasu może być wdrażane poprzez pochłanianie, odbijanie lub rozpraszanie dźwięków. Duże możliwości dają również inne rozwiązania np. odpowiednie konstrukcje gruntowo- stalowe lub gruntowo-betonowe, wały ziemne bądź odpowiednio dobrane nasadzenia roślinności.

Zagrożenia

Poziom hałasu i wibracji przyczynia się do degradacji środowiska naturalnego oraz negatywnie wpływa na człowieka. Nasilenie i charakter oddziaływania na człowieka tego typu zanieczyszczeń decyduje subiektywna wrażliwość, może wywoływać, m.in. zaburzenia snu i wypoczynku, wpływa niekorzystnie na układ nerwowy, utrudnia pracę i naukę, zwiększa podatność na choroby psychiczne. W przypadku reakcji na środowisko przyrodnicze zależy przede wszystkim od poziomu ciśnienia akustycznego hałasu oraz czasu narażenia.

Ochrona przed hałasem polega na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej progu dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie oraz na zmniejszeniu poziomu hałasu do wartości dopuszczalnej, jeśli stwierdzono przekroczenia.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY
Ochrona przed hałasem
KIERUNKI INTERWENCJI
➤ Poprawa klimatu akustycznego

3.3. Pola elektromagnetyczne

Stan istniejący

Właściwości pola, a więc i jego oddziaływanie na otoczenie zmieniają się w zależności od częstotliwości pola, w związku z tym wyróżnia się promieniowanie jonizujące (promienie X, gamma, ultrafioletowe) lub niejonizujące (promieniowanie widzialne, podczerwień, radiofale, promieniowanie od urządzeń elektrycznych i linii przesyłowych).

Przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne, związane jest ze zmianami pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez źródła energetyczne i radiokomunikacyjne.

Wpływ oddziaływania pola elektromagnetycznego na człowieka i środowisko zależy od wysokości natężenia (lub gęstości mocy) oraz częstotliwości drgań. Wartości dopuszczalnych poziomów są podane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie

dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów. Poniżej przedstawiono tabelę z wartościami dopuszczalnymi.

Tabela 8. Wartości dopuszczalne poziomów pól elektromagnetycznych.

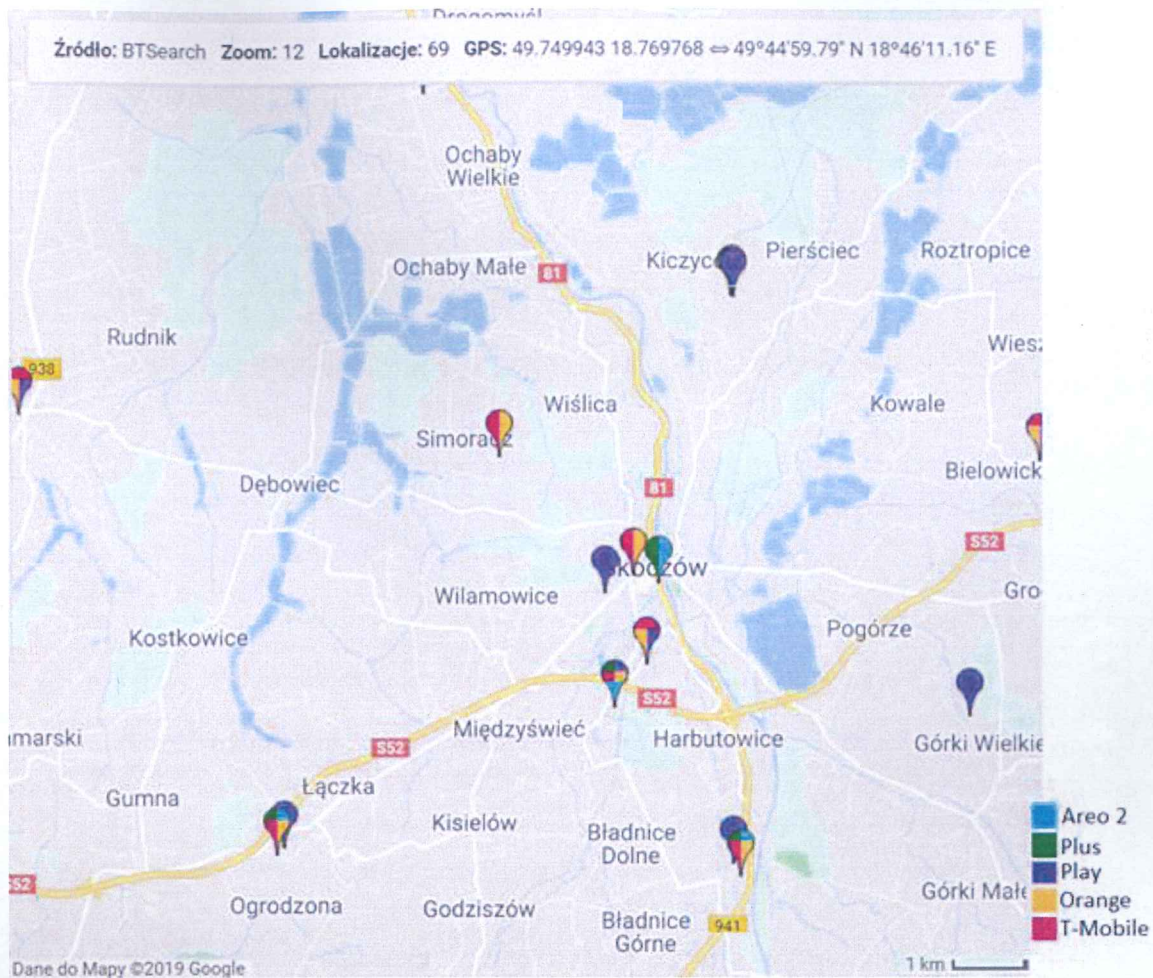
Wielkość fizyczna częstotliwości promieniowania	Składowa elektryczna	Składowa magnetyczna	Gęstość mocy
0 Hz	10 kV/m	2500 A/m	-
od 0 Hz do 0,5 HZ	-	2500 A/m	-
od 0,5 Hz do 50 HZ	10 kV/m	60 A/m	-
od 0,05k Hz do 1 kHz	-	3/f A/m	-
od 0,001 MHz do 3 MHz	20 V/m	3 A/m	-
od 3 MHz do 300 MHz	7 V/m	-	-
od 300 MHz do 300 GHZ	7 V/m	-	0,1 W/m ²

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów

Istotnym źródłem promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Skoczów są nadajniki telekomunikacyjne oraz sieć i urządzenia elektroenergetyczne.

Najpopularniejszymi instalacjami emitującymi pola elektromagnetyczne są stacje bazowe telefonii komórkowej, anteny nadawcze. Na terenie Gminy Skoczów funkcjonują anteny nadawcze operatorów telefonii komórkowych – stacje bazowe. Istniejące obiekty zainstalowane są zazwyczaj na wysokich obiektach, tak aby wypromieniowywać pola elektromagnetyczne na duże wysokości.

Poniższa mapa ukazuje poglądowe rozmieszczenie stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie i w okolicach Gminy Skoczów.

Rysunek 11 Rysunek 9. Lokalizacja masztów telekomunikacyjnych na terenie i w okolicach Gminy Skoczów.

Źródło: www.beta.btsearch.pl

Poniższa tabela przedstawia lokalizacje stacji bazowych na obszarze Gminy Skoczów:

Tabela 9 Wykaz anten nadawczych na terenie Gminy Skoczów.

Operator	lokalizacja	inne
Orange	Pierściec, Kępa Winogradzka	maszt Orange na wzgórzu
T-Mobile	Pierściec, Kępa Winogradzka	maszt Orange na wzgórzu
Plus	Pierściec, Kępa Winogradzka	maszt PTK Centertel na wzgórzu
Areo2	Pierściec, Kępa Winogradzka	maszt PTK Centertel na wzgórzu
Play	Pierściec, Kępa Winogradzka	maszt własny na wzgórzu
Play	Skoczów, ul. Kossak-Szatkowskiej 74	kościół
Orange	Skoczów, ul. Kościelna 10	kościół
T-Mobile	Skoczów, ul. Kościelna 10	kościół
NetWorks (T-Mobile, Orange)	Skoczów, ul. Kościelna 10	kościół
Plus	Skoczów, ul. Fabryczna 9	cegłany komin
Areo2	Skoczów, ul. Fabryczna 9	cegłany komin

Orange	Skoczów, ul. Ciężarowa 49	wieża ciśnień zakładów Teksid
T-Mobile	Skoczów, ul. Ciężarowa 49	wieża ciśnień zakładów Teksid
NetWorkS (T-Mobile, Orange)	Skoczów, ul. Ciężarowa 49	wieża ciśnień zakładów Teksid
Play	Skoczów, ul. Ciężarowa 49	wieża ciśnień zakładów Teksid
Orange	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
T-Mobile	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
NetWorkS (T-Mobile, Orange)	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
Plus	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
Areo2	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
Plus	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni
Play	Skoczów, ul. Górny Bór 25a	komin ciepłowni

Źródło: beta.btsearch.pl

Ocenę oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko przeprowadza się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na podstawie badań monitoringowych oraz informacji o źródłach emitujących pola. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska WIOŚ prowadzi bazę źródeł pól elektromagnetycznych w oparciu o badania monitoringowe i pomiary wykonane w ramach automonitoringu przez zarządzających instalacjami.

WIOŚ w Katowicach w analizowanym okresie przeprowadził jeden pomiar monitoringowy poziomu PEM w środowisku na terenie miasta Skoczów. Badanie przeprowadzono w 2018 roku w punkcie zlokalizowanym przy ul. Morcinka. Średni arytmetyczny poziom składowej elektrycznej w trakcie ciągłego dwugodzinnego pomiaru, wyniósł 0,87 V/m.

Zagrożenia

Oddziaływanie pól elektromagnetycznych może negatywnie wpływać na życie człowieka. Istnieje ryzyko wystąpienia m.in. zaburzenia funkcji ośrodkowego układu nerwowego, układu rozrodczego, hormonalnego i krwionośnego oraz narządów słuchu i wzroku. Pola elektromagnetyczne mogą mieć również niekorzystny wpływ na środowisko przyrodnicze: u roślin – powoduje opóźnienie wzrostu i zmiany w budowie zewnętrznej, u zwierząt – zaburzenia neurologiczne, zakłócenia wzrostu, żywotności i płodności.

Natężenie promieniowania elektromagnetycznego na poziomie uznawanym za stanowiący zagrożenie pod względem biologicznym może występować w bezpośrednim otoczeniu wszelkiego rodzaju stacji nadawczych, w odległościach zależnych od mocy, częstotliwości i konstrukcji stacji. Ponadto może to mieć miejsce także podczas zjawiska nakładania się pól z kilku źródeł.

Ograniczenia lub sposoby korzystania z obszarów położonych bezpośrednio pod liniami elektromagnetycznymi oraz w ich sąsiedztwie powinny być zapisane w miejscowych planach

zagospodarowania przestrzennego. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na utrzymaniu poziomów pól elektromagnetycznych poniżej poziomów dopuszczalnych lub na tych poziomach oraz poprzez zmniejszenie poziomów tych pól do wartości dopuszczalnych, jeśli zostały przekroczone. Metodą ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym niejonizującym w przypadku stacji nadawczych, polegają na separacji przestrzennej miejsc przebywania człowieka i obszarów o zbyt intensywnym poziomie wypromieniowanych pól.

Szczegółowe zasady ochrony przed polami elektromagnetycznymi występującymi w otoczeniu linii elektroenergetycznych zostały zapisane w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY

Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym

KIERUNKI INTERWENCJI

- Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

3.4. Gospodarowanie wodami

Stan istniejący

Wody powierzchniowe

Na terenie gminy Skoczów zlokalizowane są fragmenty zlewni 5 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

1. Wisła od Dobki do Bładnicy – kod JCWP PLRW20009211151
2. Bładnica – kod JCWP PLRW200062111529
3. Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice – kod JCWP PLRW20009211159
4. Bajerka – kod JCWP PLRW20006211172
5. Knajka – kod JCWP PLRW2000621115729

Gmina Skoczów charakteryzuje się zróżnicowaną wyżynno-nizinną rzeźbą terenu o charakterze pagórkowatym z bogactwem cieków i zbiorników wodnych. W skład bogatej sieci hydrograficznej wchodzi liczne rzeki i ciek wodne, takie jak: Wisła, Bajerka, Pogórzanka, Łownica, Bładnica, Knajka. Na terenie omawianej gminy występują także liczne stawy, które zlokalizowane są głównie w północno-zachodniej części gminy. Obszar gminy Skoczów odwadniany jest w kierunku północnym do rzek Wisła oraz Bładnica. Wschodnią część obszaru gminy odwadnia rzeka Łownica poprzez Pogórzankę i Zlewnię.

Cieki te zasilają kompleksy stawów w Pogórze. Potok ten zasila kompleksy stawów rybnych w Pogórze. Pozostały obszar gminy odwadniany jest siecią mniejszych potoków bez nazwy oraz rowów, których zadaniem jest odprowadzenie wody do rzek⁹.

Punkty reprezentatywne do badań zlokalizowane są na terenie województwa śląskiego w powiecie cieszyńskim w następujących gminach¹⁰:

1. Wisła - powyżej ujścia Bładnicy, kod ppk PLOIS 130I_1666 - gmina Skoczów
2. Bładnica- ujście do Małej Wisły, kod ppk PLO IS130I_1667 - gmina Skoczów
3. Wisła-wpływ do zbiornika Goczałkowice, kod ppk PLOI SI 301_1671 - gmina Strumień
4. Bajerka - wpływ do zbiornika Goczałkowice, kod ppk PLOI SI 301_1672 - gmina Chybie
5. Knajka- ujście do Małej Wisły, kod ppk PLOI S130I_1669 - gmina Strumień

Tabela 10 Wykaz JCWP na terenie Gminy Skoczów i klasyfikacja tych wód za rok 2016 i 2017.

	Mała Wisła	Bładnica	Mała Wisła	Bajerka	Knajka
Nazwa JCWP	Wisła od Dobki do Bładnicy	Bładnica	Wisła od Bładnicy do zb. Goczałkowice	Bajerka	Knajka
Stanowisko	Wisła - powyżej ujścia Bładnicy	Bładnica-ujście do Małej Wisły	Wisła-wpływ do zbiornika Goczałkowice	Bajerka - wpływ do zbiornika Goczałkowice	Knajka-ujście do Małej Wisły
Klasa elementów biologicznych	3	3	4	3	4
Klasa elementów fizykochemicznych	2	>2	>2	>2	2
Klasa elementów fizykochemicznych – specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	2	-	2	-	-
Klasyfikacja stanu/potencjału ekologicznego wód	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Słaby potencjał ekologiczny	Umiarkowany potencjał ekologiczny	Słaby potencjał ekologiczny
Klasyfikacja stanu chemicznego wód	-	-	Stan chemiczny poniżej dobrego	-	-
Klasyfikacja stanu wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód
Rok wydania kwalifikacji stanu wód	2016, 2017	2016, 2017	2016, 2017, 2018	2016, 2017	2016, 2017

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska.

Na podstawie wykonanych badań określono umiarkowany potencjał ekologiczny na Wiśle od Dobki do Bładnicy i Bajerce, natomiast słaby potencjał ekologiczny na Wiśle od Bładnicy do zb. Goczałkowice i Knajce. Stan chemiczny poniżej dobrego wykazano na Wiśle od Bładnicy do zb. Goczałkowice. Jednolita część wód ostatecznie osiągnęła zły stan we wszystkich punktach pomiarowych.

Wszystkie wymienione JCWP na terenie Gminy Skoczów są zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych.

⁹ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla gminy Skoczów na lata 2015-2018 z perspektywą do roku 2022

¹⁰ Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Departament Monitoringu Środowiska.

Wody podziemne

Przeważająca część gminy Skoczów zlokalizowana jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych nr 162 oraz 163. Kompleksowa ocena stanu wskazanych JCWPd wykonana w 2016 r. w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, wykazała ich dobry stan chemiczny i ilościowy.

Zagrożenia

Zagrożenia powodziowe

Zgodnie Informatycznym Systemem Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK), teren Gminy Skoczów jest zagrożony powodziami.

Na terenie Gminy Skoczów występują rzeki stwarzające realne ryzyko powodziowe:

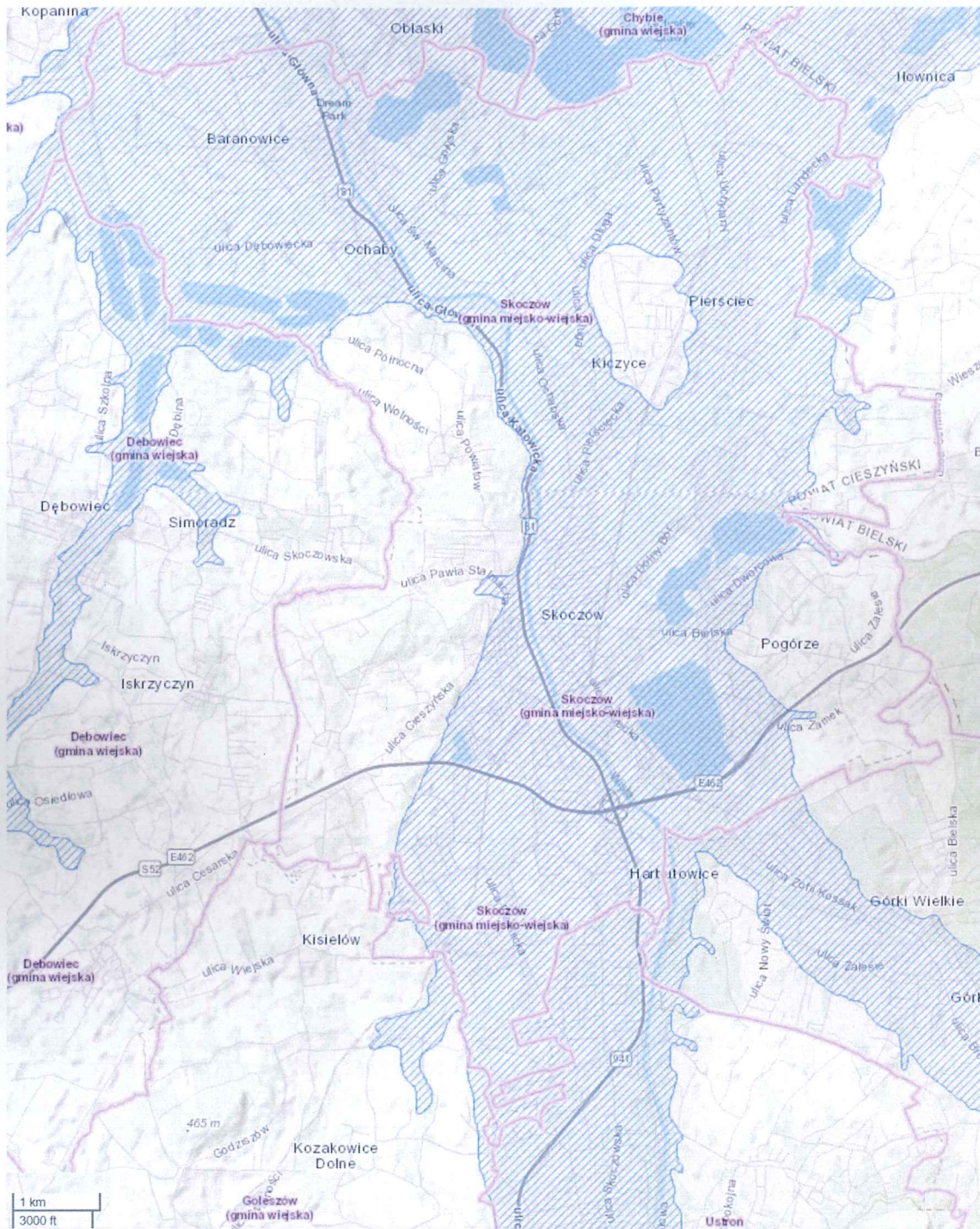
- Wisła - płynie przez Miasto Wisła, Miasto Ustroń, Miasto i Gminę Skoczów, Miasto i Gminę Strumiień - rzeka uregulowana na długości na terenie powiatu 60 km.
- Brenica płynie przez gminę Brenna i stanowi dopływ rzeki Wisły w Skoczowie, rzeka w gminie Brenna regulowana na całej długości, długość rzeki 15 km.

Ponadto mogą wystąpić lokalne podtopienia w przypadku nagłego podniesienia się poziomu wody w ciekach przebiegających przez teren Gminy w wyniku wystąpienia nieprzewidzianych zjawisk meteorologicznych, takich jak: intensywne opady atmosferyczne, zlodowacenie powierzchni koryta rzeki, gwałtowne topnienie pokrywy śnieżnej. Zagrożenie to może wystąpić jako podtopienia pastwisk i łąk wzdłuż cieków.

Ponadto według danych Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Cieszynie zagrożenie powodziami stwarzają zagrożenie również następujące stawy:

- Podbór - miejscowość Ochaby Małe - I O stawów o powierzchni łącznej 92,51 ha,
- Stawy „OCHABCE” - miejscowość Ochaby Małe - 9 stawów o powierzchni łącznej 63,27 ha,
- Stawy „BARANOWICE” - miejscowość Ochaby Wielkie - 2 stawy o powierzchni łącznej 26,37 ha,
- Stawy „BAGNA” - miejscowość Ochaby Wielkie- 2 stawy o powierzchni łącznej 1,09 ha.

Według mapy obszarów zagrożonych podtopieniami stworzonej przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) na terenie Gminy Skoczów znajdują się tereny zagrożone podtopieniami.

Rysunek 12 Obszary zagrożone podtopieniami w granicach Gminy Skoczów.

Źródło: <https://geolog.pgi.gov.pl/>

W ramach ochrony przed powodzią i podtopieniami wykonuje się konserwację urządzeń melioracji szczegółowych w zakresie wykaszania skarp, odmulania rowów, udrażnianie systemów drenarskich i oczyszczanie przepustów, wycinka zakrzaczeń ze skarp rowów, umacnianie skarp, naprawa

drenowania, odmulanie sączków drenarskich, likwidacja podtopień na gruntach, regulacja stosunków wodnych.

Gmina Skoczów podejmuje również na bieżąco w zależności od potrzeb, awaryjną naprawę w zakresie remontów cieków wodnych.

W granicach Gminy Skoczów, rzeka Wisła prawie na całej swej długości jest obwałowana. Wzdłuż jej brzegu znajduje się ponad 20 progów stabilizujących dno oraz redukujących spadek, poniżej ujścia Brennicy znajduje się jaz piętrzący.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY	
Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	
KIERUNKI INTERWENCJI	
➤	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych
➤	Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne

3.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Stan istniejący

Sieć kanalizacyjna

Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o., powołana przez Gminę w 2010 r., zajmuje się eksploatacją i rozbudową infrastruktury kanalizacyjnej na terenie Gminy Skoczów, w tym również eksploatacją oczyszczalni ścieków w Skoczowie.

Stopień skanalizowania miasta Skoczowa oraz poszczególnych sołectw Gminy Skoczów podano w poniższej tabeli (stan na 31.12.2018 r.):

Tabela 11 Skanalizowanie Gminy Skoczów z podziałem na miejscowości.

Sołectwo/Miasto	Liczba ludności korzystającej z kanalizacji	% ludności korzystającej z kanalizacji
Bładnice	750	84,08
Harbutowice	847	98,31
Kiczyce	778	68,07
Kowale	0	0,00
Międzywiecie	561	48,74
Ochaby	525	24,29
Pierściec	789	39,61
Pogórze	1387	67,30
Skoczów	13297	95,74
Wilamowice	383	67,91
Wiślica	66	8,33
Gmina Skoczów ogółem	19410	73,94

Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

Na sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2018 roku zainstalowanych jest 12 przepompowni sieciowych, w tym 1 tłocznia ścieków. W spółce funkcjonuje system monitoringu przepompowni oparty na technologii GPRS.

Tabela 12 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Skoczów w latach 2010-2018.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy [km]	77,8	89,4	90,2	91,3	99,5	114	128,5	127,7*	148,7
Liczba przyłączy kanalizacyjnych na terenie Gminy [szt]	1 883	2093	2 155	2 235	2 394	2 641	2 831	2 961	3 970
Ilość ścieków bytowych odprowadzonych siecią kanalizacyjną z terenu Gminy [m ³]	621 976	648 186	654 153	645 345	645 043	662 606	684 220	696 896	717 564
Ścieki przemysłowe odprowadzane siecią kanalizacyjną [m ³]	118554	110987	100759	90538	110634	92103	94990	117410	134224

*Zmniejszenie długości czynnej sieci kanalizacyjnej -Spółka wyłączyła z eksploatacji i sprzedała odcinek sieci kanalizacji sanitarnej, który został włączony w system kanalizacji deszczowej.

Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o. odprowadza ścieki z Gminy Skoczów siecią kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 148,7 km. Do systemu kanalizacyjnego ścieki odprowadzane są przyłączami kanalizacyjnymi w ilości 3 970 szt., w tym ścieki bytowe w ilości 717 564 m³/rok oraz ścieki przemysłowe w ilości 134 224 m³/rok.

Tabela 13 Szacunkowa liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Skoczów.

	2017	2018
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej*	18 683	19 410

*Dane w latach 2017-2018 gromadzone było w oparciu o liczbę osób zameldowanych (na pobyt stały lub czasowy) w nieruchomościach podłączonych do kanalizacji sanitarnej. W poprzednich latach liczba ta była szacowana.

Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

Stan techniczny sieci kanalizacyjnej¹¹

Sieci kanalizacyjne na terenie miasta są najstarsze w Gminie, co za tym idzie mocno wyeksploatowane, w związku z czym wykazują nieszczelności. Spowodowane jest to znacznym ich wiekiem oraz faktem, że wykonywane były w starych technologiach, które nie mogły zapewnić 100 % szczelności. Chodzi tu głównie o rurociągi wykonane z rur kamionkowych i betonowych. Sytuacja ta w pewnym stopniu dotyczy również sołectwa Harbutowice, gdzie część najwcześniejszej wykonanej sieci również została zrealizowana z rur betonowych. Sieci wykonywane od lat 90 i współcześnie są tylko w niewielkim stopniu przyczyną infiltracji wód przypadkowych. Spowodowane jest to zastosowaniem nowocześniejszych technologii, w szczególności zastosowaniem rurociągów z PCV łączonych na uszczelkę gumową, oraz stosowaniem studni prefabrykowanych zarówno z PE oraz betonowych. Ponadto metody kontroli wykonanych rurociągów są znacznie doskonalsze niż w latach poprzednich i pozwalają uniknąć wadliwych połączeń.

Rozwój urzędzeń kanalizacyjnych

Podstawą działalności inwestycyjnej Spółki jest Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Kanalizacyjnych. Przy tworzeniu planu uwzględniano kierunki rozwoju Gminy, potrzeby mieszkańców oraz możliwości rozbudowy sieci kanalizacyjnej przy zapewnieniu odprowadzania ścieków od jak największej liczby odbiorców usług.

W oparciu o obowiązujący „Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Kanalizacyjnych w latach 2017-2021” Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o w latach 2019-2021 będzie prowadzić inwestycje polegające na:

- Rozbudowie systemu kanalizacji sanitarnej na obszarach nieskanalizowanych Gminy Skoczów,
- Modernizacji (uszczelnianiu) istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w technologii bezwykopowej CIPP na terenie Miasta Skoczów.

W kolejnym planie oprócz zadań z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej zawarte zostanie zadanie związane z rozbudową i przebudową oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie zespołu urzędzeń do mechaniczno-biologicznego usuwania zanieczyszczeń ze ścieków etap II oraz zadanie związane z wprowadzeniem systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie i monitorowanie sieci .

W oparciu o obowiązujący plan w latach 2015 – 2019 Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o. o zrealizowała m. in. zadania ujęte w projekcie pn. „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie gospodarki osadowej wraz z odzyskiem biogazu oraz budowa kanalizacji sanitarnej w aglomeracji

¹¹ Źródło: Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.

Skoczów” dofinansowanego z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020, działanie 2.3 „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” II oś priorytetowa „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, w ramach którego:

- Wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej o długości 23,44 km wyposażonej w 2 przepompownie ścieków co umożliwiło 1168 mieszkańcom gminy Skoczów skorzystać z kanalizacji. Działanie to spowodowało, że aglomeracja Skoczów uzyskała stopień skanalizowania ponad 95 % wypełniając dyrektywę unijną,
- zmodernizowano oczyszczalnię w zakresie gospodarki osadowej wraz z odzyskiem biogazu.

W ramach inwestycji wbudowano zamkniętą komorę fermentacyjną o pojemności 2250m³ wyposażoną w mieszadło wolnoobrotowe. W komorze w temperaturze ok. 37 °C zachodzi fermentacja mezofilowa osadów wstępnych zagęszczanych grawitacyjnie i osadów nadmiernych zagęszczanych mechanicznie. Do magazynowania biogazu powstającego w wyniku fermentacji zbudowano zbiornik o pojemności 700 m³, który ma na celu zapewnić stabilizację ciśnieniową oraz składu biogazu. Czystość biogazu zapewniona jest przez studnię odwadniającą, odsiarczalnię oraz filtr siloksanów.

W celu wykorzystania powstającego biogazu w istniejących pomieszczeniach oczyszczalni zabudowano kogenerator oraz piece gazowe. Kogenerator służy do produkcji energii elektrycznej do 180kW oraz odzysku ciepła na poziomie 240 kW. Ciepło pozyskiwane z kogeneracji służy do ogrzewania osadu w komorze fermentacyjnej do temperatury ok. 37° C oraz do ogrzewania pomieszczeń oczyszczalni. Natomiast starą kotłownię węglową zaadaptowano na kotłownię gazową instalując dwa piece o mocy 250kW każdy. Kotle gazowe stanowią bezpieczeństwo dla prawidłowego funkcjonowania procesu fermentacji, włączane są na wypadek postoju w pracy kogeneratora. Dodatkowym zabezpieczeniem jest pochodnia służąca do spalania nadmiaru biogazu.

Całość urządzeń wyposażona jest w odpowiednią aparaturę kontrolno- pomiarową co ma zagwarantować prawidłową pracę procesu fermentacji, która nadzorowana jest ze zmodernizowanej dyspozytorni.

Zielona energia pozyskana w wyniku spalania biogazu w jednostce kogeneracyjnej pozwoli zmniejszyć uciążliwość dla środowiska w zakresie niekontrolowanej emisji metanu, spalin z kotłów węglowych, wyłapanie związków siarki i azotu. Patrząc na względy ekonomiczne oczyszczalnia zaoszczędzi na kosztach energii elektrycznej w sieci oraz ograniczy znacząco zakup węgla kamiennego na cele grzewcze.

Sieć wodociągowa

Gmina Skoczów jest wysoko zwodociągowana i posiada dobrze rozwinięty system zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Mieszkańcy Gminy Skoczów są zaopatrywani w wodę z sieci wodociągowej administrowanej przez Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o. o. Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej to spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ustroniu jest przedsiębiorstwem komunalnym, którego udziałowcami jest 11 gmin, w tym Gminę Skoczów.

Woda dostarczana jest siecią wodociągową o łącznej długości 188,5 km, przyłączami wodociągowymi w ilości 4652 szt.

Odsetek ludności Gminy Skoczów korzystającej z sieci wodociągowej wynosi prawie 99,5%. Tereny, które jeszcze nie są zwodociągowane są przeważnie obszarowo rozległe, posiadające niewielkie zaludnienie. Dominuje tam zabudowa jednorodzinna, w dużej części rozproszona.

Gmina Skoczów zaopatrywana jest w wodę z trzech ujęć:

- Wisła Czarne – zaopatrywane są z niego zbiorniki wyrównawcze Kaplicówka w Skoczowie, a także zasilane są po drodze niżej położone tereny mieszkalne. Z omawianego ujęcia, poprzez zbiornik w Ustroniu do Skoczowa woda doprowadzana jest rurociągiem o średnicy 400 mm.
- Pogórze koło Skoczowa – jest to ujęcie brzegowe infiltracyjne, czerpiące wodę z rzek Wisły i Brennicy. Woda pobierana jest z utworów czwartorzędowych 24 studniami, z ujęcia wodnego w wodę zaopatrywana jest wieś Pogórze oraz m.in. miasto Cieszyn.
- Zawisłe w Skoczowie – eksploatowane w formie jednej studni kopalnej nr 2, która wykonana została w 1950 roku o wewnętrznej średnicy 4,5 m i głębokości 7,6 m. Ujęcie zaopatruje w wodę około 2500 mieszkańców Pierścica, Kowali, Ochab i Kiczyc.

Tabela 14 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoczów w latach 2010-2018.

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej rozdzielczej sieci wodociągowej na terenie Gminy [km]	174,6	180,8	180,8	180,8	180,8	180,8	187,6	188,2	188,5
Liczba przyłączy wodociągowych na terenie Gminy [szt]	3 780	3 997	4 077	4 077	4 230	4 230	4 493	4 567	4 652

Ilość wody dostarczona gospodarstwom domowym na terenie Gminy [m ³]	684 616	668 199	654 818	653 028	650 825	668 333	674 365	676 390	702 589
---	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

Źródło: Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.

Tabela 15. Szacunkowa liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoczów.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	20841	20341	19879	19897	19812	20345	20473	20590	21388

Źródło: Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o.

Zagrożenia

Gospodarka wodno-ściekowa na terenie Gminy Skoczów z roku na rok coraz bardziej się rozwija. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej na terenie gminy wzrosła od roku 2015 o około 5%.

W latach 2010 – 2018 znacznemu rozwojowi uległa sieć kanalizacji sanitarnej, której długość wzrosła o 70,9 km (w roku 2010 wynosiła 77,8 km, zatem została podwojona). Liczba ludności (przedstawiona jako % ludności w stosunku do wszystkich osób zameldowanych na pobyt stały lub czasowy) korzystająca z sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy na koniec roku 2018 wyniosła 73,94%. Konieczne są jednak dalsze działania w kierunku kontynuacji skanalizowania terenów Gminy Skoczów o dużym zaludnieniu.

Z zebranych danych wynika, że dalszy rozwój gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy nie jest zagrożony, a liczne inwestycje zaplanowane na nadchodzące lata przyczynią się do racjonalnego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej
KIERUNKI INTERWENCJI
➤ Sprawny i funkcjonalny system kanalizacyjny
➤ Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy
➤ Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej

3.6 Zasoby geologiczne

Stan istniejący

Budowa geologiczna

Gmina Skoczów jest zlokalizowana na granicy dwóch jednostek geologicznych – Zapadliska Przedkarpackiego oraz zewnętrznych Karpat Fliszowych. Zapadlisko Przedkarpackie jest zbudowane z utworów karbonu górnego (piaskowce i łupki z wkładkami z węgla kamiennego) oraz z trzeciorzędowych mioceńskich utworów płytowych (iły, iły z ławicami piasków i pokładami osadów chemicznych). Z Karpatami Fliszowymi związane są natomiast utwory fliszowe pochodzące z okresu kredy oraz trzeciorzędu (łupki, piaskowce, zlepieńce, wapienie). Skały te są pokryte osadami czwartorzędowymi. W dolinie rzeki Wisły osady te mają pochodzenie fluwioglacjalne. Można do nich zaliczyć żwiry, piaski, iły oraz gliny.

Rzeźba terenu

Teren gminy Skoczów znajduje się w obrębie dwóch jednostek geologicznych¹²:

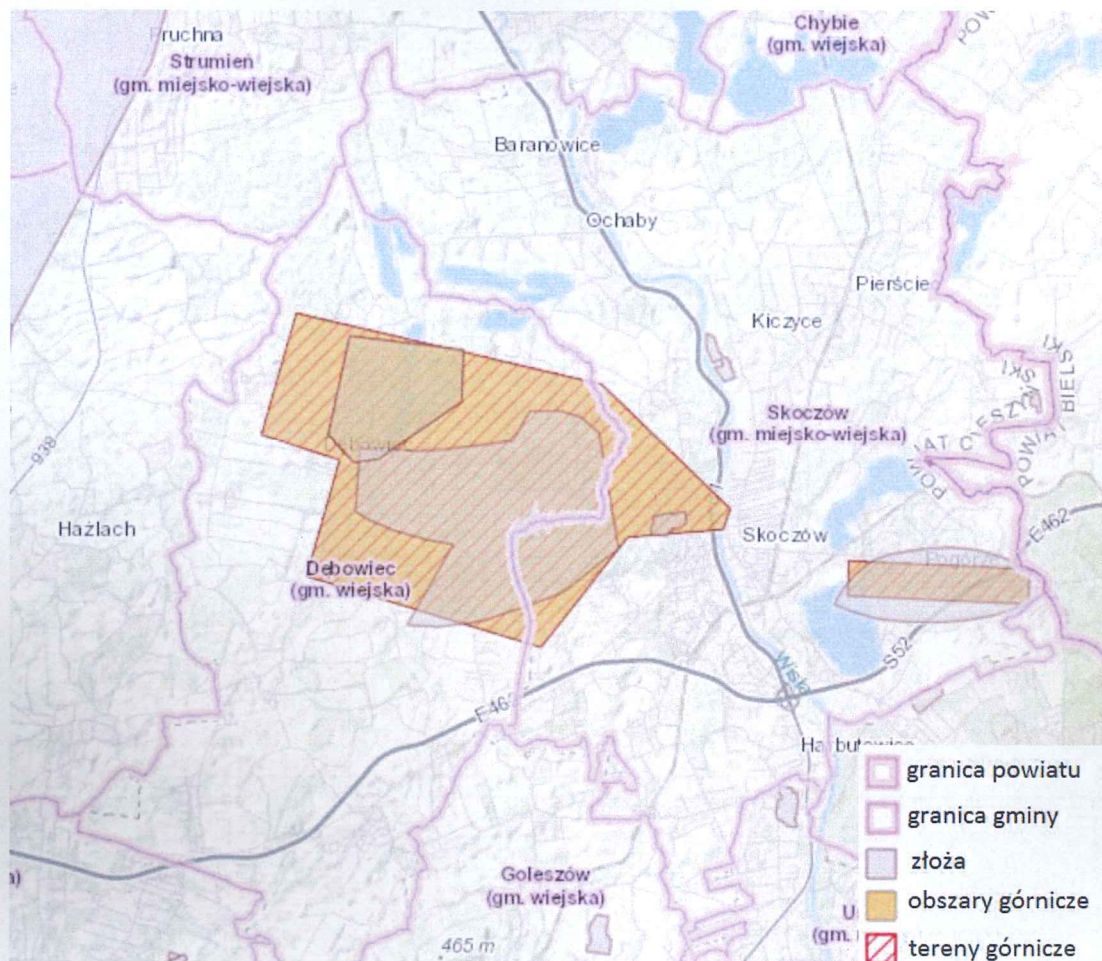
- Zapadlisko Przedkarpackie
 - Zajmuje północną część gminy. W podłożu geologicznym tej jednostki znajdują się skały pochodzące z karbonu górnego: piaskowce, łupki z wkładkami i podkładami węgla kamiennego. Na nich w trzeciorzędzie wykształciły się wapniste iły i iły z ławicami piasków oraz z wkładkami gipsów, anhydrytów oraz soli kamiennej.
- Zewnętrzne Karpaty Fliszowe
 - Obejmują południową część gminy i miasto Skoczów. W podłożu można tu odnaleźć utwory fliszowe wieku kredowo-trzeciorzędowego wykształcone w postaci płaszczowin: podśląskiej i cieszyńskiej. Pozostałościami po działalności na tym terenie lodolodu są czwartorzędowe utwory żwirowo – piaszczyste z elementami glin i iłów.

Surowce mineralne

Na terenie gminy Skoczów występują złoża surowców mineralnych, do których należą: kruszywa naturalne, surowce ceramiki budowlanej, kamieni drogowych oraz gazu ziemnego. Posiadanie złóż surowców naturalnych jest czynnikiem pozytywnym, jednak nakłada on na gminę szereg obowiązków. Prace wydobywcze powodują zmiany w naturalnym krajobrazie, środowisku glebowym oraz stosunkach wodnych. Gmina zobowiązana jest do kontrolowania podmiotów działających na jej terenie oraz dokładania starań, aby wydobywanie prowadzone było zgodnie z obowiązującymi przepisami. Podmioty posiadające koncesję na eksploatację złoża kopaliny są zobowiązane do ochrony złoża, wód

¹² Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skoczów

powierzchniowych oraz podziemnych, a także powierzchni ziemi. Po zakończonej eksploatacji zobowiązany jest także do przeprowadzenia prac rekultywacyjnych w celu przywrócenia do właściwego stanu elementów przyrodniczych.

Rysunek 13 Złoże surowców mineralnych na terenie Gminy Skoczów i okolic.

Źródło: <https://geolog.pgi.gov.pl/>

Na terenie Gminy Skoczów występują surowce naturalne¹³ m.in. gaz ziemny, kamienie drogowe i budowlane.

Eksploatowane obecnie złoże to:

- Złoże Dębowiec Śląski w Skoczowie i Dębowcu → kopalina gaz ziemnego;
- Złoże Kowale w Skoczowie → kopalina Kamienie drogowe i budowlane;
- Złoże Pogórz w Skoczowie → kopalina Gaz ziemny;

Na terenie Skoczowa występują również złoże, w których zakończono eksploatację:

¹³ Państwowy Instytut Geologiczny-Państwowy Instytut Badawczy pod adresem: <https://geolog.pgi.gov.pl>

- Złoże Kiczyce II w Skoczowie,
- Złoże Skoczów w Skoczowie.

Zagrożenia

Zagrożeniami dla powierzchni ziemi mogą być procesy geodynamiczne czyli ruchy masowe ziemi, związane przede wszystkim z działaniem sił przyrody, takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie się poziomu wód gruntowych oraz wezbrania rzek.

Na terenie Gminy Skoczów istnieją tereny zagrożone ruchami masowymi, szczególnie we wschodniej i zachodniej części gminy.

Oprócz procesów naturalnych mających wpływ na powierzchnię ziemi, na terenie Gminy obserwuje się także wpływ działalności człowieka. Wyraża się on poprzez przekształcenia terenu w wyniku budowy infrastruktury turystycznej czy zasobów mieszkaniowych. Niekontrolowane rozproszenie urbanizacji stanowi poważne zagrożenie dla środowiska. Ocenia się, że w przypadku nie podejmowania odpowiednich działań planistycznych, w szczególności dotyczących określenia obszarów wyznaczonych pod zabudowę, kierunków ochrony cennych zasobów przyrodniczych oraz kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, a zwłaszcza gospodarki wodno – ściekowej i komunikacji, poprawa stanu środowiska oraz utrzymanie i ochrona walorów przyrodniczych byłaby trudna do realizacji.

W przypadku procesów urbanizacyjnych postępujących zgodnie z wytycznymi Studium czy MPZP oraz innych decyzji niezbędnych do uzyskania w procesie inwestycyjnym największa ingerencja w strukturę ukształtowania terenu następuje podczas prac budowlanych związanych z powstawaniem nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej i infrastruktury technicznej. Dochodzi do naruszenia powierzchni ziemi do głębokości wykopów pod budynki i infrastrukturę techniczną oraz utworzenia tymczasowych nasypów ziemnych z przekształcanych terenów. Tego typu zmiany są związane z realizacją każdego rodzaju inwestycji budowlanych, uznaje się je więc za nieuniknione w procesie zagospodarowania obszaru. Negatywne oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie zatem miało miejsce, w krótkim okresie czasu, w trakcie eksploatacji zabudowy nie powinny już zachodzić przekształcenia.

Zmiany i przekształcenia powierzchni ziemi mają również miejsce podczas budowy dróg, a także budowy sieci infrastrukturalnych i systemów melioracyjnych.

3.7 Gleby

Stan istniejący

Na terenie gminy Skoczów występują różne rodzaje gleb¹⁴. Ponad 2/3 gruntów ornych stanowią gleby średnio dobre i średnie (klasy IIIb, IVa i IVb). Wśród gleb z terenu gminy Skoczów, możemy wymienić:

- gleby pseudobielicowe i brunatne wyługowane i brunatne deluwialne – zajmują największą część gminy, wykształcają się na podłożu lessowym, występują w obrębie płaszczowin, wierzchowin lub na łagodnych stokach, we wsiach: Wilamowice, Wiślica, Pierściec,
- gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe i brunatne kwaśne wytworzone z glin powstałych ze zwiertzenia skał osadowych o spoiwie niewęglanowym, na piaskowcach i łupkach fliszowych - występują na stokach o średnich i wysokich spadkach oraz w obrębie wierzchowin na terenie wsi: Międzywieć, Pogórze, Kowale,
- gleby aluwialne - mady brunatne – powstają w dolinach rzek ze znajdujących się w korycie glin i żwirów – najbardziej żyzne z nich (II klasa bonitacyjna) znajdują się w Skoczowie i Ochabach,
- rędziny brunatne i próchniczne wytworzone ze zwiertzelin skał wapniowych - występują na wierzchowinach i stokach o średnich spadkach w części pogórskiej gminy, wsiach: Międzywieć, Wilamowice, Wiślica, Pogórze i Kowale.

W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest monitoring chemizmu gleb ornych Polski. Badania prowadzone są w cyklach 5-letnich, począwszy od 1995 roku, w ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie całego kraju.

Odczyn pH

O odczynie pH decyduje poziom stężenia jonów wodorowych w glebie. Do źródeł zakwaszenia gleb zalicza się np.:

- procesy geologiczne,
- procesy glebotwórcze,
- wymywanie jonów zasadowych,
- pobieranie wapnia przez rośliny,
- niewłaściwy dobór nawozów,
- kwaśne deszcze.

¹⁴ Źródło: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Skoczów.

Na terenie gminy Skoczów przeważają gleby o charakterze kwaśnym. Kwaśny odczyn pH wpływa niekorzystnie na pobieranie składników pokarmowych przez rośliny z gleby. W wyniku zakwaszenia gleb, proces pobierania przez rośliny składników pokarmowych, w istotny sposób jest utrudniony. Ponadto, dochodzi wówczas do aktywacji związków toksycznych, czego efektem jest wzrost pobierania metali ciężkich przez rośliny. W efekcie, zjawiska te prowadzą do zmniejszenia ilości plonów i pogorszenia jakości uzyskanych produktów.

Najbliższy punkt objęty badaniami Monitoringu Chemizmu Gleb Ornych Polski prowadzonymi przez IUNG w Puławach przy współpracy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej znajdował się na terenie miasta Cieszyn. Charakterystyka gleb w punkcie pomiarowym nr 407 – Cieszyn

- Punkt: 407
- Miejscowość: Cieszyn
- Gmina: Cieszyn
- Województwo: śląskie;
- Powiat: cieszyński
- Typ: D (czarne ziemie właściwe);
- Klasa bonitacyjna: III a.

Zagrożenia

Fizyczna i chemiczna degradacja gleb

Gleby narażone są na degradację w związku z rozwojem rolnictwa i sieci osadniczej. Ulegają one zarówno degradacji chemicznej, jak i fizycznej. Stan i jakość gleb są uzależnione od kompleksowego oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych.

Do obszarów problemowych związanych z ochroną gleb na terenie Gminy Skoczów można zaliczyć:

- obszary narażone na oddziaływanie odcinków dróg o dużym natężeniu ruchu,
- obszar składowiska odpadów,
- obszary zajmowane pod zabudowę.

Naturalna odporność gleb na chemiczne czynniki niszczące związana jest ściśle z typem gleb. Gleby posiadają tzw. właściwości buforowe czyli zdolność gleb do przeciwstawiania się zmianie odczynu, a tym samym posiadają odporność na antropogeniczne czynniki. Głównym czynnikiem odpowiadającym za zdolności buforów badanych gleb jest zawartość materii organicznej i węglanów. Najmniejszą odporność na tego typu zagrożenia wykazują gleby luźne i słabo gliniaste, ubogie w składniki pokarmowe, a więc głównie gleby bielicowe. Gleby brunatne, zasobne w składniki pokarmowe i wodę, są odporne na zagrożenia chemiczne.

Działania antropogeniczne powodują przechodzenie związków biogenych i innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczyniają się także rzeźba terenu oraz warunki atmosferyczne.

Jednym z głównych czynników zmian w strukturze chemicznej gleb jest rolnicze użytkowanie, które może powodować nadmierne przechodzenie składników pokarmowych, takich jak azot, fosfor, potas i magnez do gleby, a tym samym dalej do wód powierzchniowych i podziemnych powodując eutrofizację. Niewłaściwe używanie nawozów naturalnych i mineralnych może spowodować poważne straty w środowisku.

W przypadku rolnictwa erozja i degradacja gleb najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem mineralnym i organicznym, nieprawidłową uprawą, likwidacją zadrzewień śródpolnych.

Teren gminy zagrożony jest erozją gruntów i są to przede wszystkim zagrożenia wynikające z erozji wietrznej.

Dla gleb Gminy Skoczów problemem są również zanieczyszczenia pyłowe, których źródłem jest głównie rozwijający się transport drogowy. Z komunikacją samochodową związane są takie zanieczyszczenia jak: substancje ropopochodne, metale ciężkie, związki azotu, węglowodory i inne, takie jak sól stosowana w czasie zimy, detergenty, itp.

Zanieczyszczenia te występują w pasach przyległych do dróg powodując lokalne zanieczyszczenia gruntu, a w przypadku gruntów podatnych na infiltrację, również środowiska wodnego. Zanieczyszczenia mogą spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek.

Z terenów utwardzonych często odprowadzane są do ziemi wody opadowe i roztopowe. Mogą być wprowadzane do odbiorników wówczas kiedy spełniają następujące parametry: zawiesina ogólna – 100 mg/l, substancje ropopochodne – 15 mg/l. Urządzeniami do oczyszczania wód opadowych i roztopowych powinny być jednak separatory i inne filtry oraz osadniki.

Najważniejszymi zabiegami, które mogą ograniczyć degradację fizyczną gleb są przede wszystkim:

- ograniczenie przeznaczania gleb na cele nierolnicze i nieleśne,
- zapobieganie procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstającym wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych, odpowiednia melioracja (zarówno odwodnienia, jak i nawodnienia),
- przywracanie i poprawianie wartości użytkowej gruntom.

Do najważniejszych elementów, które należy analizować, aby zapewnić właściwą chemiczną jakość gleb zaliczyć trzeba:

- właściwe jakościowo i ilościowo zużycie środków ochrony roślin,
- właściwe jakościowo i ilościowo zużycie nawozów mineralnych,

- właściwe lokalizowanie pól uprawnych w stosunku do wód powierzchniowych,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową oraz system usuwania zwierzęcych odchodów.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym i erozją
KIERUNKI INTERWENCJI
➤ Kontrola i monitoring eksploatacji kopalni
➤ Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb

3.8 Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Stan istniejący

Odpady komunalne

Odpady komunalne - wg ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach - to odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Selektywne zbieranie odpadów komunalnych to oddzielne gromadzenie odpadów.

W związku ze zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2019 poz. 1579) zniesiono regionalizację w gospodarowaniu odpadami komunalnymi. Natomiast zgodnie z „Planem gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022” obszar województwa śląskiego został podzielony na 3 regiony gospodarki odpadami, a Gmina Skoczów należy do Regionu III.

Gmina Skoczów zajmuje się odpadami komunalnymi powstającymi z takich źródeł jak:

- Gospodarstwa domowe,
- Nieruchomości niezamieszkałe, na których prowadzone jest działalność gospodarcza, społeczna lub publiczna i wytwarzane są odpady o charakterze odpadów powstających w gospodarstwach domowych,
- Odpady z terenów otwartych tj. z koszy ulicznych, z placów targowych i cmentarzy.

W Gminie Skoczów odpady komunalne odbierane są od przedsiębiorców, z nieruchomości zamieszkałych oraz z domków letniskowych i nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno – wypoczynkowych.

Odpady segregowane powinny być gromadzone w workach:

- papier - worek niebieski
- tworzywa sztuczne, metale - worek żółty
- szkło przezroczyste i kolorowe - worek zielony
- odpady ulegające biodegradacji w tym odpady opakowaniowe ulegające biodegradacji, skoszona trawa, gałęzie drzew i krzewów, liście, kwiaty - worek brązowy
- popiół - worek szary

Od właścicieli nieruchomości odbierane są też zmieszane odpady komunalne, które należy gromadzić w pojemnikach (metalowych lub plastikowych).

Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

W Gminie Skoczów funkcjonuje punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych czyli PSZOK.

Adres: PSZOK-u: ul. Pierściecka 3, 43-430 Kiczyce

Do PSZOK-u właściciele nieruchomości zamieszkałych oraz domków letniskowych i nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe mogą we własny zakresie dostarczać:

- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie, akumulatory, opony,
- odpady zielone, suche odpady kuchenne ulegające biodegradacji
- surowce wtórne (papier, plastik, metal, szkło)
- każda nieruchomość do 1 m³ gruzu / rok

Wskazane odpady właściciele nieruchomości mogą oddawać bezpłatnie.

Odpady niebezpieczne

Przeterminowane leki oddawane są do specjalnych pojemników znajdujących się w aptekach na terenie Gminy lub do PSZOK.

Natomiast zużyte baterie można oddać do specjalnych pojemników znajdujących się w niektórych sklepach, instytucjach gminnych lub dostarczyć do PSZOK-u.

Inne odpady niebezpieczne takie jak termometry, świetlówki, żarówki energooszczędne można dostarczyć do PSZOK-u.

Na terenie Gminy Skoczów brak jest składowisk odpadów¹⁵.

¹⁵ Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach.

Na terenie Gminy Skoczów wydano:

- 11 zezwoleń na zbieranie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne;
- 7 zezwoleń na przetwarzanie odpadów innych niż niebezpieczne;
- 11 zezwoleń na wytwarzanie odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne.

Azbest

Wyroby zawierające azbest znalazły szerokie zastosowanie w budownictwie mieszkaniowym do pokrycia dachów, w przemyśle, do wykonywania rur wodociągowych, i w innych dziedzinach. Azbest jest nazwą handlową grupy minerałów włóknistych, które pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu.

Wdychany pył azbestowy jest niebezpieczny tak dla ludzi jak i zwierząt gospodarskich.

Odpady zawierające azbest, z uwagi na zakaz stosowania azbestu nie mogą być poddawane odzyskowi czy innemu wykorzystaniu i muszą być w sposób bezpieczny dla zdrowia ludzi oraz środowiska unieszkodliwiane przez składowanie. Odpady azbestowe mogą być deponowane na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na wydzielonych częściach składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne albo na podziemnych składowiskach odpadów niebezpiecznych.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy pociąga za sobą szereg kosztów. Demontaż, transport na składowisko i utylizacja to główne koszty usuwania pokryć dachowych. Głównym kosztem usunięcia wyrobów azbestowych z terenu gminy jest zdjęcie pokrycia dachowego i wywóz na składowisko.

Na terenie Gminy Skoczów zinwentaryzowano 423,757 Mg wyrobów azbestowych, natomiast nadal 300,361 Mg wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia.

Tabela 16. Ilość wyrobów azbestowych na terenie Gminy Skoczów.

Ilość wyrobów zawierających azbest [Mg]	Stopień pilności usunięcia wyrobów zawierających azbest		
	I [Mg]	II [Mg]	III [Mg]
300,261	44,418	38,003	217,840

Źródło: Baza Azbestowa

Tabela 17 Struktura własności wyrobów azbestowych na terenie Gminy Skoczów.

osoby fizyczne	ilość wyrobów [Mg]	osoby prawne	ilość wyrobów [Mg]
199	171,329	5	128,932

Źródło: Baza Azbestowa

Na terenie Gminy Skoczów prawie 97,5% wyrobów azbestowych znajduje się w rękach osób fizycznych.

Urząd Miejski w Skoczowie od roku 2008 prowadzi działania mające na celu dofinansowanie usuwania azbestu z posesji prywatnych. W związku z tym zainteresowani właściciele posesji mogą składać wnioski o dofinansowanie prac związanych z usuwaniem i utylizacją wyrobów azbestowych.

Gmina Skoczów posiada „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w Gminie Skoczów” przyjęty uchwałą nr XII/160/2011 z dnia 17 listopada 2011 r. Rady Miejskiej Skoczowa. W bieżącym roku Gmina Skoczów zleciła opracowanie nowego Programu.

Rysunek 14 Wyroby azbestowe według stopnia pilności usunięcia.

Źródło: Baza Azbestowa; GeoAzbest.

Zagrożenia

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce stał się system rozwiązań regionalnych, w których uwzględnione są wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki

w danych warunkach lokalnych.

Jednym z obszarów problemowych są również nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych, pozbywanie się odpadów w sposób niezgodny z przepisami prawa) uwalniając do powietrza szkodliwe dla środowiska związki chemiczne, a także lokalnie mogą pojawiać się miejsca składowania odpadów.

Kolejnym zagrożeniem może być efektywność w unieszkodliwianiu azbestu na terenie gminy. Stanowiąc zagrożenie dla osiągnięcia wymaganych krajowych założeń (tj. całkowitego usunięcia azbestu do roku 2032), a niszczące wyroby azbestowe same w sobie stanowią zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.

Powyższe problemy mogą wynikać przede wszystkim z niskiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY

Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami

KIERUNKI INTERWENCJI

- Racionalna gospodarka odpadami
- Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami

3.9 Zasoby przyrodnicze

Stan istniejący

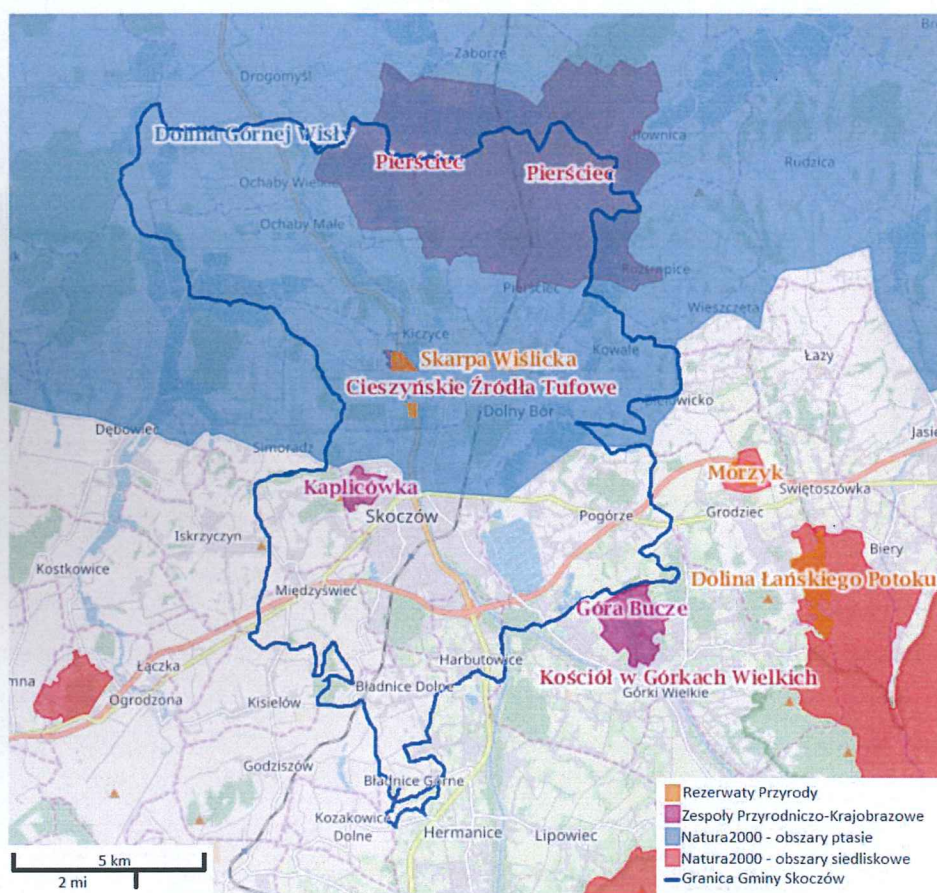
Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przedstawia poszczególne formy ochrony przyrody, z których na terenie Gminy Skoczów występują zarówno formy obszarowe takie jak: Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, jak i formy indywidualnej ochrony takie jak pomniki przyrody. Za ustanowienie form ochrony przyrody i planów ochrony odpowiedzialne są odpowiednie organy wskazane w ww. ustawie.

Przez teren województwa śląskiego, w tym przez teren Gminy Skoczów, przebiegają także korytarze ekologiczne. Charakteryzują się dużą różnorodnością gatunkową, krajobrazową i siedliskową. Są one także ważnymi ostojami dla gatunków rodzinnych i wędrownych, a zwłaszcza dla gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Wszystkie korytarze ekologiczne należy uwzględniać w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, np. w opracowaniach ekofizjograficznych, MPZP, mając na uwadze ich specyfikę. Jako akty prawa miejscowego, gwarantują one określone, zgodne z wymogami ochrony środowiska i zasadami zrównoważonego rozwoju, zachowania korytarzy ekologicznych jako ciągłego systemu.

Na terenie Gminy Skoczów znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

- obszary NATURA 2000,
- rezerwat przyrody,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy,
- pomniki przyrody.

Rysunek 15 Rezerваты Przyrody, Zespoły Przyrodniczo - Krajobrazowe i obszary Natura2000 na terenie Gminy Skoczów.

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Natura2000 Dolina Górnej Wisły (PLB240001) obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Obszar obejmuje swoim zasięgiem Zbiornik Goczałkowicki wraz przyległymi do niego, mniejszymi zbiornikami hodowlanymi. Ma powierzchnię 24 740,19 ha. Został powołany w celu ochrony ptactwa

wodnego oraz siedlisk, w których żyją lub odbywa się ich lęg. Występuje tu co najmniej 29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej w tym 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Natura 2000 Pierściec (PLH 240022) obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Obszar obejmuje swoim zasięgiem wieś położoną w odległości około 6 kilometrów od Skoczowa. Zajmuje powierzchnię : 1 702,07 ha. Teren reprezentuje krajobraz podgórski w rozproszonej zabudowie. Został on powołany w celu ochrony terenów rozrodczych podkowca małego (gatunek nietoperza), który jest wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej.

Natura 2000 Cieszyńskie Źródła Tufowe (PLH 240001) obszar specjalnej ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa)

Obszar obejmuje swoim zasięgiem część Pogórza Cieszyńskiego. W jego skład wchodzi cztery odizolowane od siebie aktywne źródła z depozycją martwicy wapiennej oraz towarzyszących im mchów. Ma powierzchnię 266,89 ha. Został on powołany w celu ochrony dobrze zachowanych tufów wapiennych wraz z towarzyszącą im specyficzną fauną oraz florą (mchy brunatne). Są to najlepiej zachowane obszary tego rodzaju na terenie województwa śląskiego. Stwierdzono tu występowanie 8 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej.

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka” (PL.ZIPOP.1393.ZPK.122)

Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Kaplicówka” ma powierzchnię 35,525 ha. Został on powołany do życia 28 sierpnia 2003 roku w celu ochrony cennego krajobrazu wzgórza „Kaplicówka” oraz występujących na jego terenie chronionych gatunków roślin oraz zwierząt. Zespół wchodzi w skład obszaru sieci Natura 2000.

Rezerwat „Skarpa Wiślicka” (PL.ZIPOP.1393.RP.678)

Rezerwat „Skarpa Wiślicka” jest rezerwatem leśnym, fito centrycznym. Ma powierzchnię 29,03 ha. Został on powołany do życia 11 lipca 2007 roku, w celu ochrony zbiorowisk łągowych oraz drzewostanów bukowych o charakterze naturalnym. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych drzewostanów bukowych oraz zbiorowisk łągowych o charakterze naturalnym wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.

Pomniki przyrody

Zgodnie z danymi Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach na terenie gminy Skoczów znajduje się 13 pomników przyrody.

Tabela 18 Lista pomników przyrody na terenie Gminy Skoczów.

Lp	Nazwa	kod	Data utworzenia	Lokalizacja	uwagi
1	Dąb szypułkowy 2 szt. (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.58	1965-11-25	Dąb o obwodzie 325 cm przy ul. Łęgowej, a dąb o obwodzie 303 cm w Harbutowicach	- wiek 250, 150 lat
2	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.59	1973-12-06	przy ul. Mickiewicza w odl. 35m od Wiejskiego Domu Towarowego, na działce 40/4 obręb 1 Skoczów	- wiek 150 lat
3	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.60	1962-11-10	Znajdują się na granicy państwa nr parceli 402 gm. Kat. Bładnice Dolne obok drogi parcela nr 499/1	
4	Lipa drobnolistna 2 szt. (<i>Tilia cordata</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.61	1997-09-03	Znajdują się obok zabytkowego drewnianego krzyża	Wieloobiektowy
5	Stanowisko naturalne pióropusznika strusiego	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.62	1973-12-06	Znajdujące się w lasku o pow. 1,50 ha, położonym nad rzeką Wisłą (na lewym jej brzegu) od strony zachodniej przylegającym do szosy Katowice-Skoczów, od strony południowej do pastwiska Państwowej Stadniny Koni, w odl. 700 m od skrzyżowania dróg	
6	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.63	1953-05-13	Na parceli prywatnego właściciela na prawym brzegu młynówki "Bajerka"	- wiek 400 lat
7	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.64	1954-06-30	Znajduje się na terenie tzw. "Cegielni" ok.. 150 m od zabudowań OZR	- wiek 300 lat
8	Głaz narzutowy z granitu gruboziarnistego	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.65	1957-06-27	Znajduje się we wsi Pogórze w oddz. 134 Leśnictwa Górki Wielkie	o obw. 4,50 m oraz wysokości nad

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

					powierzchnią ziemi 60 cm
9	Klon polny (<i>Acer campestre</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.66	1953-05-13	Znajduje się na miedzy granicznej (Wilamowice nr 147/2 i Międzyświeć nr 160/4)	- wiek 200 lat
10	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.67	1955-11-09	Znajduje się obok 300-letniego domu mieszkalnego przy ul. Spółdzielczej 20 w Wilamowicach	- wiek 400 lat
11	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.68	1963-11-30	Znajduje się obok gajówki w oddz.80	- wiek 250 lat;
12	Lipa drobnolistna 12 szt. (<i>Tilia cordata</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.69	1995-02-25	Znajdują się na terenie Cmentarza Żydowskiego w Wilamowicach	- wiek 150 lat
13	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	PL.ZIPOP.1393.PP.2403103.70	2005-06-22	Znajduje się przy cieku wodnym, w odległości ok.. 100 m na prawo od posesji w Kiczycach, ul. Kormoranów 9	

Źródło: Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/>

Otulina Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego

Otulina jest wydzielonym obszarem ochronnym wokół chronionego przyrodniczo terenu i zabezpiecza chroniony obszar przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka (definicja według Ustawy o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.). Otulina nie jest zatem formą ochrony przyrody, lecz obszarem, na którym działalność człowieka nie może negatywnie oddziaływać na przyrodę obszaru chronionego.

Granica otuliny Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego przebiega na północnym - zachodzie i prowadzi najpierw drogą, a później skrajem lasu do linii kolejowej Bielsko-Cieszyn, a dalej wzdłuż tej linii biegnie aż do skrzyżowania kolei z drogą krajową S1 na terenie miasta Skoczowa.

Lasy

Lasy Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów¹⁶

Lasy Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów położone są w południowej części województwa śląskiego w powiecie cieszyńskim, na terenie gminy miejsko - wiejskiej Skoczów, w dwóch obrębach ewidencyjnych Miasta Skoczów: (0002-2) i (0004-4) (rysunek poniżej).

Według dostarczonego wypisu z rejestru gruntów właścicielem jednostek rejestrowych G59, G867, 611, G331 jest Skarb Państwa w użytkowaniu gminy Skoczów.

Działki wchodzące w skład jednostek ewidencyjnych posiadają łączną powierzchnię 133,1972 ha (1 331 972 m²).

Opracowaniem objęto powierzchnię leśną zgodnie z przekazanym materiałem ewidencyjnym. Powierzchnia ta wg stanu na 01.01.2018r. wynosi 132,9250 ha (w tym gruntów leśnych zalesionych – 128,8550 ha, związanych z gospodarką leśną – 4,0400 ha). W opisach taksacyjnych podano powierzchnię zaokrągloną do arów – 132,94 ha. (w tym leśna zalesiona – 128,90 ha, związana z gospodarką leśną – 4,0400 ha).

Lasy zarządzane przez Urząd Miejski w Skoczów położone są w dwóch kompleksach leśnych¹⁷:

- Dolny Bór przy północno - wschodniej granicy administracyjnej miasta - oddziały 1-4 (działki 47/4, 49, 53,115)
- Górny Bór w południowo zachodniej części miasta - oddziały 5-7 (działki 266/9, 266/11, 375/4, 375/5, 376/2).

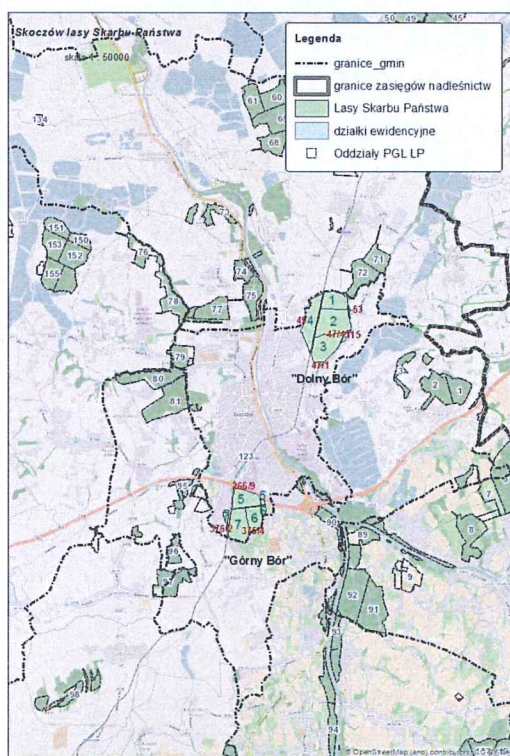
¹⁶ Źródło: Plan urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów na okres gospodarczy od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

W kompleksie „Dolny Bór” północno-wschodnią granicę stanowi rzeka Bajerka, południową - droga publiczna a pozostała część kompleksu graniczy z rolami.

Kompleks „Górny Bór” od wschodu i południa graniczy z rolami. Północną granicę stanowi droga Skoczów – Cieszyn, a zachodnią linia kolejowa.

Wśród omawianych drzewostanów największy udział powierzchniowy (powierzchnia leśna zalesiona.) mają drzewostany z panującą sosną (37,75%), dębem (19,81%), olchą (16,55%) oraz brzozą (9,95%). Pozostałe drzewostany tworzą: Md, Św, Db.c, Jw (łącznie 15,94%).

Średni wiek drzewostanów wynosi obecnie 75 lat. W poprzednim planie wynosił 65 lat, wzrósł więc o 10 lat. Wynika to z faktu, że w 10–cioleciu, w przedmiotowych lasach, nie wykonano zrębów zupełnych ani cięć uprzątających. Fakt ten należy ocenić pozytywnie, mając na uwadze spełniane przez te lasy funkcje. Należy zaznaczyć, że nie wpłynęło to negatywnie na stabilność drzewostanów.

Rysunek 16 Położenie lasów Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów.

Źródło: Plan urządzenia lasu dla lasów Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów na okres gospodarczy od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

Omawiane lasy gminne położone są w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń.

Lasy niestanowiących własności Skarbu Państwa będących własnością Gminy Skoczów

Lasy niestanowiących własności Skarbu Państwa będących własnością Gminy Skoczów według podziału administracyjnego Lasów Państwowych położone są w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Ustroń. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o lasach nadzór nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta.

Lasy Gminy Skoczów znajdują się w II strefie - średnich uszkodzeń przemysłowych. Strefę przyjęto według sąsiadujących Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Ustroń). Stan zdrowotny lasów jest zadawalający. Nie występują masowe pojawy szkodników owadzych pierwotnych i wtórnych. Stan sanitarny jest zadawalający i utrzymywany na dobrym poziomie w zakresie dotyczącym drzewostanów. Na bieżąco jest usuwany posusz, złomy i wykroty.

Lasy te według kategoryzacji sąsiadujących Lasów Państwowych (Nadleśnictwo Ustroń) zaliczone zostały do III kategorii – małego zagrożenia pożarowego.

Lasy dzielą się na sześć oddziałów z uwzględnieniem podziału na obrębę ewidencyjne:

- Oddział 1 – Skoczów (0001),
- Oddział 2 – Skoczów (0002),
- Oddział 3 – Skoczów (0003),
- Oddział 4 – Skoczów (0004),
- Oddział 5 – Kiczyce (0004),
- Oddział 6 – Pogórze (0010).

Tabela 19 Ogólne zestawienie powierzchni lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa będących własnością Gminy Skoczów.

Rodzaj gruntu	Powierzchnia (ha)				
	Obr. ew. Skoczów	Obr. ew. Kiczyce	Obr. ew. Pogórze	Ogółem	Obr. ew. Skoczów
Leśna zalesiona	2,38	0,39	0,14	2,91	Leśna zalesiona
Leśna niezalesiona	-	0,52	-	0,52	Leśna niezalesiona
Związana z gospodarką leśną	0,90	-	-	0,90	Związana z gospodarką leśną
Razem	3,28	0,91	0,14	4,33	Razem

Źródło: Inwentaryzacja Stanu Lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa będących własnością Gminy Skoczów na okres gospodarczy od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2027 roku.

W przedmiotowych lasach użytkowania rębnego nie planowano z uwagi na ich obecną strukturę, skład gatunkowy, wiek oraz położenie.

Rozmiar użytkowania przedrębno planowano zgodnie z potrzebami pielęgnacyjnymi oraz stanem sanitarnym lasu z uwzględnieniem „Tablic wydajności cięć pielęgnacyjnych” (IBL W-wa 1975 r.). W ramach tych zabiegów przewiduje się również ewentualne wykonywanie cięć mających na celu dbanie o właściwy poziom higieny lasu, warunkującej utrzymanie na dobrym poziomie stanu zdrowotnego i sanitarnego lasu (cięcia sanitarne).

Lasy Nadleśnictwa Ustroń

Obecnie obowiązującym dokumentem w tym zakresie jest Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Ustroń sporządzony na okres gospodarczy od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2027 r.

Leśna część zalesiona na terenie Miasta Skoczowa wynosi 13,1778 ha, a na obszarach wiejskich Gminy Skoczów 661,5276 ha. Lasy ogółem na terenie Miasta Skoczowa stanowią 14,1047 ha, natomiast na terenach wiejskich Gminy Skoczów 681,6667 ha.

W obrębie Gminy Skoczów (Leśnictwa Górki, Pierściec, Dębowic, Równica) Nadleśnictwo Ustroń zobowiązane jest do wykonania łącznie 56,62 ha odnowień, w tym:

- odnowienia luk 1,89 ha,
- odnowienia złożone 45,18 ha,
- odnowienia zrębów 9,55 ha.

Zadania te będą realizowane na bieżąco.

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Ustroń, znajduje się bardzo cenne stanowisko archeologiczne „Grodzisko w Międzyświeciu”. Stanowisko archeologiczne „Grodzisko w Międzyświeciu” znajduje się w gminie Skoczów obszar wiejski, w obrębie ewidencyjnym Międzyświeć. W skład analizowanego obiektu wchodzi obszar oznaczony w PUL dla Nadleśnictwa Ustroń, jako oddział 95d (o powierzchni 3,40 ha), znajdujący się na terenie leśnictwa Równica, w obrębie Ustroń. Jest ono ograniczone od północy głębokim parowem i drogą ekspresową S52 Bielsko - Cieszyn, od południa polną drogą i doliną rzeki Bładnicy (zwanej Piekiełkiem). Obiekt ten, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach, w dniu 18 sierpnia 1981 roku, został wpisany do rejestru zabytków województwa śląskiego (gdzie figuruje jako stanowisko archeologiczne: AZP 108-45/1, grodzisko wczesnośredniowieczne - nr rej. A-401/81. Grody, grodziska, osady obronne to, pod wieloma względami, wyjątkowe stanowiska archeologiczne. Wczesnośredniowieczne grodzisko w Międzyświeciu jest prawdopodobnie najdalej wysuniętą na wschód dwufazowa osadą obronną Gołszyców, która datowana jest na okres od VII do końca IX wieku. We wczesnym średniowieczu późniejszy Śląsk Cieszyński opanowało słowiańskie plemię Gołszyców. Na ich terytorium funkcjonowało pięć tzw. grodów. Jednym z nich była strażnica w Międzyświeciu. Gród położony był na trójkątnym cyplu nad doliną rzeki Bładnicy. Prawdopodobnie w pierwszej fazie istnienia osada miała charakter otwarty, nie obronny, dopiero w okresie późniejszym została otoczona fosą i wałem

ziemnym z palisadą. Wewnątrz wokół majdanu istniały budowle drewniane o konstrukcji zrębowej i słupowej oraz ówczesne warsztaty, piece, paleniska kuźnicze. Gród został zniszczony prawdopodobnie przez wojska wielkomorawskie Świętopętka I pod koniec IX w.

Tereny leśne Nadleśnictwa Ustroń są wykorzystywane do celów rekreacyjnych i turystycznych. Biorąc pod uwagę wielkość głównych kompleksów leśnych, sąsiedztwo aglomeracji miejskich Ustronia, Skoczowa, Cieszyna i Bielsko-Białej, oraz miast Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego, dla ludności, których obszar ten jest bazą wyjazdów weekendowych i urlopowych, coraz częściej obserwowane są zagrożenia ekosystemów leśnych na skutek zwiększonej penetracji lasów Nadleśnictwa w skali całego roku.

Przez teren Gminy Skoczów przechodzą następujące szlaki turystyczne:

Szlaki znakowane kolorem zielonym :

- Skoczów - Skoczów, Harbutowice - Górki Wielkie - Zebrzydka – Łazek (Przebieg w N-ctwie: Skoczów – Błatnia; liczba km: 7,3; leśnictwo: Górki, oddziały: 17, 16, 15, 14, 27, 26, 25, 24; długość szlaku: 7,3 km, w tym 3400 m po terenie LP).

Szlaki znakowane kolorem żółtym :

- Skoczów - Skoczów, Harbutowice - Pod Żarnowcem - schronisko PTTK na Równicy (Przebieg w N -ctwie: Skoczów – Nierodzim – Równica; liczba km: 12,2; leśnictwo: Cisowa, oddziały: 157, 154, 155, 156, leśnictwo: Równica, oddziały: 1, 2, 4, 6, 92, 93; długość szlaku: 12,2 km).

Ścieżki rowerowe:

- czerwony szlak rowerowy - Trasa Euroregionalna nr 24 (Pętla rowerowa Euroregionu Śląsk Cieszyński): Chatupki – Gorzyczki - Jastrzębie-Zdrój - Markłowice Górne - Zebrzydowice - Kaczyce - Pogwizdów - Cieszyn - Dziegielów - Goleiszów - Kozakowice - Bładnice - Skoczów - Harbutowice - Ustroń - Wisła - Jasnowice;
- Międzynarodowa trasa rowerowa Central European Greenways (kolor zielony) - Kraków – Pszczyna - Wiedeń. Przebieg szlaku na terenie Polski: Kraków - Alwernia - Oświęcim - Pszczyna - Goczałkowice Zdrój - Czechowice-Dziedzice - Bielsko-Biała - Jaworze - Górki Wielkie - Ustroń (Nierodzim) - rozdwojenie szlaku na dwie nitki: a. nitka górską: Ustroń - Wisła - Istebna - Jasnowice (przejście graniczne); b. nitka nizinna: Skoczów - Goleiszów - Dziegielów - Cieszyn (przejście graniczne na Moście Przyjaźni);
- żółty szlak rowerowy: trasa nr 11Y: przebieg: Cieszyn - Zamarski - Dębowiec - Skoczów - Pierściec - Zaborze - Mnich – Strumień.

Szlaki nordic walking:

- Wały rzeki Wisły – Ochaby – Skoczów (długość trasy: 16,0 km, leśnictwo Pierściec – oddz. 68f).

Poza lasami ważną rolę ekologiczną w krajobrazie rolniczym oraz funkcję ochronną przed różnymi formami erozji pełnią także zadrzewienia. Najczęściej występują w obniżeniach wytopiskowych w obrębie gruntów ornych oraz w obrębie trwałych użytków zielonych.

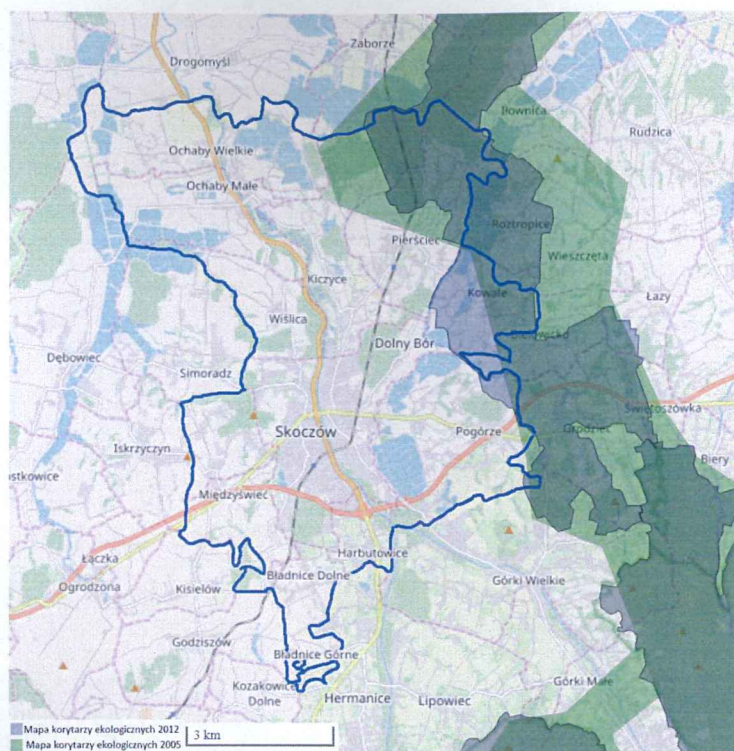
Ze względu na funkcję ochronną należy preferować zadrzewienia na stromych zboczach dolin cieków. Spełniają one rolę naturalnego buforu przeciw sptywom powierzchniowym z terenów rolnych. Ponadto ogromne znaczenie ochronne i krajobrazo-twórcze mają zadrzewienia przydrożne.

Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne tworzą sieć, stanowiącą schronienie dla zwierząt i będącą swoistym szlakiem komunikacyjnym dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Do najważniejszych funkcji korytarzy ekologicznych zalicza się:

- ❖ zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi,
- ❖ zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej,
- ❖ obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Przez teren Gminy Skoczów przebiegają dwa korytarze ekologiczne:

Rysunek 17 Korytarze ekologiczne przebiegające przez obszar Gminy Skoczów.

Źródło: <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>

Korytarze ekologiczne pełnią swoje funkcje tylko wtedy, gdy są ciągłe i drożne na całej swej długości. Dlatego podstawowym zagrożeniem dla funkcjonowania korytarzy migracyjnych są:

- rozwój sieci transportowej – budowa nowych autostrad i dróg ekspresowych, które wymagają grodzienia (fizyczna bariera ekologiczna);
- budowa obiektów przemysłowych, centrów handlowych, logistycznych, warsztatów, magazynów poza obszarem zabudowanym, wzdłuż głównych dróg – rozciągnięcie strefy zurbanizowanej, powstanie przewężeń korytarza ekologicznego;
- chaotyczna zabudowa obszarów wiejskich – szczególnie wzdłuż głównych dróg, powoduje powstanie wielokilometrowej bariery z przylegających do siebie ogrodzonych posesji;
- budownictwo w bezpośredniej bliskości cieków wodnych – coraz dłuższe ich odcinki znajdują się w obrębie gęstej zabudowy, brzegi są degradowane, a cieki wodne poddawane regulacji;
- rozwój budownictwa rekreacyjnego i hałaśliwych form rekreacji – przeznaczanie pod budownictwo rekreacyjne (domki letniskowe) coraz większych obszarów, wykorzystanie lasu do hałaśliwych form rekreacji (jazda motorami crossowymi i samochodami terenowymi po drogach leśnych, szlakach turystycznych).

Zieleń miejska

Tereny zielone to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Na terenie miasta Skoczowa występują parki spacerowo-wypoczynkowe, zieleńce, zieleń uliczna oraz tereny zieleni osiedlowej.

Na powyższych terenach wykonuje się następujące prace:

- pielęgnacja trawników, w tym ich koszenie, grabienie i nawożenie,
- sadzenie sadzonek kwiatów, róż, krzewów i drzew, wraz z przygotowaniem podłoża,
- pielęgnacja i utrzymanie rabat, gazonów, stojaków, donic i skupin obsadzonych kwiatami i krzewami tj. nawożenie, podlewanie, odchwaszczanie, spalanie, usuwanie przekwitłych kwiatostanów, obsypanie korą, jesienne obcięcie po przekwitnięciu, ochrona przed chorobami i szkodnikami itp.,
- pielęgnacja żywopłotów wraz z ich cięciami,
- sadzenie, odmłodzenie, formowanie drzew i krzewów oraz wycinka zamierających i uszkodzonych drzew i krzewów,
- utrzymywanie ścieżek parkowych,
- usuwanie połamanych gałęzi po wichurach,
- otrzepywanie nadmiaru śniegu z krzewów i innych roślin itp.

Edukacja ekologiczna

W ramach Dni Otwartych Funduszy Europejskich na Oczyszczalni Ścieków w Skoczowie prowadzone są zwiedzanie obiektów oczyszczalni ścieków w Skoczowie wraz z przewodnikiem, a także konkursy plastyczne dla dzieci z nagrodami. Na terenie oczyszczalni ścieków w Skoczowie, dzięki dofinansowaniu z WFOŚiGW w Katowicach, wybudowano ścieżkę edukacyjno - przyrodniczą pn.: "Oczyszczalnia widziana oczyma dzieci".

W przedszkolach rozpoczynana jest edukacja ekologiczna wśród najmłodszych mieszkańców Gminy. Kształtowane są nawyki oraz świadomość w tym zakresie ochrony środowiska i przyrody. Urządzane są również projekcje filmów o tematyce ekologicznej.

W szkołach w całej Gminie Skoczów realizowane są w ramach zajęć lekcyjnych treści o tematyce ekologicznej. Dzieci i młodzież przyswajają treści z zakresu ochrony środowiska, zdrowego trybu życia

w zgodzie z naturą, sposobach oszczędnego gospodarowania wody, segregowania śmieci i odpadów, recyklingu, problemów ochrony środowiska i jego zanieczyszczenia (biodegradacja, unieszkodliwianie odpadów, wysypiska śmieci).

Prowadzone są akcje ekologiczne m.in. coroczne sprzątanie terenów Skoczowa i okolic w ramach akcji "Sprzątanie świata" oraz "Dzień Ziemi", segregowanie śmieci na korytarzach i na boisku. Szkoły wdrażają uczniów do selektywnego zbierania odpadów poprzez zbiórkę makulatury oraz zakrętek.

Ponadto organizowane są liczne konkursy zachęcające dzieci i młodzież, do pogłębionego zapoznawania się z treściami o tematyce ekologicznej.

Zagrożenia

Stan środowiska przyrodniczego na terenie gminy jest dość dobry. Pomimo tego istotnymi zagrożeniami dla środowiska są:

- przedostawanie się do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków bytowo-gospodarczych,
- lokalnie pojawiające się miejsca gromadzenia odpadów,
- ewentualna poprawa infrastruktury drogowej realizowana na terenie obszaru Natura 2000.

Układ siedlisk, struktura wiekowa i gatunkowa drzewostanów sprawia, że ich zagrożenie ze strony czynników biotycznych jest stosunkowo niewielkie. Czynnikiem mającym wpływ na zdrowotność lasu są opady, szczególnie w okresie wegetacyjnym – jako czynnik stymulujący wzrost i rozwój drzewostanów oraz szkodliwe działanie grzybów, owadów i ssaków. Okresy suche przyczyniają się do zamierania drzewostanów.

W osłabionych fizjologicznie drzewostanach mogą rozwijać się grzyby patogeniczne prowadzące do usychania drzew. Innym czynnikiem zagrażającym terenom leśnym są silne wiatry oraz pożary.

Zagrożenie pożarowe lasów uzależnione jest przede wszystkim od pory roku. Szczególnie duże występuje w okresie wczesnowiosennym przy małej wilgotności ściółki oraz w czasie dłuższych okresach posuchy. Poza tym zagrożenie dla obszarów leśnych stwarza bezpośrednie sąsiedztwo szlaków komunikacyjnych drogowych oraz penetracja terenów przez ludność. Zagrożenie rozprzestrzeniania się pożarów może spowodować straty w gospodarce leśno - uprawowej i zwierzyzny leśnej oraz zagrożenie dla gospodarstw rolnych i ludności zamieszkałej w pobliżu.

Ruch turystyczny w gminach ościennych wzmagający się w okresie letnim, ale również w czasie weekendów, z uwagi na obecność dróg krajowej, ekspresowej i wojewódzkich w kierunku aglomeracji górnośląskiej. Zwraca się również uwagę na wzrastające znaczenie zagrożeń związanych z nowo rozwijającymi się formami turystyki takimi jak turystyka piesza i rowerowa. Zagrożenia z nimi związane to głównie niekontrolowane tworzenie sieci ścieżek i szlaków do uprawiania tej turystyki. Powoduje to

nieraz niszczenie upraw, cennej przyrodniczo roślinności oraz uruchamia erozję. Największym jednak problemem ostatnich lat, spowodowanym znaczną penetracją lasów jest zaśmiecanie lasu. Śmieci pozostawiane są bezpośrednio w lesie, oraz wzdłuż szlaków komunikacyjnych przecinających kompleksy leśne.

W przypadku obszarów Natura2000, każdy z nich może być chroniony w inny sposób – na wielu z nich gospodarka człowieka nie musi być w ogóle ograniczana, a niekiedy nawet dla zachowania ekosystemów półnaturalnych, wspiera się pewne jej formy.

Ochrona musi być po prostu skuteczna, co jest weryfikowane w ramach obowiązkowego monitoringu. Zgodnie z zapisami art. 33, ust. 1 ustawy o ochronie przyrody na obszarach Natura2000 są zabronione działania, które mogą w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób mogą wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura2000.

Negatywnie na stan fauny i flory mogą także wpływać procesy przestrzenne przemian krajobrazu, w tym najbardziej rozpowszechniony - fragmentacja siedlisk. Fragmentacja polega na rozpadzie zwartego dotychczas obszaru (siedlisk, ekosystemów lub typów użytkowania gruntu) na mniejsze części (fragmenty). W jej efekcie zdecydowanie zwiększa się liczba płątów i długość granic krajobrazowych, zmniejsza natomiast zwartość krajobrazu.

Fragmentacja jest jednym z najbardziej rozpowszechnionych procesów transformacji, prowadzącym do zmniejszania bioróżnorodności oraz przyspieszenia lokalnego zanikania roślin i zwierząt. Ze wzrostem fragmentacji ze względu na zanik siedlisk oraz bariery przestrzenne zmniejsza się także rozproszenie zwierząt i ich migracje, co przyczynia się do redukcji gatunków, powodując zmniejszenie bioróżnorodności gatunkowej wśród fauny.

Wszystkie podejmowane działania powinny dążyć do minimalizacji tych procesów.

Ważne jest planowanie przestrzenne, rozwój obszarów biologicznie czynnych, łączące racje gospodarcze, potrzeby i możliwości z kwestiami ekologicznymi i możliwościami środowiska.

Projektowane inwestycje i działania powinny być połączone z planowaniem sieci ekologicznych, tak by spełniały potrzebę utrzymania „łączności” siedlisk.

Także wszelkie prace modernizacyjne związane z budynkami np. termomodernizacje, mogą stanowić zagrożenie dla fauny. Prace modernizacyjne, w tym planowane termomodernizacje muszą być prowadzone z uwzględnieniem potencjalnie występujących na terenie obiektów chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Jak podaje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „przed rozpoczęciem prac remontowych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym”.

W przypadku zadań dotyczących budowy urządzeń melioracyjnych oraz konserwacji, modernizacji i odbudowy urządzeń wodnych, rowów i przepustów konieczne jest rozpoznanie zasobów biotycznych

przed przystąpieniem do prac, ponieważ niewłaściwie przeprowadzone mogą zagrozić gatunkom chronionym lub cennym siedliskom.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY
Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej
KIERUNKI INTERWENCJI
<ul style="list-style-type: none">➤ Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków➤ Realizacja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej terenów nadbrzeżnych rzeki Wisły➤ Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o lokalnych zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych

3.10 Zagrożenia poważnymi awariami

Stan istniejący

Poważna awaria to, zgodnie z art. 3 pkt. 23 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska, zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem. Poważna awaria przemysłowa, zgodnie z art. 3 pkt 24 ww. ustawy to poważna awaria w zakładzie dużego lub zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Ustawa Prawo ochrony środowiska dzieli zakłady przemysłowe, w których ze względu na ilość znajdujących się substancji niebezpiecznych możliwe jest wystąpienie poważnej awarii, na dwie grupy:

- zakłady o dużym ryzyku wystąpienia awarii – ZDR,
- zakłady o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii – ZZR.

Nadzór nad zakładami, których działalność może być przyczyną poważnej awarii sprawuje Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska. Zakłady, w których istnieje ryzyko wystąpienia poważnej awarii są ewidencjonowane i podlegają systematycznej kontroli.

Nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska oraz człowieka mogą mieć miejsce w wyniku:

- procesów przemysłowych i magazynowania substancji niebezpiecznych;
- transportu materiałów niebezpiecznych - źródłem potencjalnych awarii mogą być drogi i szlaki komunikacyjne, po których odbywa się przewóz materiałów niebezpiecznych dla środowiska.

W przypadku wystąpienia awarii organy administracji mają obowiązek zabezpieczenia środowiska przed awariami. Straż Pożarna prowadzi działania w zakresie m.in. ratownictwa specjalistycznego, ekologicznego i chemicznego.

Główne obowiązki administracyjne ciążyą na władzach wojewódzkich i Straży Pożarnej, natomiast działania bezpośrednie z pewnością na prowadzących działalność, która może spowodować awarię, w ustawie określonych jako „prowadzący zakład o zwiększonym lub dużym ryzyku”. Na terenie gminy Skoczów nie występują zakłady przemysłowe, zaliczane do grupy zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Innym typem zagrożeń na terenie Gminy Skoczów są zagrożenia pochodzące z komunikacji.

W efekcie dużego i stale rosnącego natężenia przewozów materiałów, stanu technicznego dróg oraz niejednokrotnie fatalnego stanu technicznego taboru ciężarowego rośnie ryzyko zagrożenia. Biorąc to pod uwagę, za potencjalne źródło awarii można zatem uznać ciągi komunikacyjne oraz stacje paliw jako miejsca wypadków drogowych i zagrożeń produktami ropopochodnymi dla gleb i wód. Zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw zlokalizowanych na terenie Gminy.

Skutkami zagrożenia pożarowego ze strony awarii na tego typu obiektach to zagrożenie życia i zdrowia, straty w gospodarce. W przypadku wystąpienia pożarów i wybuchów zbiorników niezbędna będzie ewakuacja zamieszkałej w pobliżu ludności oraz nastąpią utrudnienia w ruchu kołowym. Ryzyko wystąpienia tego typu zagrożenia określa się jako prawdopodobne.

Miejscowymi zagrożeniami są zdarzenia wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody, niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

W celu oceny poziomu zagrożenia poszczególnych gmin w zakresie:

- a) zagrożenia pożarowego,
- b) zagrożenia powodziowego,
- c) zagrożeń będących następstwem gwałtownych zjawisk pogodowych,

dokonano analizy zdarzeń z przedmiotowej kategorii, mających miejsce w latach 2012 - 2018.

W procesie wyznaczania poziomu zagrożenia poszczególnych gmin wykorzystano matrycę ryzyka, na którą składa się liczba zdarzeń oraz szacunkowe straty. Na podstawie otrzymanych statystyk obliczono średnią dla obu składowych na 1 gminę. Następnie dokonano ilorazu danych statystycznych dotyczących danej gminy do uzyskanej wartości średniej.

Na podstawie uzyskanych wartości względem średniej na gminę przyporządkowano kategorię liczby zdarzeń oraz stopień zagrożeń w oparciu o następujący przedział klasowy:

- 1 dla 0 – 0,4 wartości średniej;
- 2 dla 0,41 - 0,8 wartości średniej;

- 3 dla 0,81 - 1,6 wartości średniej;
- 4 dla 1,61 - 3,2 wartości średniej;
- 5 dla powyżej 3,2 wartości średniej.

W zależności od wyników składowych przyjętych kategorii wyróżniono 3 poziomy zagrożenia:

- N 1 - niski poziom zagrożenia,
- N 2 - średni poziom zagrożenia,
- N 3 - wysoki poziom zagrożenia.

Tabela 20 Matryca ryzyka do wyznaczenia poziomu zagrożenia poszczególnych gmin.

		Stopień zagrożenia (SZ)				
		1	2	3	4	5
Liczba zdarzeń (LZ)	5	N2	N2	N3	N3	N3
	4	N2	N2	N2	N3	N3
	3	N1	N2	N2	N2	N3
	2	N1	N1	N2	N2	N2
	1	N1	N1	N1	N2	N2

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie

Z uwagi na charakter zagrożeń komunikacyjnych w zakresie wyznaczania stopnia zagrożenia uwzględniono sumę składowych współczynników:

- strat,
- osób poszkodowanych,
- ofiar śmiertelnych.

Wartość stopnia zagrożenia (SZ) dla danej gminy odpowiada uzyskana suma powyższych składowych według następującego przedziału:

- SZ = 1 dla sumy składowych od 3 do 4,
- SZ = 2 dla sumy składowych od 5 do 7,
- SZ = 3 dla sumy składowych od 8 do 10,
- SZ = 4 dla sumy składowych od 11 do 13,

- SZ = 5 dla sumy składowych od 14 do 15.

Zagrożenia pożarowe

Do głównych zagrożeń pożarowych na terenie gminy Skoczów zalicza się:

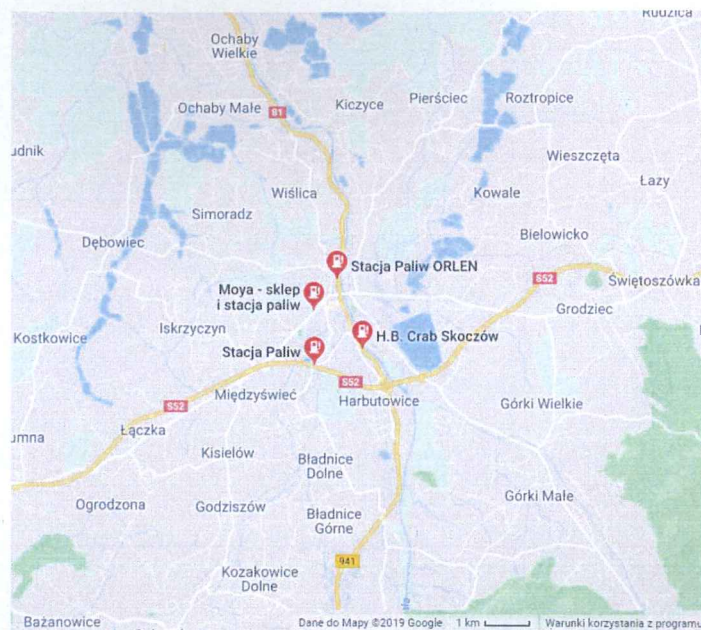
- park przemysłowy w Skoczowie ul. Górecka i ul. Budowlanych oraz Teksid Iron Poland,

Tabela 21 Liczba interwencji oraz straty związane z pożarami w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.

Interwencje związane z pożarami	Liczba zdarzeń (LZ)	Szacunkowe straty [tys.zł]	Stopień zagrożenia (SZ)	Poziom zagrożenia Gminy
353	4	2165,2	3	2

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie na podstawie danych wygenerowanych przez system SWD PSP – ST.

Obecność na terenie Gminy gazociągów przesyłowych wysokiego ciśnienia stwarza także zagrożenie pożarowe, a nawet wybuchowe. Ryzyko wystąpienia tego typu zagrożenia określa się również jako prawdopodobne. Względem istniejącej sieci należy zachować obowiązującą odległości podstawowe lokalizacji obiektów terenowych. Lokalizacja wszelkich obiektów bliżej niż w ustalonych odległościach podstawowych, wymaga uzgodnienia z właściwym zarządcą sieci. Dla gazociągów układanych w ziemi i nad ziemią powinny być wyznaczone, na okres eksploatacji gazociągu, strefy kontrolowane, w obrębie których nie należy wznosić budynków, urządzać stałych składów i magazynów, sadzić drzew oraz nie powinna być podejmowana żadna działalność mogąca zagrozić trwałości gazociągu podczas jego eksploatacji.

Rysunek 18 Stacje paliwowe na terenie i w okolicach Gminy Skoczów.

Źródło: GoogleMaps.

Zagrożenia powodziowe¹⁸

Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie na terenie gminy Skoczów znajdują się następujące zbiorniki wodne:

Stawy stwarzające zagrożenie:

- Podbór - miejscowość Ochaby Małe - I O stawów o powierzchni łącznej 92,51 ha,
- Stawy „OCHABCE” - miejscowość Ochaby Małe - 9 stawów o powierzchni łącznej 63,27 ha,
- Stawy „BARANOWICE” - miejscowość Ochaby Wielkie - 2 stawy o powierzchni łącznej 26,37 ha,
- Stawy „BAGNA” - miejscowość Ochaby Wielkie- 2 stawy o powierzchni łącznej 1,09 ha.

Rzeki stwarzające zagrożenie powodziowe:

- Wisła - płynie przez Miasto Wisła, Miasto Ustroń, Miasto i Gminę Skoczów, Miasto i Gminę Strumień - rzeka uregulowana długość na terenie powiatu 60 km.

Tabela 22 Liczba interwencji oraz straty związane z zagrożeniami powodziowymi w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia

Interwencje związane z przyborami wód	Liczba zdarzeń (LZ)	Szacunkowe straty [tys.żł]	Stopień zagrożenia (SZ)	Poziom zagrożenia Gminy
206	4	108	5	3

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie na podstawie danych wygenerowanych przez system SWD PSP – ST

¹⁸ Źródło danych w podrozdziale: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie

Zagrożenia komunikacyjne

Najwięcej interwencji związanych z transportem drogowym występuje w obrębie gminy Skoczów (DK 81, droga ekspresowa S52).

Przez teren gminy Skoczów przebiegają następujące ciągi komunikacyjne:

- droga krajowa nr 81 Katowice - Harbutowice.
- droga wojewódzka nr 941 Harbutowice - Istebna,
- międzynarodowa droga E 75 Tychy - Pszczyna - Bielsko-Biała - Cieszyn (na terenie powiatu cieszyńskiego droga ekspresowa S52, również gmina Skoczów).

Tabela 23 Liczba interwencji oraz straty związane z zagrożeniami komunikacyjnymi w latach 2012 - 2018 Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.

Interwencje związane ze zdarzeniami komunikacyjnymi	Liczba zdarzeń (LZ)	Szacunkowe straty [tys.zł]	Osoby poszkodowane	Ofiary śmiertelne	Stopień zagrożenia (SZ)	Poziom zagrożenia Gminy
424	4	7086,5	298	4	4	3

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie na podstawie danych wygenerowanych przez system SWD PSP - ST

Zagrożenia chemiczno-ekologiczne

Na terenie gminy Skoczów główne zagrożenia chemiczno-ekologiczne związane są z zakładami stwarzającymi zagrożenia poza swoim terenem z uwagi na magazynowane i wykorzystywane w procesach technologicznych substancje chemiczne:

- Zakłady Garbarskie SKOTAN Skoczów, ul. Fabryczna 10,

Poza ww. obiektami zagrożenie stwarzają pojazdy przewożące substancje niebezpieczne, poruszające się w szczególności po:

- DK 81 Katowice - Harbutowice,
- międzynarodowej drodze E 75 Tychy - Pszczyna - Bielsko-Biała - Cieszyn (na terenie powiatu cieszyńskiego droga ekspresowa S52),
- DW 941 Harbutowice – Istebna.

Zagrożenia związane z gwałtownymi zjawiskami pogodowymi

W latach 2012 - 2018 zaobserwowano zwiększoną liczbę interwencji JOP związaną z usuwaniem skutków gwałtownych, krótkotrwałych zjawisk pogodowych, którym towarzyszy silny porywisty wiatr, opady deszczu lub śniegu. W tabeli poniżej przedstawiono liczbę interwencji związanych z przedmiotową kategorią zdarzeń w latach 2012 - 2018 oraz szacunkowe straty będące następstwem zaistniałych zjawisk na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia Gminy Skoczów.

Tabela 24 Liczba interwencji oraz straty związane z wystąpieniem zjawisk pogodowych w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.

Interwencje związane z silnymi wiatrami, opadami deszczu i śniegu	Liczba zdarzeń (LZ)	Szacunkowe straty [tys.zł]	Stopień zagrożenia (SZ)	Poziom zagrożenia Gminy
593	4	959,6	4	3

Źródło: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Cieszynie na podstawie danych wygenerowanych przez system SWD PSP - ST

Zagrożenia

Potencjalne zagrożenie stanowić może transport substancji niebezpiecznych w ruchu drogowym. Obecność dróg krajowych na terenie gminy zwiększa możliwości wystąpienia zagrożeń związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

Katastrofy i awarie powstające podczas transportu ładunków niebezpiecznych są szczególnie groźne dla otoczenia. Mogą one wystąpić na każdym etapie transportu, zarówno podczas załadunku, przewozu, jak i wyładunku. W ich następstwie może dojść do zaistnienia zagrożenia toksycznego, wybuchowego czy pożaru, które mogą prowadzić do:

- utraty zdrowia lub życia dużej liczby osób znajdujących się w strefie zagrożenia;
- konieczności natychmiastowej ewakuacji ludności z zagrożonych terenów;
- skażenia powietrza, wody i gleby;
- degradacji środowiska naturalnego;
- poważnych strat materialnych.

Cele i kierunki interwencji

CEL GŁÓWNY

Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

KIERUNKI INTERWENCJI

- Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

4. Analiza SWOT

Nazwa SWOT jest skrótem angielskich słów *Strengths* (mocne strony), *Weaknesses* (słabe strony), *Opportunities* (szanse w otoczeniu), *Threats* (zagrożenia w otoczeniu). W przypadku badania środowiska, analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron poszczególnych elementów środowiska oraz badania szans i zagrożeń jakie stwarza dla nich otoczenie. SWOT oparta jest na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję elementów środowiska.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę SWOT wyznaczonych obszarów interwencji, prezentującą mocne oraz słabe strony gminy, a także szanse i zagrożenia wynikające z realizacji POŚ.

Tabela 25. Analiza SWOT.

Ochrona klimatu i jakości powietrza	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - brak wysokiej i zwartej zabudowy blokującej przewietrzanie obszaru – dużo obszarów rolniczych - coroczne modernizacje dróg gminnych polepszające płynność jazdy i zmniejszające pylenie z dróg - prowadzenie polityki mającej na celu ograniczenie niskiej emisji w formie dofinansowania do wymiany kotłów 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie niskosprawnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych - stosowanie paliw do ogrzewania o niskiej jakości i dużej zawartości zanieczyszczeń - emisja liniowa pochodząca ze środków transportu spowodowana rosnącą ilością pojazdów - Przekroczenia poziomu stężenia pyłów zawieszonych PM2.5, PM10 i benzo(a)pienu.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania - wzrost zainteresowania mieszkańców zagadnieniami związanymi ze zmianami klimatycznymi, niską emisją i OZE - wzrost roli środków transportu przyjaznych środowisku: rower (krótkie dystanse) i transport zbiorowy (długie dystanse) - działania i plany mające na celu ograniczenie poziomu pyłów zawieszonych PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pienu. - krajowe zobowiązania, które mają przyczynić się do redukcji emisji CO₂ 	<ul style="list-style-type: none"> - wysokie koszty inwestycyjne i eksploatacyjne technologii niskoemisyjnych - wysokie koszty ogrzewania ekologicznymi nośnikami energii - rosnąca liczba pojazdów na drogach, zwiększająca emisję spalin - wysoki koszt inwestycji w OZE - niedostateczna ilość środków zewnętrznych na finansowanie inwestycji - niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa - zakłady przemysłowe mogące wprowadzać zanieczyszczenia

Zagrożenia hałasem	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - brak źródeł hałasu lotniczego 	<ul style="list-style-type: none"> - natężenie ruchu komunikacyjnego na drodze krajowej i wojewódzkich - nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny, - możliwe przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność technik i technologii ograniczania emisji hałasu do środowiska i jego tłumienia - rosnące zainteresowanie publiczną komunikacją zbiorową - popularyzacja komunikacji rowerowej, - kontrole WIOŚ w zakresie emisji hałasu do środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca liczba pojazdów samochodowych, zwiększająca natężenie ruchu drogowego - ograniczone środki na poprawę nawierzchni dróg lokalnych - zakłady przemysłowe generujących hałas

Pola elektromagnetyczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - brak przekroczeń poziomów dopuszczalnych pól elektromagnetycznych w miejscach dostępnych dla ludności, czy też przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową - brak silnych źródeł PEM 	<ul style="list-style-type: none"> - obecność linii i urządzeń elektroenergetycznych generujących promieniowanie - dynamiczny rozwój telefonii komórkowej, wzrost liczby stacji bazowych telefonii i urządzeń Wi-Fi przez co zwiększa się ilość źródeł promieniowania i obszar ich oddziaływania
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - stała kontrola istniejących oraz planowanych inwestycji mogących emitować promieniowanie elektromagnetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> - wzrastająca liczba urządzeń emitujących pola elektromagnetyczne - lokalizowanie obiektów mieszkalnych w bliskim sąsiedztwie napowietrznych linii elektroenergetycznych lub stacji elektroenergetycznych o wysokim napięciu znamionowym

Gospodarowanie wodami	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - dobry stan chemiczny i jakościowy wód podziemnych - wody podziemne niezagrażone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych 	<ul style="list-style-type: none"> - JCWP zagrożone ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych - część obszaru zagrożona powodziami i podtopieniami
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska - edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie ochrony jakości wód i racjonalnego korzystania z zasobów wodnych 	<ul style="list-style-type: none"> - nawozy sztuczne i pestycydy spłukiwane z pól wraz z wodami opadowymi - rzeki stwarzające zagrożenie powodziowe - nieprawidłowa gospodarka w zabudowie jednorodzinnej rozporoszonej

Gospodarka wodno-ściekowa	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- rozwijająca się z roku na rok sieć wodociągowa i kanalizacyjna	- 73,94 % ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej - 99,5 % ludności korzystającej z sieci wodociągowej
SZANSE	ZAGROŻENIA
- możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania - plany inwestycyjne w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodno-kanalizacyjnej - regulacje ogólnokrajowe i międzynarodowe zobowiązujące do podniesienia jakości środowiska - edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie oszczędności wody	- wysokie koszty rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej - zaludnienie, gdzie dominuje zabudowa jednorodzinna, w dużej części rozproszona

Zasoby geologiczne	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- występujące złoża surowców mineralnych, do których należą: kruszywa naturalne, surowców ceramiki budowlanej, kamieni drogowych oraz gazu ziemnego	- prace wydobywcze powodują zmiany w naturalnym krajobrazie, środowisku glebowym oraz stosunkach wodnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców na temat zagrożeń wynikających z niekontrolowanego wydobycia surowców mineralnych	- presja ze strony działających podmiotów gospodarczych zajmujących się poszukiwaniem, wydobyciem i sprzedażą kopalin; - rosnące zapotrzebowanie na eksploatację kopalin

Gleby	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- występowanie gleb pseudobielicowe i brunatne wyługowane i brunatne deluwialne, - 2/3 gruntów ornycy stanowią gleby średnio dobre i średnie (IIIb, IVa i IVb klasy bonitacyjnej)	- znaczna część gleb jest zakwaszona - zakwaszenie wpływa na aktywację związków toksycznych, czego efektem jest wzrost pobierania metali ciężkich przez rośliny. - zmniejszenia ilości plonów i pogorszenia jakości uzyskanych produktów przez zakwaszenie
SZANSE	ZAGROŻENIA
- uprawa gleb - stosowanie właściwych metod i środków uprawy, niezbędnych do zachowania lub stworzenia właściwych warunków rozwoju organizmów i stosunków wodnych w glebie - wdrażanie zasad dobrej praktyki rolniczej - możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego	- nieprawidłowe praktyki rolnicze - nadmierne stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych - emisja zanieczyszczeń pochodzenia komunikacyjnego

Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - obecność PSZOK - osiągnięty wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła - osiągnięty wymagany poziom ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania - osiągnięty poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych 	<ul style="list-style-type: none"> - obecność azbestu na terenie gminy - spalaniem odpadów w paleniskach domowych - pojawiające się lokalnie miejsca gromadzenia odpadów
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - edukacja ekologiczna mieszkańców w zakresie gospodarowania odpadami - obowiązek prowadzenia gospodarki odpadami zgodnie z nowymi wymogami prawa - informowanie o zagrożeniach dla zdrowia człowieka ze strony wyrobów azbestowych - fundusze na oczyszczanie terenu z wyrobów azbestowych 	<ul style="list-style-type: none"> - nielegalnie powstające miejsca gromadzenia odpadów - nieprawidłowe praktyki dotyczące gospodarowania odpadami przez mieszkańców (np. spalanie odpadów komunalnych) - niewystarczający poziom finansowania gospodarki odpadami

Zasoby przyrodnicze	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - brak dużych zakładów przemysłowych i emitorów zanieczyszczenia powietrza, wody i gleby - zróżnicowane formy ochrony przyrody na terenie gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - słaba lesistość (14,6%) - niska świadomość ekologiczna społeczeństwa - niewystarczający udział odnawialnych źródeł energii
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość wykorzystania zewnętrznych źródeł finansowania na działania sprzyjające ochronie środowiska - możliwość objęcia ochroną prawną nowych obszarów - edukacja dzieci i młodzieży w zakresie ochrony środowiska - pomoc państwa (dotacja) dla rolników chcących produkować ekologiczną żywność 	<ul style="list-style-type: none"> - niewłaściwe metody prowadzenia gospodarki rolnej (spływy zanieczyszczeń z pól) - zagrożenie pożarami w lasach - fragmentacja siedlisk prowadząca do zmniejszenia bioróżnorodności - rozprzestrzenianie się obcych gatunków fauny i flory - przedostawanie się do wód powierzchniowych i gleby nieoczyszczonych ścieków bytowo-gospodarczych,

Zagrożenia poważnymi awariami

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- brak zakładów zwiększonego lub dużego ryzyka zagrożenia poważną awarią	- obecność dróg krajowych oraz wojewódzkiej, którymi mogą być transportowane substancje niebezpieczne - rzeki stwarzające ryzyko powodzi - obszar zagrożony podtopieniami - zakłady przemysłowe stwarzające zagrożenie poza swoim terenem przez magazynowanie i wykorzystywanie substancji chemicznych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- nowoczesne przepisy prawne w zakresie ochrony środowiska - konieczność wykonywania ocen oddziaływania inwestycji na środowisko oraz stały monitoring stanu środowiska - opracowanie metod postępowania w razie wystąpienia zdarzeń kwalifikowanych jako poważne awarie - zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat postępowania w przypadku wystąpienia poważnej awarii - remonty i modernizacja budynków oraz dróg (zmniejszenie zagrożenia)	- zdarzenia losowe przy ciągach komunikacyjnych (wypadki, rozszczelnienia) - coraz częściej występujące anomalie pogodowe mogące prowadzić do klęsk żywiołowych

Źródło: opracowanie Grupa CDE Sp. z o.o.

5. Cele Programu, zadania i ich finansowanie

5.1 Cele, kierunki interwencji i harmonogram rzeczowo-finansowy zadań

Dla dziesięciu obszarów wymagających interwencji wyznaczono cele, kierunki oraz zadania, które służyć mają poprawie stanu środowiska. Cele są spójne z założeniami zawartymi w opracowaniach wyższego szczebla. Wyznaczone cele są następujące:

1. *Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*
2. *Ochrona przed hałasem*
3. *Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym*
4. *Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych*
5. *Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej*
6. *Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi*
7. *Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym i erozją*
8. *Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*
9. *Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej*
10. *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

Tabela stanowi jednocześnie **harmonogram rzeczowo-finansowy** zadań własnych Gminy Skoczów i zadań monitorowanych.

Dla każdego obszaru interwencji przypisano **wskaźniki monitoringu** pozwalające na późniejszą weryfikację efektów wdrażania Programu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

Tabela 26 Tabela zadań własnych Gminy Skoczów i zadań monitorowanych.

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Opracowanie i wdrożenie kompleksowego systemu zarządzania środowiskowego na terenie Gminy Skoczów	Sporządzenie raportu z realizacji oraz aktualizacji Programu Ochrony Środowiska (źródło: UM Skoczów)	0	2	Kompleksowe zarządzanie środowiskowe	Sporządzenie raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	2020, 2022	środki własne,	-
		0	1		Opracowanie aktualizacji Programu Ochrony Środowiska	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	2022	środki własne,	-
Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego	Ilość zmodernizowanych budynków [szt.] (źródło: UM Skoczów)	0	6	Poprawa efektywności energetycznej	Termomodernizacja budynku mieszkalno – użytkowego, ul. Bielska 91.	Gmina, Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	175 000 zł	2019-2022	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Brak środków finansowych
					Termomodernizacja budynku mieszkalnego wielorodzinnego ul. Ciężarowa 15	Gmina, Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	200 000 zł	2019-2022	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Brak środków finansowych
					Termomodernizacja budynku szkolnego w Skoczowie przy ul. Bielskiej 34	Gmina,	2 848 966,82 zł	2019-2020	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Brak środków finansowych
					Termomodernizacja budynku krytej pływalni Delfin w Skoczowie	Gmina,	3 847 535,57	2019-2020	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]					Kompleksowa termomodernizacja budynków na Stadionie Miejskim w Skoczowie przy ul. Sportowej 6	Gmina,	6 953 163,18	2019-2020	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW,	Brak środków finansowych
		bd	w zależności od mieszkańców		Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użytkowych	MONITOROWANE Gmina, Mieszkańcy, przedsiębiorcy	Wg kosztorysów inwestorskich	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, program „Czyste powietrze”	Brak środków finansowych, jednorazowy wysoki wydatek, brak zainteresowanie społeczeństwa
		682,34	675		Wdrażanie systemów sprzyjających efektywności energetycznej, w tym zarządzania energią	MONITOROWANE Gmina, zakłady Energetyczne działające na terenie Gminy, Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	Wg kosztorysów inwestorskich	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
					Wymiana oświetlenia na energooszczędne	Gmina, Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych, jednorazowy wysoki wydatek

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
	Liczba przeprowadzonych kontroli [szt.] (źródło: UM Skoczów, Straż Miejska)			Ograniczenie emisji powierzchniowej	Likwidacja konwencjonalnych źródeł ciepła lub wymiana na inne o większej sprawności	Gmina, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, Skoczowskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, program „Czyste Powietrze”	Brak środków finansowych, brak obowiązku prawnego dla wymiany źródeł spalania paliw
		bd	>1		Prowadzenie działań kontrolnych w zakresie zakazu spalania odpadów w indywidualnych systemach grzewczych jako elementu zmian w świadomości społeczeństwa oraz środków prewencyjny	Gmina, Straż Miejska	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	Środki własne, środki Straży Miejskiej, środki krajowe	-
	Długość zmodernizowanych dróg [km] (źródło: Urząd Miejski w Skoczowie)	<80 km	80 km <	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych	Budowa i przebudowa dróg gminnych, utwardzenie dróg i poboczy oraz opracowanie dokumentacji projektowej	Gmina, Zarządzający Drogami, Miejski Zarząd Dróg	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
					Remont estakady w ciągu drogi krajowej nr 81 w km 62+702 – jezdnia prawa i lewa.	MONITOROWANE Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Wg kosztorysów inwestorskich	2020-2021	środki krajowe	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
					Rozbudowa sieci powiatowej drogi 2602S – ul. Góreckiej w Skoczowie na odcinku ok 1,2km (od przejazdu kolejowego do drogi ekspresowej S52) z rozbiórką mostu nad Bajerką i budową nowego obiektu inżynierskiego	Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych Gmina,	Wg kosztorysów inwestorskich	2019-2020	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
					Rozbiórka istniejącego i budowa nowego mostu nad rzeką Wisłą w Ochabach w ciągu drogi powiatowej nr 2619S wraz z budową obiektu tymczasowego	MONITOROWANE Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	Wg kosztorysów inwestorskich	Zależy od harmonogramu zarządcy drogi	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
					Modernizacja drogi powiatowej 2616S – ul. Stalmacha w Skoczowie na odcinku ok 0,65km (od ronda w ciągu ul. Objazdowej do skrzyżowania z ul. Wiślicką).	MONITOROWANE Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	Wg kosztorysów inwestorskich	Zależne od harmonogramu Zarządcy Drogi	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
					Przebudowa węzła drogowego na skrzyżowaniu DK 81 z ulicą Bielską w Skoczowie	Gmina, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	Wg kosztorysów inwestorskich	2019-2020	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]	682,34	675	Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepłej	Gmina, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW, program „Czyste Powietrze”	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społeczeństwa	
				Słoneczny Ustroń i Skoczów- program wykorzystania energii słonecznej w gospodarstwach domowych -zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony środowiska	Gmina, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, przedsiębiorcy, mieszkańcy	3 442 613,20	2019-2020	środki własne, środki krajowe, RPO WSL, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społeczeństwa	
				Wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii poprzez rozbudowę i przebudowę oczyszczalni ścieków w Skoczowie etap II	MONITOROWANE Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych	
				Promowanie odnawialnych źródeł energii	Gmina, organizacje pozarządowe, palcówki edukacyjne	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	środki własne, środki krajowe, RPO WSL, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych, brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społeczeństwa	
				Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe z określeniem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	Środki własne, środki krajowe, WFOŚiGW	Brak środków finansowych	
Liczba aktualizacji [szt.] (źródło: UM Skoczów)	0	1								

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
	Liczba zanieczyszczeń dla których odnotowano przekroczenia stanu dopuszczalnego w strefie (źródło: WIOŚ Katowice)	4	3	Zmniejszenie przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń monitorowanych substancji	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza i przewietrzanie osiedli odpowiednio do obowiązujących przepisów prawa	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	środki własne	Niewystarczające ujęcie w krajowych uregulowaniach prawnych dotyczących planowania przestrzennego w zakresie jakości powietrza
					Opracowanie i prowadzenie akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza w tym gospodarki niskoemisyjnej oraz promowanie rozwiązań przyczyniających się do redukcji emisji zanieczyszczeń	Gmina, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągle 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak kapitału ludzkiego, brak zainteresowania społeczeństwa
					Remont dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych	MONITOROWANE Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Śląski Zarząd Dróg Wojewódzkich, Powiatowy Zarząd Dróg Publicznych	Koszt realizacji zależny od potrzeb	2019-2022	środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
				Wdrożenie obecnego programu ochrony powietrza wraz z weryfikacją zakładanych efektów	Gmina	koszty w ramach programu ochrony powietrza	Zadanie ciągle 2019-2026	Środki własne, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	Brak środków finansowych	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
	Liczba aktualizacji [szt.] (źródło: UM Skoczów)	0	1		Aktualizacja programu ograniczania niskiej emisji w skali lokalnej	Gmina	12 000 zł	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, fundusze krajowe i unijne (w tym RPO, POIiŚ)	Brak środków finansowych

ZAGROŻENIA HAŁASEM										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Ochrona przed hałasem	Liczba przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy (źródło: WIOŚ Katowice)	25	10	Poprawa klimatu akustycznego	Promowanie rozwiązań przyczyniających się do jego redukcji hałasu (np. montaż ekranów akustycznych przy drogach szybkiego ruchu)	MONITOROWANE Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Śląski Zarząd Dróg Wojewódzkich	nd	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki zewnętrzne	Brak środków finansowych
					Stosowanie odpowiednich zapisów w planach zagospodarowania przestrzennego, umożliwiających ograniczenie emisji hałasu do środowiska	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym	Liczba przekroczeń dopuszczalnych wartości PEM (źródło: WIOS Katowice)	0	0	Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Edukacja społeczeństwa z zakresu oddziaływania i szkodliwości PEM	MONITOROWANE Organizacje pozarządowe	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki zewnętrzne	Brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa

GOSPODAROWANIE WODAMI

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	Zużycie wody w rolnictwie i leśnictwie [dam ³ /rok]	6 022	5 200	Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód powierzchniowych i podziemnych	Ograniczenie zużycia wody w rolnictwie i leśnictwie	MONITOROWANE Mieszkańcy	-	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Opór społeczny
					Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez racjonalne nawożenie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych)	MONITOROWANE mieszkańcy	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych, opór społeczny
					Stosowanie technologii i urządzeń ograniczających możliwość przedostawiania się nieczystości do gruntu i wód	MONITOROWANE Przedsiębiorstwa, mieszkańcy	Wg kosztorysów inwestorskich	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych, opór społeczny
	Ilość JCWP o złym stanie ogólnym (źródło: WIOS Katowice)	5	3	Gospodarowanie wodami uwzględniające zmiany klimatyczne	Realizacja przedsięwzięć zwiększających retencję wodną na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych	MONITOROWANE Gmina, PGL LP	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych, opór społeczny

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

GOSPODAROWANIE WODAMI

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Liczba przeprowadzonych spotkań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży [szt./rok] (źródło: UM Skoczów)	0	3		Działania utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi szczegółowymi (rowy)	Gmina MONITOROWANE spółka wodna, właściciele nieruchomości	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki spółek wodnych, fundusze unijne i krajowe	Brak środków finansowych, opór społeczny	
				Utrzymywanie, doposażenie i optymalizacja wykorzystania magazynów przeciwpowodziowych	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych, opór społeczny	
				Uwzględnianie w dokumentach planistycznych oraz w decyzjach dotyczących planowania i zagospodarowania przestrzennego granic obszarów zagrożenia powodzią	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych	
				Działania edukacyjne o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony wód, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Trudność w dotarciu do odbiorcy; brak środków finansowych	
				Działania edukacyjne o konieczności, celach, zasadach i sposobach ochrony przed powodzią i suszą, w szczególności skierowane do dzieci i młodzieży	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Trudność w dotarciu do odbiorcy; brak środków finansowych	
				Modernizacja i rozbudowa błękitnej infrastruktury oraz budowa systemów ułatwiających odpływ wód opadowych	Gmina, Miejski Zarząd Dróg	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych	

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Ludność korzystająca z oczyszczalni [os.] (źródło: GUS)	19 410	21 000	Sprawny i funkcjonalny system kanalizacyjny	Przedsięwzięcia związane z usprawnieniem odbioru ścieków poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej, wprowadzenie nowych technologii w tym systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie i monitorowanie sieci, bieżące doposażenie w urządzenia do obsługi systemów kanalizacyjnych, etc.	Gmina Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki Miejskiej Spółki SKO-EKO Sp. z o.o., środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
	Długość sieci kanalizacyjnej [km] (źródło: GUS)	148,7	159		Działania związane z utrzymaniem sieci deszczowej	Gmina, Miejski Zarząd Dróg	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	Środki własne, WFOŚiGW, środki unijne	Brak środków finansowych
	Długość sieci wodociągowej [km] (źródło: GUS)	189,2	195	Sprawny i funkcjonalny system wodociągowy	Przedsięwzięcia związane z modernizacją sieci wodociągowej, wprowadzenie nowych technologii	Gmina, Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej	Koszt realizacji zależny od potrzeb	2019-2022	środki własne, środki zewnętrzne	Brak środków finansowych
	Długość sieci kanalizacyjnej [km] (źródło: GUS)	148,7	159	Rozwój i dostosowanie instalacji oraz urządzeń służących zrównoważonej i racjonalnej gospodarce wodno-ściekowej	Zwiększenie dostępności mieszkańców do zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2022	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
	Liczba oczyszczalni ścieków [szt.]	1	1		Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w Skoczowie w zakresie zespołu urządzeń do mechaniczno-biologicznego usuwania zanieczyszczeń ze ścieków et. II	MONITOROWANE Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków [szt.] (źródło: GUS)	48	70		Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie	MONITOROWANE mieszkańcy	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak środków finansowych
		2 309	2 260		Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	Środki własne	Brak środków finansowych
					Edukacja ekologiczna dotycząca racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Gmina, organizacje pozarządowe, Szkoły prowadzone przez Gminę, WZC Ustroń, Miejska Spółka SKO-EKO Sp. z o.o.	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki zewnętrzne	Brak środków finansowych, brak zainteresowania społeczeństwa

ZASOBY GEOLOGICZNE

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Punkty niekoncesjonowanego wydobycia kopalin [szt.]	-	-	Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	Ograniczanie niekoncesjonowanej eksploatacji zasobów	MONITOROWANE	-	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Opór społeczny
					Działania związane z zabezpieczeniem i stabilizacją osuwisk na terenie Gminy	Gmina, właściciele gruntów	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki właścicieli gruntów, środki UE	Brak środków finansowych

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

GLEBY										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym i erozją	Powierzchnia nieużytków [ha] (źródło: GUS)	16	13	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	Ochrona gruntów rolnych przed zmianą zagospodarowania poprzez uwzględnianie ich przeznaczenia w dokumentach planistycznych	Gmina	* ¹⁹ przypis dolny	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Nieobjęcie wszystkich terenów dokumentacją planistyczną
					Rekultywacja i rewitalizacja terenów na terenie gminy	MONITOROWANE właściciele gruntów, przedsiębiorstwa	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki właścicieli gruntów, środki przedsiębiorstw	Brak środków finansowych

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW										
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	Masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest [Mg] (źródło: Baza Azbestowa)	127 466	150 000	Racjonalna gospodarka odpadami	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy	Gmina, właściciele nieruchomości	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe	Brak zainteresowania społeczeństwa, brak środków finansowych
	Liczba aktualizacji Programu usuwania azbestu [szt.] (źródło: UM Skoczów Odpady zebrane)	0	1		Aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki zewnętrzne	Brak środków finansowych

¹⁹ Szacunkowe koszty działań polegających na aktualizacji dokumentacji planistycznej ujęte zostały w zadaniu *Uwzględnianie w dokumentach planistycznych rozwiązań kształtowania przestrzeni i ich funkcjonowania umożliwiających ochronę powietrza i przewietrzanie osiedli wiejskich* odpowiednio do obowiązujących przepisów prawa.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW											
Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*	
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)								
	selektywnie [t] (źródło: GUS)	4 066,32	4 210		Prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	Środki własne, środki organizacji pozarządowych	-	
	Zebrane odpady biodegradowalne [t] (źródło: GUS)	43,56	60,5		Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, WFOŚiGW	Niska skuteczność zbiórek odpadów biodegradowalnych	
	Liczba sporządzonych sprawozdań [szt.] (źródło: UM Skoczów)	1	Co roku jedno sprawozdanie		Sprawozdanie z funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	-	
	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów [%] (źródło: GUS)	57,5	60		Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	WŁASNE Gmina,	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, NFOŚiGW POIiŚ	Brak środków finansowych
	Liczba PSZOK [szt.] (źródło: UM Skoczów)	1	1								

ZASOBY PRZYRODNICZE

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Powierzchnia terenów zieleni [ha] (źródło: GUS)	24,16	24,40	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków objętych ochroną	MONITOROWANE	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, WFOŚiGW, RPO WSL	Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa
	Liczba pomników przyrody [szt.] (źródło: RDOŚ Katowice)	13	13		Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych	WŁASNE Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, opór społeczny
					Prowadzenie prac pielęgnacyjno-konserwatorskich pomników przyrody	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych
					Utrzymanie terenów leśnych Gminy Skoczów	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne	Brak środków finansowych
	Lesistość [%] (źródło: GUS)	14,6	14,6	Realizacja działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej terenów nadbrzeżnych rzeki Wisły	Zmniejszenie presji na środowisko naturalne, zrównoważone wykorzystanie walorów przyrodniczych oraz rozwój infrastruktury związanej z właściwym ukierunkowaniem ruchu turystycznego.	WŁASNE Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki zewnętrzne	Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, opór społeczny, brak środków finansowych
				Ochrona obszarów nadwodnych poprzez wykorzystanie lokalnych zasobów przyrodniczych wraz z kampanią informacyjno-edukacyjną w Gminie Skoczów - zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej	Gmina	12 415 407,10	2019-2020	środki własne, WFOŚiGW, RPO WSL, NFOŚiGW	Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa, opór społeczny, brak środków finansowych	

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów na lata 2019-2022 z perspektywą do 2026

ZASOBY PRZYRODNICZE

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
				Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o lokalnych zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych	Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody	Gmina, PGL LP, Szkoły prowadzone przez Gminę, organizacje pozarządowe	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, środki krajowe, PROW, RPO WSL, POIiŚ, LIFE, EOG, WFOŚiGW, NFOŚiGW	Brak zainteresowania społeczeństwa

ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Cele	Wskaźnik			Kierunki interwencji	Zadania	Rodzaj zadania i podmiot odpowiedzialny	Szacunkowy koszt [zł]	Termin realizacji	Źródła finansowania	Ryzyka*
	Nazwa (+ źródło danych)	Wartość bazowa (2018 r.)	Wartość docelowa (2023 r.)							
Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	Liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii [szt.] (źródło: WIOŚ Katowice)	0	0	Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	Edukacja społeczeństwa na rzecz kreowania prawidłowych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia środowiska i życia ludzi z tytułu poważnych awarii	Gmina, Ochotnicza Straż Pożarna, Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, WFOŚiGW	Brak zainteresowania społeczeństwa
	Liczba jednostek OSP, które otrzymały wsparcie [szt.] (źródło: UM Skoczów)	bd	wszystkie		Wsparcie jednostek straży pożarnej w sprzęt do ratownictwa techniczno-chemiczno-ekologicznego oraz w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom	Gmina	Koszt realizacji zależny od potrzeb	Zadanie ciągłe 2019-2026	środki własne, WFOŚiGW	Brak środków finansowych

*Wytyczne do opracowania Wojewódzkich, Powiatowych i Gminnych Programach Ochrony Środowiska opracowane przez Ministerstwo Środowiska sugerują, aby w dokumentach ujęte były główne zagrożenia mogące wystąpić na etapie realizacji planowanych działań.

5.2 Źródła finansowania inwestycji z zakresu ochrony środowiska

Wdrażanie Programu Ochrony Środowiska powinno być możliwe między innymi dzięki stworzeniu sprawnego systemu finansowania, w którym podstawowymi źródłami są zarówno środki budżetowe jak i pozabudżetowe tj. fundusze ekologiczne, programy pomocowe oraz środki własne inwestorów, a także budżet gminy.

Jednostki organizacyjne, instytucje i podmioty realizujące zadania inwestycyjne w zakresie ochrony środowiska i przyrody oraz zadania w zakresie edukacji ekologicznej, mogą uzyskać pomoc finansową ze środków funduszy strukturalnych, funduszy celowych, fundacji oraz banków.

W zależności od rodzaju zadania forma dofinansowania może być dotacją, preferencyjnym kredytem lub pożyczką. Poniżej przedstawiono potencjalne źródła finansowania dla zadań określonych w niniejszym Programie Ochrony Środowiska.

Fundusze krajowe

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)

Promuje on przedsięwzięcia ochrony środowiska i należy do największych instytucji finansujących w Polsce. Celem działalności NFOŚiGW jest wspieranie inwestycji ekologicznych o znaczeniu i zasięgu ogólnopolskim i ponadregionalnym oraz zadań lokalnych, istotnych z punktu widzenia potrzeb środowiska.

Do priorytetowych programów przewidzianych do finansowania należą:

- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
- racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- międzydziedzinowość.

Jako priorytetowe traktuje się w szczególności te przedsięwzięcia, których realizacja wynika z konieczności wypełnienia zobowiązań Polski wobec Unii Europejskiej. Szczegółowa lista oraz Przewodnik po programach priorytetowych NFOŚiGW znajduje się na stronie internetowej:

<https://www.nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW)

Finansuje on zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnych z kierunkami Polityki Ekologicznej Państwa, Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego oraz zobowiązań międzynarodowych Polski i obowiązujących przepisów prawa.

WFOŚiGW zwykle współfinansuje zadania inwestycyjne w wysokości nieprzekraczającej 50% udokumentowanych kosztów realizacji zadania. Podstawowa forma działalności WFOŚiGW to udzielanie pożyczek na korzystnych warunkach oprocentowania i spłat oraz dofinansowania niektórych zadań

w formie dotacji. Do dofinansowywanych planowanych przedsięwzięć należą:

- ochrona wód,
- gospodarka wodna,
- gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi,
- ochrona atmosfery,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- edukacja ekologiczna,
- zapobieganie poważnym awariom,
- zarządzanie środowiskowe,
- profilaktyka zdrowotna.

Szczegółowa lista przedsięwzięć planowanych do dofinansowania ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach znajduje się na stronie internetowej:

<https://www.wfosigw.katowice.pl/>

Fundusze unijne

Do ich zadań należy wspieranie restrukturyzacji i modernizacji gospodarki poszczególnych krajów członkowskich UE poprzez zwiększanie ich spójności gospodarczej oraz społecznej. Są one narzędziem realizacji polityki regionalnej UE.

Fundusze te skierowane są przede wszystkim na wspieranie regionów oraz dziedzin gospodarki słabiej rozwiniętych, które bez dodatkowych nakładów finansowych nie są w stanie dorównać do średniego poziomu reprezentowanego przez inne kraje UE. Jednym z elementów przyznawania funduszy są szeroko rozumiane aspekty ochrony środowiska.

W Unii Europejskiej istnieją 4 fundusze strukturalne, przy czym działania z zakresu ochrony środowiska są realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, a także Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020. Beneficjentami tych programów są samorządy, stowarzyszenia, instytucje naukowe oraz przedsiębiorstwa.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Komisja Europejska zatwierdziła go na lata 2014-2020 decyzją z dnia 16 grudnia 2014 r. POIiŚ składa się z 9 priorytetów:

- Priorytet I – Zmniejszenie emisyjności gospodarki
- Priorytet II – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
- Priorytet III – Rozwój sieci drogowej TEN-T i transportu multimodalnego
- Priorytet IV – Infrastruktura drogowa dla miast
- Priorytet V – Rozwój transportu kolejowego w Polsce
- Priorytet VI – Rozwój nisko emisyjnego transportu zbiorowego w miastach
- Priorytet VII – Poprawa bezpieczeństwa energetycznego
- Priorytet VIII – Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
- Priorytet IX – Wzmocnienie strategicznej infrastruktury ochrony zdrowia

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Celem tego programu jest umożliwienie pełnego wykorzystania potencjału zasobów ludzkich, poprzez wzrost zatrudnienia i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw i ich pracowników, a także podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa, zmniejszenie obszarów wykluczenia społecznego, oraz wsparcie dla budowy struktur administracyjnych państwa.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Celem PROW jest doprowadzenie do zapewnienia opłacalności produkcji rolnej, modernizacji gospodarstw i przetwórstwa artykułów rolnych, wspieranych przez rozwój pozarolniczej działalności gospodarczej.

Najważniejsze działania to wsparcie gospodarstw na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, płatności dla obszarów Natura 2000 oraz związanych z wdrożeniem Ramowej Dyrektywy Wodnej, program rolnośrodowiskowy, zalesianie gruntów, odtwarzanie potencjału produkcji leśnej zniszczonego przez katastrofy i wprowadzanie instrumentów zapobiegawczych, zróżnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, wsparcie terenów wiejskich (gospodarka wodnościekowa, tworzenie systemu zbierania, segregacji, wywozu odpadów komunalnych, energia ze źródeł odnawialnych, scalanie gruntów, gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi).

Program Life+

W zakres działania tego programu wchodzi ochrona przyrody i bioróżnorodności, przeciwdziałanie zmianom klimatu, zminimalizowanie wpływu negatywnych skutków wpływu zanieczyszczeń środowiska na zdrowie ludzi, zrównoważone wykorzystanie zasobów i racjonalna gospodarka odpadami.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego lata 2014-2020 (RPO WSL)

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 jest stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu.

Banki

Bank Ochrony środowiska S.A.

Jego misją jest świadczenie usług finansowych dla podmiotów realizujących przedsięwzięcia na rzecz ochrony środowiska a zwłaszcza w zakresie:

- ochrony powierzchni ziemi, wody, powietrza, lasów i zasobów naturalnych,
- inwestycji z zakresu składowania i unieszkodliwiania odpadów oraz odzyskiwania surowców wtórnych,
- rozwoju produkcji i usług wspomagających ochronę środowiska oraz działań podejmowanych na rzecz ochrony przyrody.

W ramach współpracy z Wojewódzkimi Funduszami Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dofinansowuje wiele zadań realizowanych przez klientów indywidualnych. Są to głównie modernizacje systemów grzewczych, termomodernizacje budynków, przydomowe oczyszczalnie ścieków, usuwanie wyrobów zawierających azbest. Udziela kredytów m.in. na zakup i montaż wyrobów służących ochronie środowiska. Jego beneficjentami mogą być osoby prawne i osoby fizyczne (w tym podmioty prowadzące działalność gospodarczą).

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

Finansuje projekty z zakresu ochrony środowiska poprzez kredyty, udział kapitałowy, gwarancje, przedmiotem kredytowania są głównie wodociągi, kanalizacja, odpady stałe, transport miejski, rewitalizacja, beneficjentami mogą być gminy, przedsiębiorstwa komunalne oraz władze lokalne.

Bank Gospodarstwa Krajowego

Pozyskuje on środki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego w celu współfinansowania małych i średnich projektów w zakresie min. ochrony środowiska czy racjonalnego wykorzystania energii.

Pozyskane środki służą finansowaniu potrzeb pożyczkowych Krajowego Funduszu Drogowego, jednostek samorządu terytorialnego oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

NFOŚiGW podpisał z powyższymi bankami umowę w sprawie dopłat ze środków Funduszu do kredytów udzielonych przez te banki. Z tego instrumentu finansowego na zakup i montaż kolektorów słonecznych do podgrzewania wody użytkowej korzystać mogą osoby fizyczne oraz wspólnoty mieszkaniowe.

6. System monitoringu i realizacji Programu

6.1 Monitoring POŚ

Monitoring dostarcza informacji, w oparciu o które ocenić można, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu, a także jest podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Rozróżniamy dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring jakości środowiska,
- monitoring polityki środowiskowej.

Obydwa rodzaje monitoringu są ze sobą ściśle powiązane. Monitoring jakości środowiska jest wykorzystywany w definiowaniu polityki ochrony środowiska. W okresie wdrażania niniejszego Programu, monitoring także będzie wykorzystywany dla uaktualnienia polityki ochrony środowiska. Celem monitoringu jest zwiększenie efektywności polityki środowiskowej poprzez zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych dotyczących jakości środowiska i zachodzących w nim zmian. Informacja o stanie środowiska jest niezbędna do ustanawiania priorytetów ochrony środowiska, do monitorowania, egzekwowania i przestrzegania przepisów ochrony środowiska oraz do integrowania polityki. Monitoring powinien służyć zarówno podejmującym decyzje, jak i społeczeństwu, sektorowi prywatnemu, pozarządowym organizacjom ekologicznym i wszystkim zainteresowanym grupom.

Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań programu ochrony środowiska winny obejmować:

- określenie stopnia wykonania poszczególnych działań;
- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Wskaźniki monitoringu pozwalające na późniejszą weryfikację efektów wdrażania Programu, zostały przypisane dla każdego obszaru interwencji i zostały przedstawione wcześniej w harmonogramie rzeczowo-finansowym zadań.

6.2 Realizacja POŚ

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów zostaje przyjęty do realizacji na podstawie uchwały Rady Miejskiej. Efektywne wdrożenie i zarządzanie niniejszym programem wymaga dużego zaangażowania administracji samorządowej, a także współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami (organizacjami) zaangażowanymi w zagadnienia ochrony środowiska.

Za realizację Programu odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania Programu. Taką rolę, w imieniu Burmistrza Miasta, pełni osoba kompetentna w sprawach ochrony środowiska, wskazana z Urzędu Miejskiego. Koordynator będzie współpracował ściśle z Radą Miejską, przedstawiając okresowe sprawozdania z realizacji Programu.

Program zostanie wdrożony przy współudziale wielu jednostek, takich jak: poszczególne wydziały Urzędu Miejskiego, podmioty gospodarcze, instytucje kontrolujące, organizacje pozarządowe, rolników, nauczycieli, mieszkańców i innych. Wszystkie jednostki będą musiały ze sobą współpracować poprzez stałą wymianę informacji i wiedzy. W celu usprawnienia tych działań zaleca się opracować szczegółowy harmonogram spotkań partnerów uczestniczących we wdrażaniu Programu. Istotna jest również współpraca z sąsiednimi gminami, ponieważ zagrożenia dla środowiska mają pochodzenie lokalne, ale często oddziałują także na znacznie większych obszarach. Współpraca taka, oprócz pozytywnych efektów dla środowiska może przynieść także korzyści ekonomiczne. Duże znaczenie wzrostu obywatelskiej aktywności ma powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem (ustawa Prawo Ochrony Środowiska).

Odpowiednie wykorzystanie możliwych rozwiązań o charakterze organizacyjnym ma ważne znaczenie w procesie wdrażania Programu oraz jego realizacji. Wprowadzenie zasad dotyczących monitoringu umożliwi sprawną realizację działań, a także pozwoli na bieżącą aktualizację celów Programu.

Wskaźniki stopnia realizacji Programu określić można m.in. poprzez:

- ocenę dotrzymania norm jakości poszczególnych komponentów środowiska, określonych wymogami prawnymi;
- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód oraz spełnienia przez wszystkie rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej;
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenia zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenia zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych;
- wzrost lesistości, rozszerzenia renaturalizacji obszarów leśnych oraz wzrostu zapasu i przyrostu masy drzewnej, a także wzrostu poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawy stanu zdrowotności lasów będących pod wpływem zanieczyszczeń powietrza, wody lub gleby;

- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

Stopień realizacji Programu określić można również wskaźnikami pośrednimi, jakimi są wskaźniki społeczno-ekonomiczne:

- poprawa stanu zdrowia obywateli, mierzonego przy pomocy takich mierników jak długość życia, spadek zachorowalności;
- zmniejszenie tempa przyrostu obszarów wyłączanych z rolniczego i leśnego użytkowania dla potrzeb innych sektorów produkcji i usług materialnych;
- spójność i efektywność działań w zakresie monitoringu i kontroli;
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych;
- opracowywanie i realizacja przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

7. Streszczenie

Podstawą prawną opracowania Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Skoczów, jest art. 17 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., nakładający obowiązek sporządzania Programów na poziomie gminnym, powiatowym oraz wojewódzkim.

Opracowany dokument zgodny jest z obowiązującymi przepisami prawnymi w zakresie ochrony środowiska. Podstawę prawną sporządzenia niniejszego opracowania stanowią m.in. wymienione poniżej ustawy:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska;
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne;
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków;
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze;

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach;
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie.

Program zawiera analizę uwarunkowań wynikających z dokumentów strategicznych, sektorowych i programowych wyższego rzędu, na szczeblu krajowym, wojewódzkim i powiatowym, w szczególności z następującymi dokumentami:

- Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020;
- Polityka Klimatyczna Polski. Strategie redukcji emisji gazów cieplarnianych w Polsce do roku 2020;
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030;
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko - perspektywa do 2020 r.;
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa na lata 2012-2020;
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych;
- Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Plan działań na lata 2014-2020;
- Krajowy Program Zapobiegania Powstawaniu Odpadów;
- Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej;
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022;
- Strategia Rozwoju Powiatu Cieszyńskiego 2017 – 2025;
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Cieszyńskiego do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2016-2019;
- Strategia Rozwoju Gminy Skoczów na lata 2014-2020+;
- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Skoczów.

Program Ochrony Środowiska zawiera charakterystykę Gminy Skoczów i ocenę stanu środowiska na jego terenie z uwzględnieniem najważniejszych komponentów środowiska: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze oraz zagrożenia poważnymi awariami. Analizę oparto o najnowsze

dostępne dane charakteryzujące poszczególne obszary. Dokonano również analizy SWOT obszarów interwencji.

Dla obszarów interwencji określono cele, kierunki interwencji oraz zadania, mające wpłynąć na poprawę danego komponentu. Wyznaczone cele są następujące:

- 1) *Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego*
- 2) *Ochrona przed hałasem*
- 3) *Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym*
- 4) *Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych*
- 5) *Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej*
- 6) *Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi*
- 7) *Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym i erozją*
- 8) *Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami*
- 9) *Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej*
- 10) *Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków*

W ramach Programu stworzono harmonogram rzeczowo-finansowy zadań oraz wskazano możliwe źródła finansowania zadań związanych z ochroną środowiska. Wskazano źródła krajowe, unijne oraz banki.

Fundusze krajowe:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW);
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach (WFOŚiGW).

Fundusze unijne:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko;
- Program Operacyjny Kapitał Ludzki;
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- Program Life+;
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL).

Banki:

- Bank Ochrony środowiska S.A.;

- Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju;
- Bank Gospodarstwa Krajowego.

W dokumencie zawarto również system monitoringu i system realizacji Programu. Monitoring dostarcza informacji, w oparciu o które ocenić można, czy stan środowiska ulega polepszeniu czy pogorszeniu,

a także jest podstawą oceny efektywności wdrażania polityki środowiskowej. Rozróżniamy dwa rodzaje monitoringu:

- monitoring jakości środowiska;
- monitoring polityki środowiskowej.

Za realizację Programu odpowiedzialne są władze gminy, które powinny wyznaczyć koordynatora wdrażania Programu. Taką rolę, w imieniu Burmistrza Miasta, pełni osoba kompetentna w sprawach ochrony środowiska, wskazana z Urzędu Miejskiego. Koordynator będzie współpracował ściśle z Radą Miejską, przedstawiając okresowe sprawozdania z realizacji Programu.

Spis Tabel

Tabela 1 Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007 na terenie Gminy Skoczów w 2017 r.	20
Tabela 2 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON w latach 2010-2017 na terenie Gminy Skoczów.	21
Tabela 3 Stan sieci gazowej na terenie Gminy Skoczów w latach 2015-2017.....	24
Tabela 4 Stan sieci elektroenergetycznej na terenie Gminy Skoczów w latach 2015-2017.....	24
Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C).	30
Tabela 6. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku.	36
Tabela 7 Pomiary natężenia hałasu drogowego na terenie Gminy Skoczów	38
Tabela 8. Wartości dopuszczalne poziomów pól elektromagnetycznych.	41
Tabela 9 Wykaz anten nadawczych na terenie Gminy Skoczów.	42
Tabela 10 Wykaz JCWP na terenie Gminy Skoczów i klasyfikacja tych wód za rok 2016 i 2017.	45
Tabela 11 Skanalizowanie Gminy Skoczów z podziałem na miejscowości.	48
Tabela 12 Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Skoczów w latach 2010-2018.	49
Tabela 13 Szacunkowa liczba osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Skoczów....	49
Tabela 14 Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoczów w latach 2010-2018.	52
Tabela 15. Szacunkowa liczba osób korzystających z sieci wodociągowej na terenie Gminy Skoczów..	53
Tabela 17. Ilość wyrobów azbestowych na terenie Gminy Skoczów.....	62
Tabela 18 Struktura własności wyrobów azbestowych na terenie Gminy Skoczów.	62
Tabela 19 Lista pomników przyrody na terenie Gminy Skoczów.	67
Tabela 20 Matryca ryzyka do wyznaczenia poziomu zagrożenia poszczególnych gmin.....	81
Tabela 21 Liczba interwencji oraz straty związane z pożarami w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.	82
Tabela 22 Liczba interwencji oraz straty związane z zagrożeniami powodziowymi w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia	83
Tabela 23 Liczba interwencji oraz straty związane z zagrożeniami komunikacyjnymi w latach 2012 - 2018 Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.	84
Tabela 24 Liczba interwencji oraz straty związane z wystąpieniem zjawisk pogodowych w latach 2012 - 2018 w Gminie Skoczów na potrzeby wyznaczenia poziomu zagrożenia.	85
Tabela 25. Analiza SWOT.	86
Tabela 26 Tabela zadań własnych Gminy Skoczów i zadań monitorowanych.....	92

Spis Rysunków

Rysunek 1. Model D-P-S-I-R.	16
Rysunek 2 Położenie Gminy Skoczów na tle kraju, województwa śląskiego i powiatu cieszyńskiego....	17
Rysunek 3 Podział gminy Skoczów na sołectwa i miasto.....	18
Rysunek 4 Liczba mieszkańców Gminy Skoczów w latach 2010-2018.	19
Rysunek 5 Liczba mieszkańców miasta Skoczów w latach 2010-2018.	19
Rysunek 6 Liczba mieszkańców sołectw Gminy Skoczów w latach 2010-2018.	20
Rysunek 7 Zarządcy dróg na terenie Gminy Skoczów.	22
Rysunek 8 Podział na regiony klimatyczne Polski wg W. Okołowicza i D. Martyn.....	25
Rysunek 9 Rysunek 7 Średnia ilość opadów atmosferycznych w poszczególnych miesiącach.....	26
Rysunek 10 Rysunek 6 Średnie temperatury powietrza w poszczególnych miesiącach.	27
Rysunek 11 Rysunek 9. Lokalizacja masztów telekomunikacyjnych na terenie i w okolicach Gminy Skoczów.	42
Rysunek 12 Obszary zagrożone podtopieniami w granicach Gminy Skoczów.	47
Rysunek 14 Złoża surowców mineralnych na terenie Gminy Skoczów i okolic.	55
Rysunek 15 Wyroby azbestowe według stopnia pilności usunięcia.....	63
Rysunek 16 Rezerваты Przyrody, Zespoły Przyrodniczo - Krajobrazowe i obszary Natura2000 na terenie Gminy Skoczów.....	65
Rysunek 17 Położenie lasów Skarbu Państwa w użytkowaniu Gminy Skoczów.	70
Rysunek 18 Korytarze ekologiczne przebiegające przez obszar Gminy Skoczów.....	75
Rysunek 19 Stacje paliwowe na terenie i w okolicach Gminy Skoczów.	83